דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

יום ראשון, כ"ז באב תשמ"ו, 31 באוגוסט 1986 ● גליון 18900

היום 12 עמודים ● המחיר 75 אג', באילת 65 אג'

היום בדבר
- ישהנוסעים מתמידים מהיוזמה – אמיר אורן
- ...יל את דרום־אפריקה בניגוד לרצונה – טדי פרויס
- לוט של צביעות – יהודה גוטהלף
- "דבר" פתוח – בנ"צ כרמל, יוסקה שפירא, יצחק קורן
- ספורט, מדע ורפואה, כוכבים ולילות

מזג האויר

גובה הגלים: 40־80 ס"מ. חום המים: 28 מעלות. הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 14־29, רמת־הגולן: 18־30, נהריה: 20־31, צפת: 16־29, טבריה: 20־35, עפולה: 17־33, השומרון: 17־30, תל־אביב: 17־29, לוד: 20־31, יריחו: 20־35, עזה: 21־30, באר שבע: 17־33, אילת: 24־39.

ההערכה: שטר הבוררות ייחתם ביום ד' או ה' ופרס ומובארק ייוועדו כמתוכנן בשבוע הבא

מאת סופרו המדיני של "דבר"

מנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי יצא היום לקאהיר כדי להשלים את מינויים של שלושת הבוררים הבין־לאומיים לבוררות על טאבה. אל קמחי נלווה גם היועץ המשפטי של משרד החוץ רובי סייבל.

קמחי גם אמור להיפגש עם שר החוץ המצרי עיסמת עבד אל־מגיד ולדון עימו בנושאים הבילאטרליים הקשורים בנורמליזאציה ביחסי שתי המדינות. פגישתם של קמחי ומגיד היתה אמורה להיערך עוד בסוף השבוע שעבר, אך לא יצא אל הפועל בשל יציאתו הפתאומית של שר החוץ המצרי עם הנשיא מובארק לרבת־עמון לשיחה עם המלך חוסיין.

במשך היום צפוי סיום עבודות הסימון וצילום אבני הגבול באיזור טאבה. חוגים מדיניים בירושלים העריכו, כי עם סיום העבודה הטכנית בשטח ועם מינוי הבוררים בהלך השבוע, יהיה ניתן לחתום ביום ד' או ה' על שטר הבוררות.

אם יתברר לצוותי המו"מ בישראל, מצרים וארה"ב, כי סלע המחלוקת הוא מינוי שלושת הבוררים, אפשר שתוחלף השיטה הנוכחית למינוי הבוררים. המקורות העריכו כי בכל מקרה יהיה אפשר להשלים את נושא הבוררות עד סוף השבוע הזה ולפיכך תתקיים בשבוע הבא באלכסנדריה כמתוכנן פסגת פרס־מובארק.

"ז'ורנאל דה־ז'נב": ראש הצוות – נשיא שווייץ לשעבר

ז'נבה (ועסט"א). – נשיא שווייץ לשעבר פייר גראבר, נבחר ליו"ר צוות הבוררים הבינלאומי, שעליו יוטל למצוא פתרון למחלוקת בעניין טאבה – זאת מסר ביום ו' העתון "ז'ורנאל דה ז'נב".

משאת־המטוסים אמריקה ממתינה להוראות בנמל רוטה שבספרד. (צילום: א.פ.)

השגריר ששון הגיע לארץ

מאת סופרו המדיני של "דבר"

שגריר ישראל במצרים משה ששון הגיע לארץ בסוף השבוע ונועד ביום ו' לפגישה עם שר החוץ יצחק שמיר.

ששון דיווח לשמיר על ההתפתחויות האחרונות במגעי שתי המדינות וכמו כן דן עמו בפרשת ביקורו של מנכ"ל משרד ראש הממשלה אברהם טמיר במצרים לפני כעשרה ימים ובפגישתו עם הנשיא מובארק בלא תיאום ועדכון עם השגריר.

מפקד נאט"ו: לתקוף את לוב על־ידי כוחות שאינם זקוקים לסיוע אירופי

מאת סופר "דבר" בארה"ב וסופר "דבר" לענייני ערבים

(מיוחד ל"דבר") – מפקד צבאות ברית נאט"ו, גנראל ברנארד רוג'רס, מצדד בביצוע פעולת גמול אמריקאית נגד לוב, אך דורש שבפעולה ישתתפו מטוסים ואניות של ארה"ב, שאינם זקוקים לסיוע בעלות בריתה באירופה.

בתוך כך נמסר מטריפולי, כי לוב שרויה בהיסטריה ממש נוכח האיומים האמריקאיים, ובעת ובעונה אחת היא מנסה להרגיע את ארה"ב.

האיש מספר שניים בממשל הלובי, עבד אל־סלאם ג'אלוד, הודיע, כי ארצו מוכנה ללכוד את הטרוריסטים, שעליהם מדברת ארה"ב, ואף להעבירם לדין. עם זאת הוא הזהיר את חברות נאט"ו לא להושיט סיוע למתקפה צבאית אפשרית מצד ארה"ב על לוב.

רוג'רס, המשמש גם מפקד כוחות

(המשך בעמ' 2)

אלפים מילאו אמש את פארק הירקון בהופעת להקת "משינה" לסיום עונת ההופעות בפארק. (צילום: שאול רחמים)

התנגדות הדתיים הביאה רבבות קונים ל"פשפשוק"

מאת יעל מישביין, כתבת "דבר"

תור של אלפי מכוניות שהגיעו מכל רחבי הארץ השתרך אתמול בדרך ל"פשפשוק" בניר־אליהו. התור היה כל־כך גדול, עד שבשעות הצהריים נאלצה המשטרה להפנות את התורים מהפשפשוק לדרך חד־סטרית המובילה לכפר־סבא.

עשרות סדרנים לבושים בחולצות אדומות גבו שקל וחצי מכל מכונית נכנסת. רבים מהבאים הסבירו כי הגיעו למקום במחאה על הכפייה הדתית, "כי אין לאן ללכת בשבת, ובניר־אליהו אפשר גם ליהנות וגם לקנות".

"למה בכל העולם אפשר לקנות בשבת, ורק אצלנו לא?" שאלה עדנה נעמתי מהרצליה. קבוצה

(המשך בעמ' 2)

מקור משפטי בכיר בתגובה על טענת שריר ב"דבר":

ליועץ המשפטי כל הסמכויות להתערב בחקירת פרשת השב"כ

מאת משה צימרמן, כתבת "דבר" בירושלים

במקורות משרד המשפטים קיימות גירסאות סותרות ואף מתגלעת מחלוקת באשר לסמכויות, בהתערבות של היועץ המשפטי לממשלה בחקירת פרשת השב"כ במשטרה.

השר שריר טען בראיון ל"דבר" ביום ו' השבוע, כי ליועץ המשפטי לממשלה אין סמכות להתערב בהנחיות למשטרה בכל הקשור לפרשת השב"כ. שריר הטעים, כי "אין מקום לשיקול דעתו של היועץ המשפטי לממשלה וכל התבטאות שלו תהיה מיותרת ומזיקה בהיותה התערבות גלויה וגסה בשיקולי המשטרה".

מקור משפטי רם דרג אמר אתמול בתגובה ל"דבר", כי בידי היועץ המשפטי לממשלה מצויות כל הסמכויות למעורבות ולהנחיה בחקירות המשטרה. המעורבות עשויה להתבצע בכל אחד משלבי חקירת המשטרה והיא יכולה לכלול הנחיות את מי ומה לחקור.

מפקדיו של החייל שנפצע ליד שכם – שוקלים להעמידו לדין

מאת טלי לינר, ואדריאל בן־עמי, סופרי "דבר"

מפקדיו של החייל, שנפצע קל בליל שבת מפגיעת מחבלים ליד שכם, עדיין לא החליטו אם יועמד לדין משמעתי על עבירות שעבר ואשר בעטיין נקלע לתקרית.

שלשום בסביבות השעה 8.00 בערב, יצא חייל צה"ל מבסיסו באיזור שכם לחופשת שבת. באין תחבורה מסודרת, ניסה לעצור טרמפים תוך כדי הליכה לכיוון ירושלים.

מרכב שעצר לו בצומת בית פוריק הגיחו שני אנשים. הם תקפו אותו ופגעו בו במכשיר קהה, ככל הנראה לא בסכין. החייל נאבק עם תוקפיו, שכנראה ביקשו לחוטפו. התוקפים חזרו למכוניתם וברחו מן המקום.

החייל ירה מספר יריות באוויר מנשקו ולקול היריות הגיע למקום סיור של צה"ל, שהעביר את החייל לבית החולים "שיבא" בתל השומר כשהוא פצוע קל.

בתשובה לשאלה אישרו מקורות צבאיים, שהחייל נע לבדו באיזור אסור לתנועה בלילה וניסה כנראה לעצור טרמפים, גם זאת בניגוד לפקודות המפורשות. הפקודות מבוססות על התרעות חוזרות ונשנות מפני נסיונות לחטיפת חיילים בטרמפיאדות ובדרכים צדדיות, בעיקר בשטחים.

הובהר, כי החייל קיבל כבר בשעת הצהריים "פס" ליציאה לחופשת־שבת ומטעמים שמקורות צבאיים לא מסרו, התעכב ויצא רק בשעות הערב, אחרי רדת החשיכה. כאמור, החייל הפצוע קל עדיין מאושפז ובשעת מסירת הידיעה לא ברור אם יועמד לדין משמעתי ועל אילו סעיפים.

על אזור בית פוריק הוטל שלשום בלילה הסגר וכוחות הבטחון פתחו בסריקות.

אנאס בן השנתיים וחצי מן הכפר צ'א שבצפון־מערב קאמרון סובל מכוויות קשות בבטנו. אמו סובלת משיעול. השניים נמנים עם 350 פצועי התפרצות הגאז באיזור אגם ניוס, המאושפזים בבית־החולים בווס שבקאמרון. (צילום: א.פ.)

65,000 תעודות בגרות הודפסו ורובן כבר נשלחו

(ע). – כ־65 אלף תעודות בגרות הודפסו על ידי המחלקה לבחינות במשרד החינוך והתרבות בחודשיים האחרונים ומרביתן כבר נשלחו לבתי הספר – כך הודיע דובר משרד החינוך. התעודות הוכנו במבצע חסר תקדים, לחיסול הפיגור בהנפקת התעודות של בוגרי בתי־הספר התיכוניים בשנים תשל"ט עד לתשמ"ה.

שביתת האחיות תפרוץ בהתרעה של שעות

המשבר יועלה היום בוועה"פ ● ההסתדרות תומכת רק בחלק מהתביעות של האחיות

מאת חיים ביאור, סופר "דבר" לענייני עבודה

משבר האחיות המתחדש יועלה היום בישיבת הוועד הפועל של ההסתדרות וביום ד' – במליאת הכנסת.

מטה הפעולות של אחיות בתי החולים מתכנס היום אחרי הצהריים בבית־החולים "ביילינסון" בפתח־תקוה כדי לתכנן את צרכי המאבק של 11,000 אחיות בתי־החולים. מאבק האחיות, אם יפרוץ, יכלול נטישה כללית של מחלקות האשפוז וחדרי הביון(?) בהתרעה של שעות ספורות בלבד.

בלה סופרין, חברת הצוות המוביל של אחיות בתי־החולים, הגדירה את הפגישה שקיימו חברי הצוות עם יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד ביום ה' שעבר "מאוד לא נעימה". לדבריה, ההסתדרות מוכנה לתמוך רק בחלק קטן מתביעות האחיות.

עוד אמרה סופרין, כי במהלך השיחה רמז הברפלד שאם האחיות לא ינמישו את עמדתן, תחתום ההסתדרות בעצמה על הסכם שכר עם המעסיקים בשמן. היא איימה, כי אם אכן תבצע ההסתדרות מהלך כזה, יפרשו אחיות בתי־החולים משורות ההסתדרות.

דובר האגף לאיגוד מקצועי טען לעומת זאת, כי הפגישה בין נציגות האחיות לבין הברפלד "היתה עניינית מאוד".

אחיות בתי־החולים דורשות תוספת של 4,000 תקנים לפחות בתוך שלוש שנים, לעומת משרד הבריאות שמוכן להוסיף 950 תקנים בפריסה של 6 שנים. ההסתדרות מציעה, כפשרה, תוספת של 1,500 תקנים בתוך שלוש שנים. כן תובעות האחיות תוספות שכר שונות בשיעור כולל של 50 אחוז וקיצור שבוע העבודה מ־36 ל־32 שעות.

ליקויים בטחוניים חמורים התגלו על־ידי יאט"א בשישה נמלי־תעופה בין־לאומיים

מאת אריה אגוז, סופר "דבר"

ז'נבה, (מיוחד ל"דבר"). – ליקויים בטחוניים חמורים התגלו השנה בשישה נמלי־תעופה בין־לאומיים בעולם – גילה בסוף השבוע ראש מינהל התקשורת של יאט"א, דייוויד קיד, בתשובה לשאלת סופר "דבר". הדובר סירב לגלות באילו נמלי־תעופה נמצאו הליקויים, בטענה שהדבר עלול להזמין פיגועי טרור.

השיחה נערכה במרכז ההדרכה של "לופטהאנזה" סמוך לפראנקפורט.

אנשי הבטחון של יאט"ה, ארגון חברות התעופה הסדירות, ערכו השנה ארבעה ביקורים בנמל־התעופה של אתונה. גורמי בטחון אומרים, כי באתונה יש הכלים והידע הדרושים, אך הבעיה היא מוטיבאציה אישית והחלטה מדינית. עם זאת מעריכים המקורות, כי באחרונה חל שם שיפור בהיערכות הבטחונית בשל הירידה הגדולה במספר התיירים האמריקאיים המגיעים ליוון.

גורם בטחון אירופי אישר בתשובה לשאלת סופר "דבר" כי אנשים הקשורים באש"ף מנהלים בוטיקים פטורים ממכס באולמי היציאה של נמלי־תעופה. כן אישר, כי חנויות אלו עלולות לשמש תחנות להברחת נשק וחומרי חבלה אל המטוסים ומהם. עם זאת, בכל מקום שידוע על מיקומו של בוטיק כזה, מוצב מעקב על החשודים. המקורות אומרים, כי אין אפשרות משפטית להפסיק את עבודת החשודים כל עוד אין ראיות מפורשות נגדם.

מוקד הפיתוח

גורמי בטחון של יאט"א משתפים פעולה עם יצרנים שונים במאמץ לנצל טכנולוגיות מתקדמות לפיתוח ציוד כתוהכם, שיהיה מסוגל לגלות את כל סוגי הנשק והומרי־החבלה במטעניהם של נוסעים ובמטענים כלליים, ללא צורך בחיפוש ידני, הגוזל זמן רב ויש בו סכנה להתפוצצות. כסף רב מושקע במחקר ופיתוח, ולדברי המקורות, הושגה התקדמות גדולה ביצירת כלים חדישים בתחום זה. גם כאן סירבו המקורות להיכנס לפרטים, כדי למנוע מידע מארגוני הטרור.

הממשלות אחראיות

עם זאת קבלו המקורות על כך, שלא בכל נמלי־התעופה מצוי כל הציוד הדרוש לבדיקת המטענים. ממשלות רבות, הם אמרו, קופצות את ידיהן ואינן מעמידות את התקציבים הדרושים לנושא זה.

הבעיה חמורה במיוחד לגבי מטען כללי, הנשלח בכלי־טיס המסיעים גם נוסעים. במטענים אלה קשה מאוד לערוך חיפוש מדוקדק, והדרך הבדוקה למנוע הברחת מטעני נפץ למטוסים בדרך זו היא עיכוב המטענים במקום מתאים בטרם יועלו למטוסים. ההנחה היא, שאם יש בהם מטעני־נפץ הם יתפוצצו לפני שיגיעו למטוס. אולם אילו היו הכלים המתאימים לכך בכל נמלי התעופה, יתכן שהיה אפשר לקצר את תקופת העיכוב, העלולה לגרום נזק לבעלי המטענים.

ריכוז מול פיזור

ביאט"א נדונו באחרונה הצעות שונות למניעת התקהלות של נוסעים בנמלי־התעופה עצמם, במיוחד בזמן הבדיקות הבטחוניות. השאלה היא אם עדיף לרכז נוסעי טיסות מסויימות בעלות סיכון גבוה ולהפקיד עליהם שמירה מיוחדת, או אם עדיף לפזר את כל הנוסעים בין כל תחנות הבדיקה. המצדדים בפיזור הנוסעים סבורים, שכך יהיה קשה יותר לזהות נוסעי טיסה מסויימת ולפגוע בהם. עם זאת מכירים בעלי ההצעה בכך, שעצם עריכת הבדיקה הבטחונית לפני העליה למטוס גורמת להתקבצות של נוסעים באיזור מסויים.

בקשר לכך נשקלת עתה גם הצעה לאסור כניסת מלווים לנמלי־התעופה. על־פי ההצעה תותר רק כניסתם של בעלי כרטיסים לטיסות קרובות. ההצעה נועדה לא רק להקשות על טרוריסטים להתקרב אל איזור הנוסעים, אלא גם למנוע התקבצות המלווים הרבים, הבאים להיפרד מהנוסעים או לקבל את פניהם.

סוויסה מסר גירסתו לבר־לב

(ע). – שר המשטרה חיים בר־לב ונציב שירות בתי הסוהר גונדר רפי סוויסה נועדו ביום ו' בלשכת שר המשטרה בתל־אביב.

סוויסה הביא בפני השר את הסברו לדו"ח חקירה, שערך מבקר משרד המשטרה אברהם (ברן) ארן בנוגע לטענות לאי־סדרים בשירות בתי־הסוהר.

סוויסה אמר, כי מדובר אך ורק בחריגות מינהליות ואלה היו בתחום סמכותו. הוא הוסיף, כי אין נגדו חשדות למעשים פליליים והפרסומים גרמו לו עוול רב.

בשיחותיהם בארה"ב

הסובייטים ממעיטים משקל מפגש הלסינקי

מאת אמיר אורן, סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – בשיחותיהם בסטייט דיפארטמנט בשבוע שעבר המעיטו פקידים סובייטים בחשיבותן של השיחות עם הצוות הישראלי בהלסינקי, והבהירו, כי לפי שעה אין להתייחס אליהן כאל שלב בדרך לחידוש יחסי ברה"מ עם ישראל.

הצוות הסובייטי שבראשות סגן שר החוץ אנטולי אדמישין הדגיש, כי לשיחת הלסינקי היה אופי "טכני" בלבד וכי בכוונת המשלחת הקונסולרית, שבדעת ברה"מ לשגר לארץ בחודש אוקטובר, להתמקד בנושאי סקר רכוש ואשרות בלבד. כל עוד אין משנה ישראל את עמדתה בתהליך המדיני, אין ברה"מ מתכוננת לחדש יחסיה עימה – אמרו הסובייטים.

המשתתפים האמריקאים בשיחות – ביניהם סגן שר־החוץ מייקל ארמקוסט, עוזר השר ריצ'ארד מרפי ופקידים העוסקים בענייני המזה"ת והתכנון המדיני בפנטגון ובמועצה לבטחון לאומי – הבחינו, כי לצידו של מנהל מחלקת המזה"ת במשרד החוץ הסובייטי ולאדימיר פוליאקוב, ממלא תפקיד פעיל ובולט במיוחד סגנו אלכסנדר זוטוב, הנחשב ליועצו הבכיר לענייני המזה"ת של חבר מזכירות המפלגה הקומוניסטית אנטולי דוברינין. זוטוב נחשב בדרך כלל לתומך בחידוש היחסים הסובייטיים עם ישראל, אך טרם נודע אם בסטייט דיפארטמנט הביע נימה שונה מזו של חבריו לצוות.

נודע, כי פקידים אמריקאים התרעמו בימים האחרונים על הצהרותיהם של אישים ישראליים לקראת שיחת הלסינקי ובעקבותיה.

כתב אמריקאי נעצר על ריגול במוסקווה

מוסקווה (א.פ.). עיתונאי אמריקאי נעצר אתמול בידי הק.ג.ב. המשטרה החשאית של ברה"מ, לאחר שלטענתה נתפס בשעה שקיבל בידי אזרח סובייטי מפות המסווגות "סודי ביותר".

אתמול מסר חוקר בק.ג.ב., כי ניקולס דניאלוף, הכתב במוסקווה של כתב העת האמריקאי "יו.אס. ניוזאנד וורלד ריפורט", מוחזק במיתקן של הק.ג.ב. במזרח מוסקווה, אך הוא סירב לאמר כמה הוא מואשם או באילו נסיבות נעצר. הוא גם לא היה מוכן לאמר כמה זמן יוחזק דניאלוף במעצר או אם תוגש תביעה משפטית נגדו. "לא אתן לכם כל אינפורמציה נוספת," הוא אמר. "לשם כך עליכם לפנות למשרד החוץ."

אשתו של דנילוף, רות, סיפרה, כי בעלה אמר לה בשיחת טלפון קצרה שניהלו לאחר מעצרו, כי אנשי הק.ג.ב. מתייחסים אליו כראוי אך מנסים לאלצו להודות כי הוא מרגל. הוא אמר לה גם כי הוא באמיץ, כי מעצרו אורגן כתגובה על מעצרו בארה"ב של גנאדי זכרוב, רוסי שהועסק באו"ם, לאחר שנתפס בעת שניסה לרכוש מסמכים מסווגים תמורת 1000 דולאר.

רות סיפרה עוד, כי בעלה טילפן אליה מתחנת משטרה וסיפר לה כי ידיד שפגש נתן לו מעטפה שהכילה, לדבריו, קטעי עיתונות. לאחר מכן התברר כי במעטפה היו שתי מפות.

שישה אמריקאים ובהם אסטרונאוט – עצורים בחשד ריגול בתורכיה

תורכיה, (א.פ.). – שישה אמריקאים, בהם האסטרונאוט לשעבר ג'יימס אירווין, ושני הולנדים מוחזקים במעצר בית במלון בארזורום שבמזרח תורכיה בחשד למעורבות בפעילות ריגול – דיווחה אתמול סוכנות הידיעות התורכית הבלתי תלויה "הוריאט".

השמונה עורכים באזור חיפוש אחרי תיבת נח. ביום ה' שעבר טסו ראש המשלחת, אירווין, ושני אנשי צוות הצילום ההולנדים של המשלחת מעל הר אררט וצילמו את האיזור. לדברי שלטונות תורכיה כלולים באיזור שצילמו אזורים צבאיים רגישים לאורך גבולה של תורכיה עם איראן ועם ברה"מ.

לדברי אירווין מואשמים אנשי המשלחת בעריכת טיסה בלתי־חוקית ובצילום בלתי־חוקי. עם זאת, כשנשאל אירווין אם קיבל רשות מהשלטונות לעריכת הטיסה, השיב: "כן קיבלנו, שהרי אלמלי כן איך היינו יכולים לקבל רשות להמראה משדה התעופה". יצוין גם, כי אירווין הודיע בפומבי על כוונתו לטייל באיזור במסוק עוד בתחילת השבוע שעבר.

שר החוץ של ספרד לביקור בשבוע הבא

מאת שלמה שמיר, סופר "דבר"

שמונה חודשים לאחר כינון יחסים דיפלומאטיים בין ספרד לישראל עומד להגיע לכאן בשבוע הבא שר החוץ הספרדי פרנאנדז אורדונייז לביקור ראשון בארץ.

השר הספרדי, שביקר בשבוע שעבר בדמשק, יבוא לארץ מקאהיר לאחר כינוס נציגיה הדיפלומאטיים של ספרד באיזור. בשלושת הימים (9־12 בספטמבר) שאורדונייז יעשה בארץ הוא ייוועד עם ראש הממשלה שמעון פרס, עם שר החוץ יצחק שמיר ועם שר הבטחון יצחק רבין. נוסף לשיחותיו הרשמיות עם נציגי הממשלה, הוא ייפגש גם עם קבוצה של אינטלקטואלים באוניברסיטת תל־אביב, ביוזמתו של פרופ' שלמה בן־עמי. שר החוץ הוא חבר במפלגה הסוציאליסטית השלטת ונמנה עם האגף הסוציאל־דמוקראטי המתון במפלגה.

משקיפים יודעי־דבר אינם צופים שינויים מהירים במדיניות המזרח־תיכונית של ספרד, המושתתת על קשרים ידידותיים מסורתיים עם מדינות ערב. יחסים הדוקים קיימים כיום בין ספרד ובין מארוקו, סעודיה וירדן, בזכות קשרי בתי המלוכה, וכן היא מטפחת יחסים טובים עם מצרים, עיראק, אלג'יריה, מאוריטניה ותוניסיה. עם זאת מוכנה ספרד להרחבת קשרי התרבות והכלכלה עם ישראל. בעוד כמחצית השנה יתוספו לשגרירות הספרדית בתל־אביב יועץ כלכלי ונספח עתונות.

מזכיר יש"ע יתמנה לעוזר מיוחד לשמיר

מאת אדריאל בן עמי, סופר "דבר"

מזכיר מועצת יש"ע עוזיאל שנלר ימונה אחרי הרוטאציה כעוזר מיוחד ליצחק שמיר לענייני התיישבות.

בלשכת מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר התגבשה בימים האחרונים הצעת מינויו של שנלר כעוזר מיוחד לשמיר עם כניסתו לתפקיד ראש הממשלה, כדי להוכיח כי ממשלת שמיר מתכננת תנופה התנחלות מחודשת מיד לאחר הרוטאציה.

לאחרונה החליטו שרי הליכוד, כי לאחר הרוטאציה יוקמו הישובים על פי ההסכם הקואליציוני, שהוקפא עם כינון ממשלת האחדות.

שנלר אמר אתמול בתגובה כי ההצעה למינויו אכן הועלתה אולם טרם סוכמה באופן סופי. לסופר "דבר" נודע כי שנלר מעוניין להמשיך בתפקידו כמזכיר מועצת יש"ע בצד תפקידו החדש, אולם לפי שעה לא ברור אם בלשכת שמיר מוכנים לכפילות התפקידים של שנלר.

רוב חברי הנהלת מועצת יש"ע טרם יודעים על מינויו הצפוי של שנלר. אם אכן ישמש בשני התפקידים בו זמנית תידרש מועצת יש"ע לאשר את המינוי ולהביע את הסכמתה

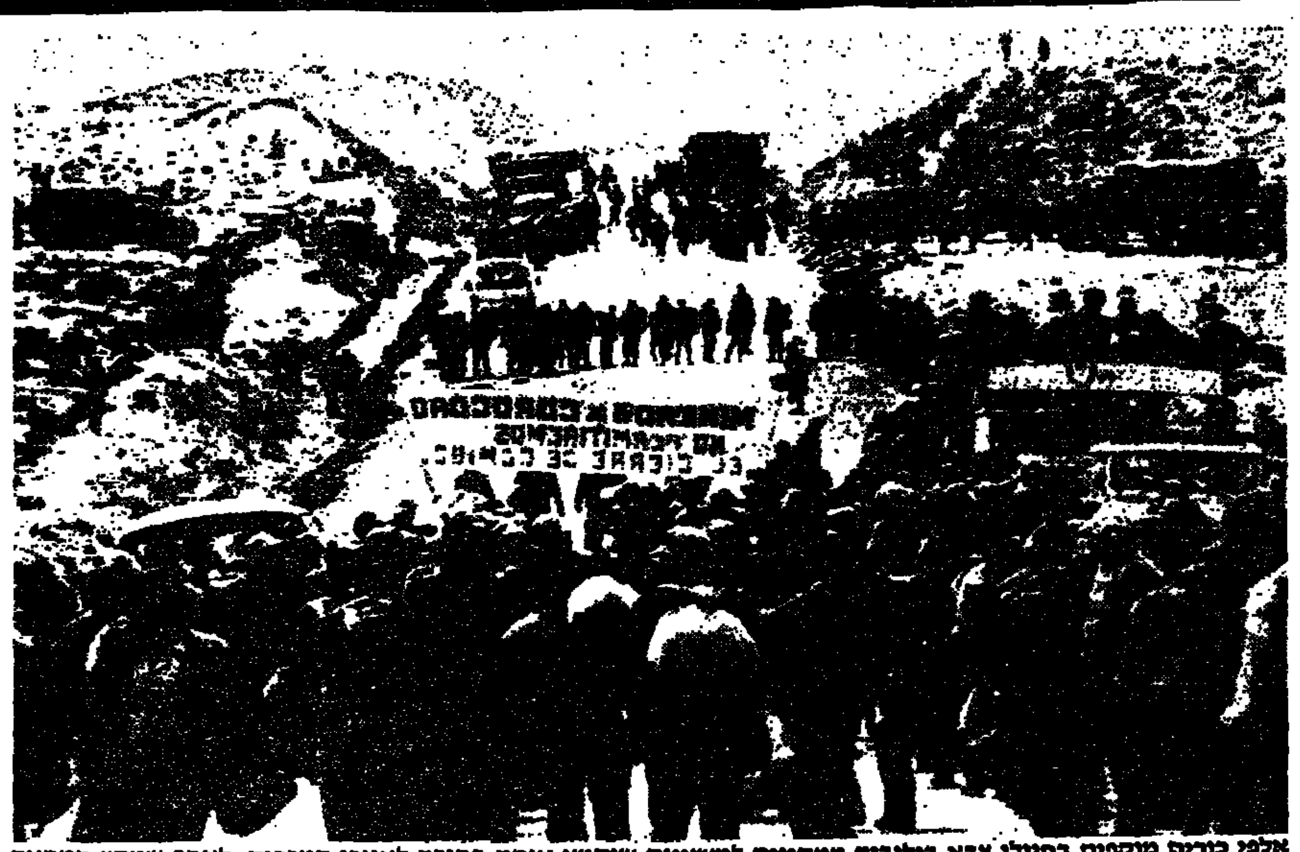

אלפי כורים מוקפים בחיילי צבא בוליביה ממתינים למשאיות שיסיעו אותם בחזרה לאזורי המכרות, לאחר שמסע המחאה שלהם נבלם בידי כוחות הצבא כ־50 ק"מ מהבירה. (צילום: א.פ.)

נציגי החברות המציעות חלופות ל"לביא" ישתתפו בצוות המו"מ האמריקאי לישראל

מאת אביר אורן, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל"דבר"). – נציגי יצרניות המטוסים האמריקאיות "ג'נראל דיינמיקס" ו"מקדונל־דאגלאס" ישתתפו בצוות שהממשל ישגר לישראל בחודש הבא להמשך איסוף הנתונים במסגרת סקר החלופות למטוס ה"לביא".

נציגי חברות אלה (כמו גם נציגי חברת "נורתרופ", שהודיעה בינתיים כי אין בכוונתה לסייע למצוא חלופה ל"לביא") השתתפו גם במקצת השיחות עם הצוות הטכני של חיל האוויר הישראלי ומינהלת תוכנית ה"לביא" בבסיס רייט־פטרסון שבאוהיו בשבוע שעבר.

הישראלים, שציפו כי בשיחות עימם ישתתפו רק נציגי הפנטאגון וחיל האוויר האמריקאי, הופתעו לגלות את נציגי התעשייה הפרטית האמריקאית.

בעקבות דיון מהיר, הוחלט כי נציגי יצרניות המטוסים ישתתפו רק בחלק מהשיחות ויקבלו נתונים תעשייתיים, אך לא מבצעיים. סוכם, כי השלב הבא ייערך בעת ביקור הצוות האמריקאי, שבראשות עוזר סגן שר ההגנה רב וקהיים בארץ, כנראה עוד לפני ראש השנה.

פקידים ישראליים מקווים, כי תהליך זה ימנע מראשי הממשל האמריקאים לדון בנושא ה"לביא" בעת ביקור שר הבטחון יצחק רבין בוואשינגטון בשבוע הבא.

אף כי ממשלת קנדה כבר הודיעה רשמית על ביקור ראש הממשלה שמעון פרס בשבוע השלישי של דצמבר, טרם אישר ממשל רייגן את עיתוי המפגש בין הנשיא האמריקאי לבין ראש הממשלה. המועד הסביר ביותר למפגש הוא עדיין 15 בספטמבר, יומיים לפני צאתו של פרס לקנדה, אך נשקל גם ה־25 או ה־26 בחודש.

משרד האנרגיה נחוש בדעתו להביא לממשלה הצעת רפורמה למשק הדלק

מאת משה גבע, סופרו הכלכלי של "דבר"

משרד האנרגיה נחוש בדעתו להביא בפני הממשלה עד חודש דצמבר השנה הצעה בדבר רפורמה במשק הדלק – כך הודיע שלשום שר האנרגיה, משה שחל, לראשי מערכת הדלק, שהתכנסו בלשכתו לדיון ראשון בסדרת דיונים בנושא, שתימשך בחודשים הקרובים.

משרד האנרגיה מתכוון להקטין את מעורבות הממשלה במשק הדלק ולהביא לתחרות חופשית בין חברות הדלק לבין בתי־הזיקוק (בז"ן) בכל הנוגע לרכישות הדלק, לזיקוק ולשיווק. שר האנרגיה ומנכ"ל משרדו, ד"ר נתן ארד חזרו והביעו בדיון את עמדתם, כי בדרך זו ניתן להביא להתייעלות מרבית של כל הגורמים העוסקים בנושא ולהוזלת העלויות.

כפי שפורסם לראשונה ב"דבר", לראש מינהל הדלק במשרד האנרגיה שמעון גלברע, עמדה שונה בנושא, והוא חזר והביע אותה בדיון. לדבריו, יש להשאיר את המבנה הקיים כמות שהוא ולאפשר תחרות חופשית בין בז"ן לבין חברות הדלק רק בשלב השיווק.

ראשי חברות הדלק הביעו את חששם, כי במסגרת ההצעה הקיימת לא יוכלו להתחרות עם בז"ן בצורה הוגנת, משום שבז"ן יוכל לחסוך בהוצאות שיווק על־ידי מכירת הדלק לצרכנים הגדולים בלבד, הצורכים כמחצית מכמות הדלק במדינה, בעוד שעל חברות הדלק יהיה לשאת בהוצאות השיווק של יתר הצרכנים.

בתגובה אמר ארד, שאין כל כוונה לחסל את חברות הדלק וכי לא יותר לגורמים נוספים לייבא דלק.

במשרד האנרגיה מעריכים, כי חברות הדלק חפצות להשהות את הדיונים בנושא וכי זאת הסיבה שביקשו לדחות את הדיון הנוכחי, שהיה אמור להתקיים לפני כשבוע. המשך הדיון נקבע לעוד כשבועיים.

כינוס במלאת 30 שנה לאירועי כפר קאסם

מאת חנה מאר, סופרת "דבר" בשרון

אנשי ציבור יהודים וערבים ערכו אתמול כינוס בכין לקראת ציון יום השנה ה־30 לאירועי כפר קאסם ובחרו ועדה ציבורית לציון האירועים ב־29 לאוקטובר.

הכינוס נערך בבניין מועצת הפועלים בכפר קאסם והשתתפו בו כבאה נציגים יהודים וערבים – חברי תנועת חד"ש, ראשי מועצות ערביות, אנשי דת ערבים, מספר מועט של חברי מפ"ם וכמה חברי קיבוצים מהשרון.

את הכינוס ניהל ראש המועצה המקומית, עבדול רחים עיסה. הוא מסר, שהמועצה המקומית החליטה להקצות מגרש של 10 דונאמים, שעליו יקום מועדון תרבות וספורט על שם החללים, שנהרגו בכפר קאסם לפני 30 שנה, וכן יוקם אולם הנצחה לזכרם. כן מסר, כי ב־29 לאוקטובר תיערך עליה המונית לקברים ועצרת בכפר קאסם.

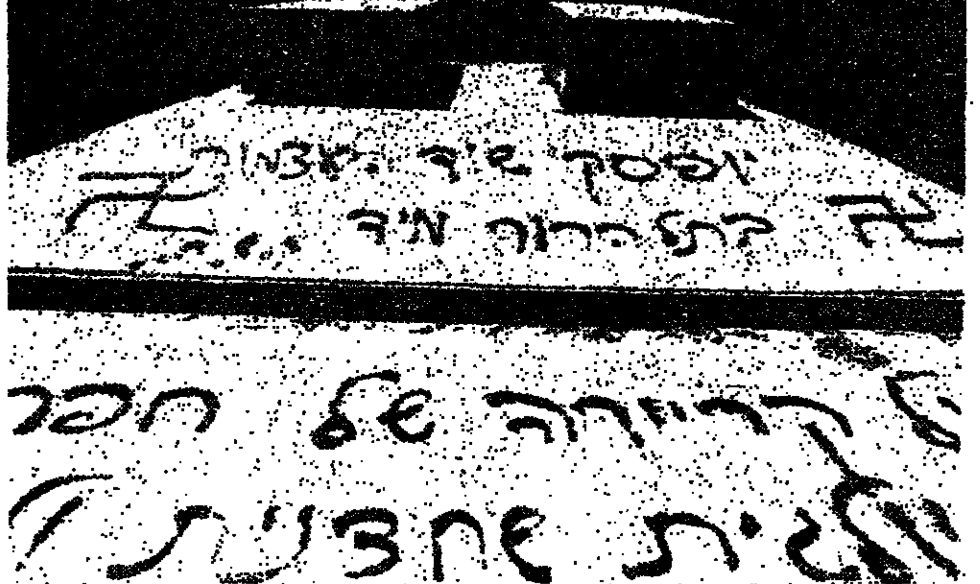

צלבי־קרס וכתובות בגנות "שוד העצמות בתל־הרור" התגלו ביום ו' על קבריהם של הנשיא השני יצחק בן־צבי ורעייתו בירושלים. (צילום: יצחק הררי)

מסורב עלייה שובת רעב

(עט"ת). – מסורב עליה ד"ר יוסף אירלין ממוסקווה שובת רעב כבר 16 יום, בתביעה לקבלת אישור יציאה לישראל.

בשיחת טלפון לישראל הודיע יוסף אירלין שימשיך את שביתת הרעב עד שיתנו לו לעלות לישראל. הוא בן 52 ומצב בריאותו מידרדר בגלל שביתת הרעב.

כוהני השיעים בלבנון תובעים לבטל את מנדט כוח יוניפי"ל

מאת סופר "דבר" לענייני ערבים

35 ראשי דת שיעים מרכזיים בלבנון התכנסו אתמול על הודעה הדוחה את החלטת מועצת הבטחון 425. החלטה זו מעניקה, בין השאר, את המנדט לפעילות כוחות יוניפי"ל בדרום־לבנון.

ההודעה נוסחה בכינוס שיעי גדול בנוכחותו של מיופה־הכוח האיראני בביירות מחמוד נוראני.

לדברי ההודעה, החלטה 425 נוגדת את שאיפתו של מנהיג איראן האימאם חומייני המבקש להקים רפובליקה איסלאמית בלבנון. "אנו נילחם נגד יוניפי"ל, משום שזה עומד כמכשול בפני ההתנגדות הלבנונית לתקוף את ישראל. אנו מבטלים כוח את החלטת 425, משום שהיא מעניקה הזכויות לישראל לתבוע לעצמה הסדרים בטחוניים בלבנון".

בתוך כך שוהה עתה נשיא לבנון אמין ג'ומייל בביקור בדרום צרפת, שם הוא נועד עם אישים צרפתיים וערבים, בכללם ריפעת אסד, אחיו של נשיא סוריה, השוהה בגלות מרצון בצרפת. ג'ומייל לוחץ, שמנדט יוניפי"ל בדרום לבנון יישאר בתוקפו כדי לאפשר את נסיגתה של ישראל בעתיד מרצועת הבטחון.

אישים מוסלמים לבנוניים, בעיקר שרי הממשלה ובראשם ראש הממשלה רשיד כראמה, באו אתמול לדמשק ונועדו עם נשיא סוריה חאפז אסד. האישים הלבנונים מבקשים את אישורה של סוריה לכנס את האישים הנוצרים ואת האישים הלבנונים לוועידת פיוס לאומית. באחרונה יזמו הנוצרים וגם המוסלמים ועידה מעין זו. סוריה אינה מתנגדת וכנראה תתכנס השבוע הממשלה המאוחדת של לבנון לדון בוועידה זו.

טבע בבריכת אגירה במגידו

(ע). – עבדול לטיף בן תאופיק מוחמד, בן 25, מאום אל־פחם, ששהה ביום ו' עם משפחתו בפיקניק ליד קיבוץ מגידו, טבע בבריכת האגירה של הקיבוץ.

חברי הקיבוץ משו את הצעיר מן הבריכה, אך כל נסיונותיהם להחיותו עלו בתוהו.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
אבי וסבנו היקר

אברהם בנדזינסקי

על מועד ההלוויה נא להתקשר
לטלפונים: 03־350574, 03־788151.

משפחת בן־גיא (בנדזינסקי)

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו יצחק יעקובוביץ
במות **אשתו** ז"ל

ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מנהל כללי אהרן קראוס
המו"ל – "דבר" בע"מ
מדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ. 65233.
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים: 281860, 298032
סניפים: ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאוזה קומה ג' טל. 242203
חיפה, רח' הנביאים 27 טלפונים 3־2־642111, ת.ד. 33104

שרת הנוער והנשים מגרמניה תבוא מחר

מאת שלמה שפיר, סופר "דבר"

פרופ' ריטה זיסמוט, השרה המערב־גרמנית לנוער, משפחה, נשים ובריאות, עומדת לבוא מחר לביקור של שבוע בישראל, ביקור שינוצל לשיחות עם שרים ישראלים וגם לפגישות עם בני־נוער ישראלים וגרמנים.

זיסמוט בת ה־49 נחשבת לכוכב עולה בפוליטיקה הגרמנית ונמנית עם האגף המתקדם של המפלגה הנוצרית־דמוקרטית השלטת. היא מכהנת בתפקידה בממשלה שנה אחת בלבד.

השרה הגרמנית תתקבל על־ידי הנשיא חיים הרצוג והיא תיוועד עם השרים יצחק נבון ומרדכי גור וכן עם ממלא־מקום ראש־הממשלה ושר־החוץ יצחק שמיר. בשיחות עם שר החינוך נבון יידונו חילופי־הנוער בין שתי המדינות. בבאר־שבע תבקר השרה האורחת במוסדות הבריאות וביומה האחרון בירושלים תיוועד עם מתנדבי "אות הכפרה", הפועלים בארץ זה 25 שנה.

אמש הגיעה לארץ משלחת של שמונה חברי פרלמנט מהאופוזיציה הסוציאל־דמוקרטית, בראשותה של האלטראוט שטיינהאואר. במשלחת 4 נשים ו־4 גברים – רובם חברי פרלמנט מדור ההמשך המבקרים בארץ בפעם הראשונה. הם עושים כאן כאורחי מפלגת העבודה וסיעתה בכנסת, ויתוועדו עם שרים וחברי כנסת לבירור המצב המדיני ובעיות פנימיות, לרבות בעיות האשה בישראל.

פשעיו של האוקראיני קוזי נהפכו בגרמניה ל"הריגה"

מאת זאב סטרומינסקי, סופר "דבר" בגרמניה

בון (מיוחד ל"דבר"). – לשכת התביעה המרכזית לפשעי הנאצים בגרמניה מכחישה, כי היא שקבעה כי אין לדרוש את הסגרתו לגרמניה של פושע המלחמה האוקראיני קוזי. מנהל הלשכה אלפרד שטריים אמר לסופר "דבר", כי ללשכה אין מידע על קוזי מלבד רישום שהועבר אליה על־ידי לשכת החקירות המיוחדת של ארה"ב (אוס"י).

דובר משרד החוץ חזר ואישר, כי על סמך המידע של המחלקה המשפטית במשרד הופנתה בזמנו ההצעה האמריקאית ללשכת התביעה המרכזית לפשעי הנאצים להסגיר לגרמניה את קוזי, החשוד בכך שירה למוות בילדה יהודיה בת ארבע וביהודים נוספים בשנת 1943.

משרד החוץ הגרמני דחה את הצעת ההסגרה על סמך חוות הדעת שנתקבלה עקב הפנייה זו – אמר הדובר. הצעת ההסגרה נדחתה משום שעל פי חוות־הדעת היה קוזי חשוד רק בהריגה, ולא ברצח. בהקשר זה אמר שטריים, שקשה להניח שהמתת ילדה בת ארבע לא תגדר לפחות חשד ברצח. בסוף השבוע לא היה ברור, אפוא, מי אחראי לכך שפושע המלחמה לא הועבר לדין.

היסטוריון סורי מגלה: ערביי צפת שברחו לסוריה נקמו ופרעו ביהודי דמשק

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

"ערביי צפת שברחו מהעיר בשנת 1948 והגיעו לסוריה, השתלטו על הרובע היהודי שבעיר העתיקה בדמשק וגירשו את תושביו לרחובות" – כך סיפר החוקר וההיסטוריון הסורי, פרופסור כרורא, לחוקר הצפתי יחזקאל המאירי, בעת שהשניים נפגשו בארכיון הלאומי הבריטי כדי לעיין בתיקים ובמסמכים שהותרו רק עתה לפירסום אחרי ארבעים שנות חסיון.

פרופסור כרורא הוסיף כי ערביי צפת לא ברחו מיד לסוריה, אלא שהו זמן מה על גבול הלבנון וכשהוברר כי אפסו הסיכויים לחזור לצפת, פנו לסוריה והתיישבו בדמשק. תוך זמן קצר הם השתלטו על בתי היהודים, פלשו לבתי־הכנסת והחלו במעשי נקם, וזה ורצח משפחות יהודיות שלמות. השלטון הסורי שידע על הפרעות, עמד מנגד ולא עשה דבר.

כתוצאה מכך ברחו מרבית היהודים מהרובע והחלו לשוטט בעיר בחיפוש אחרי בית. הערבים מצפת שהתיישבו ברובע היהודי שינו את שמו מ"חרת אל יהוד" (רחוב היהודים) ל"כפר א־שאם" (צפת של דמשק). כיום חיים ברובע זה כ־51 אלף תושבים, מרביתם בני צפת הנמנים גם עם החוגים הלאומניים ופעילים בארגוני מחתרת וחבלה. רבים מהם הם גם בעלי מקצועות אקדמאיים וסוחרים אמידים.

"קול ישראל" פסל התקפה על פרס במדור "עמדה"

מאת יעל אדמוני, סופרת "דבר" בירושלים

"קול ישראל" פסל ביום ה' לשידור דברים שאמר שלמה באום במדור "עמדה", משום שביקר בחריפות את ראש הממשלה שמעון פרס. באום הביע את זעמו על ההחלטה, שכן לדבריו המדור "עמדה" פתוח למגוון דעות, ו"קול ישראל" הוא שהזמין אותו להשתתף במדור זה ולהביע את דעתו.

הפסילה נעשתה על־ידי צוות "הבוקר הזה" בהתייעצות עם מזכיר מערכת החדשות ברדיו שלום קיטל. דוברת הרדיו מסרה, כי הוחלט לפסול את דבריו של באום לשידור, משום שהוא תקף את ראש הממשלה שמעון פרס אישית. לדבריה, נקבעו כללים במדור "עמדה", שלפיהם אין להשמיע התקפות אישיות בפינה זו, והיא מיועדת להבעת בעיות ולהתקיפת נושאים. עוד נמסר ב"קול ישראל", כי "עמדה" מעצם טבעה היא פינה שבמסגרתה ניתן להביא דעה חד־צדדית, ולפיכך אין זה הוגן להשתמש בה כדי לתקוף אישים ולחסל חשבונות.

שלמה באום אמר ל"דבר", כי מדיניות מנהלים אנשים, וכשפלוני עושה דבר־מה אי־אפשר שלא להזכיר אותו. המדור הזה נועד לתת פתחון־פה לאנשים, שהם לאוו דווקא בתוך הקונסנזוס, וודאי שמי שמביע דעתו במסגרת המדור איננו אובייקטיבי.

באום אמר בתוכנית שנפסלה, כי פרס שוקד על הצגת הישגים תקשורתיים לפני הרוטאציה וכי הישגיו המדיניים כביכול נועדו בראש וראשונה להצגת הישגים בפני התקשורת.

ישראלים ולבנונים מתחרים על עסקים בסיירה־ליאונה

מאת דליה שרון, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר") – על ניגודי אינטרסים בין ישראל ללבנון בסיירה־ליאונה מדווח הירחון "אפריקה קונפידנשאל".

לדברי הירחון, האשים נשיא המדינה, יוסף מומו, את משמר הראש של ג'מיל סעיד מוחמד בנסיון ההתנקשות האחרון בשר המדינה דרמיי רוג'רס, ושני אנשים "כמוצא ים־תיכוני" סולקו מפריטאון לאחר המעשה.

לדברי הירחון, פועלת חברת "ליאת", הרשומה בפראנקפורט והמנוהלת בידי יהודים ממוצא סורי, לקירוב הלבבות בין ישראל לסיירה־ליאונה במגמה להביא לחידוש היחסים הדיפלומטיים. לחברה, שמנהל שבתאי קלבנוביץ', מוניטין בביצוע פרוייקטים של בנייה בארצות מתפתחות במחירים זולים. הירחון טוען, כי בתיווכה של "ליאת" עשויה ישראל להציע לנשיא הרפובליקה ידע צבאי ואימון משמר הנשיא תמורת חידוש היחסים.

התנגדות

(סוף מעמ' 1)

של צעירים מרמת־גן לגלגה: "באנו לראות איך הסוציאליסטים של נדי־אליהו עובדים לבודנגה".

יותר ממאה רוכלים שסכרו דוכנים במקום היו שבעי רצון ברובם. מי שהעיב במקצת על שמחתם היו חוקרי מס־הכנסה, שהגיעו אף הם למקום.

יועץ השיווק של הפשפשוק יעקב לוי, העריך אתמול, כי התנגדות הדתיים ל"פשפשוק" שווה תקציב יחסי ציבור של מיליוני דולארים. הוא רק חושש שהפשיטות של חוקרי מס־הכנסה יבריחו את הרוכלים מן המקום.

שר האוצר משה נסים הסתייג אמש מפעולת אנשי מס־הכנסה ב"פשפשוק" בשבת. הנהיג, כי פנה בעניין זה לנציב מס־הכנסה וכי הדבר לא יישנה.

נציגי המושבים נענו לפנייתו של פרס – ודחו את הפגנתם

מאת הדר מרשיב, סופר "דבר" לענייני חקלאות

נציגי תנועת המושבים נענו לפניית ראש הממשלה שמעון פרס וניאותו לדחות את הפגנת המונים, שנועדה להתקיים היום מול משרד ראש הממשלה בירושלים במחאה על הפחתת במימוש הבטחות הממשלה להעברת הכספים המיועדים לשיקום המושבים המצויים במצוקה כלכלית.

נציגי המושבים נענו לפנייה של פרס בפגישה שהתקיימה ביום ו' אחר הצהרים בלשכת ראש הממשלה. ראש הממשלה הבטיח לנציגי המושבים, כי יזרז את הפעולות לשיקום המושבים המצויים במצוקה כלכלית בהתאם להחלטת הממשלה בנדון. בתמורה הסכימו נציגי המושבים לבטל את ההפגנה, שבה היו אמורות להשתתף גם משלחות הזדהות ממועצות הפועלים ברחבי המדינה.

הפגישה בין פרס לנציגי המושבים נערכה ביוזמת מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, שקיים ביום ו' מגעים רצופים בין הצדדים במגמה להגיע בהקדם לכלל הסדר מוסכם על פי הבטחות הממשלה לסייע בידי המושבים לצאת ממצוקתם.

כידוע, החליטה הוועדה המרכזת של ההסתדרות ביום א' שעבר שההסתדרות כולה תהיה שותפה למאבקם של החקלאים להחלצתם מהמשבר שהם נתונים בו.

המרכז החקלאי תומך

בתוך כך הודיע בסוף השבוע המרכז החקלאי כי הוא תומך במאבק תנועת המושבים לקיומו ושיקומו של המשק המשפחתי. בדיון שנערך בנושא זה הודגש, כי יש לתבוע מהממשלה לקיים ברחיפות ובמילואן את ההבטחות שניתנו לגבי הסיוע הכספי להתיישבות ולאפשר בכך לא רק מוצא מן המשבר החמור, אלא אף יצירת בסיס לצמיחה חקלאית מחודשת.

צה"ל סיכל חדירת חוליה ליד הליטאני

מאת טלי ליפנר ושמעון וייס, סופרי "דבר"

כוח של צה"ל סיכל שלשום בשעות הצהריים נסיון חדירה של חוליית מחבלים לאיזור הבטחון דרך נהר הליטאני.

חוליית מחבלים פתחה באש מנשק קל לעבר סיור של צה"ל שנע בגבול אזור הבטחון ליד נהר הליטאני בגזרה המרכזית. הכוח השיב אש. בתקרית לא היו נפגעים לכוחותינו.

לאחר חילופי ירי, סרקו חיילי צה"ל את השטח ומצאו באיזור עתיר צמחיה עבותה וקשה לתנועה, מחסניות של קלצ'ניקוב, פצצת מרגמה, תרמיל חומר נפץ וכובע. במהלך הסריקות נורתה אל הכוח אש מצפון לליטאני וגורמים צבאיים מעריכים, כי את האש ירתה חוליית המחבלים, שנסה חזרה צפונה מהנהר או כוח גיבוי של החוליה הזאת.

"גוש אמונים" שוב מתכנן תפילה ביריחו

מאת אריאל בן עמי, סופר "דבר"

מזכירות "גוש אמונים" ומועצת יש"ע מתכננות לערוך תפילה המונית בבית הכנסת העתיק ביריחו ביום ה' השבוע לרגל ראש חודש אלול.

לאחר התקרית בחודש שעבר, שבה ירו חיילי צה"ל לעבר מתנחלי גוש אמונים במחסום בדרך ליריחו – החליטו ראשי הגוש לחזור שוב על תוכניתם להתפלל במקום.

לסופר "דבר" נודע, שבדיונים משותפים ל"גוש אמונים" ולמועצת יש"ע הוחלט, כי הפעם לא יבקשו אישורים לתפילה בבית־הכנסת ביריחו כדי להימנע מקבלת תשובה שלילית מכוחות הבטחון.

כזכור, הסתייגה מועצת יש"ע מנסיון התפילה של הגוש בחודש שעבר ביריחו. הדבר נעשה אז כתגובה על זריקת הרימון על מטיילים ביריחו לפני כחודש וחצי.

הפעם החליטו שני הגופים לערוך תפילה ביחד ללא בקשת אישורים. במועצת יש"ע נמסר ל"דבר", כי אם צה"ל יציב מחסומים בדרך ליריחו – לא יפרצו אותם המתנחלים וימנעו כל עימות בינם לבין החיילים.

נאט"ו

(סוף מעמ' 1)

ארה"ב באירופה ובתוקף תפקיד זה נמצא בשרשרת הפיקוד של פעולות צבאיות אמריקאיות באגן הים התיכון, אמר שלשום לכתבים בוואשינגטון, כי אם יימצאו טביעות אצבעות של משטר מועמר קדאפי בעקבות פיגועי טרור נגד אמריקאים, ימליץ לבצע פעולת גמול נגד לוב, אך לדעתו יש להטיל את הביצוע על מפציצי "בי־52" האמריקאים מבסיסים בארה"ב והחוזרים אליהם ועל צוללות המסוגלות לשגר טילי ים־קרקע מול חוף לוב.

רוג'רס רמז בכך, כי לדעתו אסור לה לארה"ב לסבך את בעלות בריתה דוגמת בריטניה (שבה מוצבים מפציצי "אף־111", שהשתתפו בתקיפת לוב באפריל) ואיטליה (ושם עוגנות אוניות הצי השישי) בפעולה נוספת נגד קדאפי.

מפציצי "בי־52" התאמנו בשנים האחרונות בגיחות ארוכות־טווח מבסיסיהם שבארה"ב להפצצות בצפון אפריקה ובחזרה במסגרת תרגילים אמריקאיים־מצריים משותפים.

בשבוע שעבר אמר גנראל רוג'רס לשבועון הגרמני "שטרן", כי אם תוכח מעורבות סוריה בפיגועים נגד ארה"ב, יתמוך עקרונית גם במהלומה צבאית אמריקאית נגדה, "אך בהתחשב בנסיבות האירוע".

יעדים אמריקאיים

ארגון טרור ידוע, הממומן בידי לוב והמתקרא "תאי המתאבדים הערביים", הודיע בביירות, כי אנשיו מתכוננים לתקוף יעדים אמריקאיים ויעדים של נאט"ו, אם אכן תממש ארה"ב את איומיה נגד לוב.

כידוע, לוב מארחת בתחומיה את מיפקדות־הם של ארגונים פלסטיניים פורשים הידועים בקיצוניותם כארגוניהם של אבו־מוסה ואבו־ניאדל. ארגונים אלה השתתפו בחודשים האחרונים בפעולות טרור באירופה בשיתוף פעולה עם ארגונו של אבו־ניידאל.

הליגה הערבית מתחה אתמול ביקורת קשה על ארה"ב וטענה, כי ארצות ערב מודאגות מכך שהממשל האמריקאי הנוכחי מתעלם כליל מהבעיות הערביות החשובות ומתעסק בנושאים שוליים כמו הטרור הלובי. הליגה מאיימת בקיום ועידה כלל־ערבית להוקעת מעשיה של ארה"ב.

קדאפי עצמו עורך סיורים הפגנתיים ברחבי לוב, כשהוא מוקף בעשרות נאמניו מהוועדים העממיים ומנסה לשלהב יצרים נגד ארה"ב.

אם אתה יכול להרשות לעצמך אירוע יוקרתי...
רמי יצהר מגיש:
מוסיקת רקע מובחרת,
הגשה בקלאסה אחרת,
הנחייה מקצועית מעולה,
הרבה הפתעות, הרבה פעולה.

החתונה, יום הולדת,
מסיבה מיוחדת
חג לבן או לילדה,
הפתעה לרעיה,
או השקה של אוניה
הכל בקול מכל קול:
טל: 201-102
מאתיים ואחת - מאה ושתיים
רדיו סיטי RADIO CITY
"רדיו סיטי" תחנת השידור בכבלים מס' 1 בישראל
מחלקת אירועים: דיזינגוף סנטר, ת"א
טל. 03-201-102

ראו: ליכד שורות הסוציאל־דמוקראטים בגרמניה והסיר הספקות לגבי מנהיגותו

מאת שלמה שמיר, סופר „דבר"

ועידת המפלגה הסוציאל־דמוקראטית המערב־גרמנית, שנפתחה זה עתה בנירנברג, התחייבה בהדגשה נבבר של יוהאנס ראו, המועמד לתפקיד הקאנצלר בבחירות הכלליות בינואר הקרוב, שהצליח ללכד את השורות ולהסיר את הספקות בדבר כושר מנהיגותו.

לפני פתיחתה הרשמית של מערכת הבחירות בסתיו תאשר המפלגה את מצע הבחירות, בכינוס מיוחד באוקטובר.

ההחלטה החשובה ביותר בזירת הפנים היתה אישור התוכנית בדבר הפסקת השימוש באנרגיה גרעינית בעתיד הנראה לעין, והסתמכות על החסכון ועל מקורות אלטרנטיביים, אם כי עדיין לא ברור אם אמנם תוכל ממשלה סוציאל־דמוקראטית לבצע את הדבר תוך עשר שנים, כפי שנקבע עקרונית בתוכנית.

בתחום מדיניות החוץ התחייב ראו לפעול לסילוק הטילים האמריקאיים החדישים, שהוצבו בשנתיים האחרונות על אדמת גרמניה, בד בבד עם צמצום כוח הטילים בגוש המזרחי. הוועידה התחייבה חד־משמעית לבטל את ההסכם בדבר הצטרפות גרמניה ל„מלחמת הכוכבים" של הנשיא רייגן, שממשלתו של הלמוט קוהל חתמה השנה עם ואשינגטון. כן אושרה תוכנית לפעול להפיכת נאט"ו לארגון שימנע מלחמת התקפה ויפעל בעיקר להבטחת הדטאנט עם המזרח. המפלגה דוחה את הארכת השירות הצבאי ל־18 חודש, והיא מחייבת הקמת איזור מפורז מנשק גרעיני בין שתי הבריתות בליבה של אירופה.

הסוציאל־דמוקראטים אף תקפו את מגמת הממשלה השמרנית הנוכחית לצמצם את זכות המקלט המובטחת על־פי חוקי היסוד המערב־גרמניים, במטרה לבלום את נחשול הפליטים מהעולם השלישי, המגיעים דרך מזרח־גרמניה.

במשאית זו, הטעונה חצץ, כשהם נתונים תחת אש של אנשי משמר־הגבול המזרח־גרמני, פרצו ביום ו' לפנות בוקר בני זוג ממזרח־ברלין ביחד עם בתם, תינוקת בת שמונה חודשים, ארבעה מחסומים של מעבר הגבול הידוע „צ'ארלי" שבין שני חלקי העיר בדרכם אל החופש.

(צילום: א.פ.)

כינוס לציון מאה שנה להולדת ב.ג. ייערך בקלן

(ש). – אגודת ישראל־גרמניה תקיים בקרוב בעיר קלן שבגרמניה המערבית כינוס שיוקדש ליום הולדתו המאה של דוד בן־גוריון – כך מסר בסוף השבוע נשיא האגודה ישראל גרמניה אשר בן־נתן, בכינוס השנתי של סניף האגודה בשרון.

במפגש האגודה השתתפו שגריר גרמניה בישראל ואנשי השגרירות, וכן ראשי אגודת הידידות גרמניה־ישראל בארץ. בן נתן, לשעבר שגרירי ישראל בבון, הדגיש, כי הידוק היחסים בין ישראל לגרמניה מונעת את שכחת העבר. הוא ציין, שרבים מהגרמנים המבקרים בארץ הם ידידי ישראל ויש לעודד מיפגשים הדדיים, לפתח שפה משותפת ולקדם את היחסים בין שתי המדינות.

לאגודת ישראל גרמניה סניפים בשלוש הערים הגדולות וכן בבאר־שבע, דימונה ובשרון.

ישראל עשויה לגרש בכוח אזרחית מצרית מעזה

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

השלטונות הורו על גירושה של אזרחית מצרית הגרה בעזה והנשואה לתושב העיר.

האשה האנם חידג'אזי בת 28, היא אם לשני ילדים בני שנה וחצי ושלוש. היא נישאה לבעלה סמיר חליל לפני חמש שנים, כשהיה סטודנט במצרים ומאז היא מתגוררת עם בעלה בעזה.

דרכונה המצרי, שנלקח ממנה לפני כשנה, הוחזר לה בסוף השבוע שעבר והיא נצטוותה לעזוב מיד את הארץ. בעלה פנה במשך השנה האחרונה לעזרת הצלב האדום ואף לרו"כ עבד'ל דראושה כדי למנוע את גירושה אך ללא הועיל.

האשה טרם עזבה את הארץ ומחכה בביתה לאפשרות של גירושה בכוח.

שינויים חידושים ושיפורים בקוי הנסיעות בכל הארץ

החל מ-1.9.86 באישור המפקחים על התעבורה.

אזור המרכז

קו חדש 16 מלוד למכבים וחזרה
לוח זמנים: מלוד בימים א׳-ה׳ בשעות 7.05, 15.00, 18.00, בימי ו׳ בשעות 7.05, 15.00.
ממכבים בימים א׳-ה׳ בשעות 07.35, 15.30, 18.30, בימי ו׳ בשעות 07.35, 15.30.

קו חדש קו 21 מכפר-סבא לכוכב-יאיר וחזרה
לוח זמנים: מכפר-סבא בימים א׳-ה׳ בשעות 06.50, 13.00, 14.30, 19.30, בימי ו׳ בשעות 06.50, 13.00, 14.30. במוצ״ש בשעה 22.00.
מכוכב-יאיר בימים א׳-ה׳ בשעות 07.15, 13.20, 14.50, 19.50, בימי ו׳ בשעות 07.15, 13.20, 14.50 ובמוצ״ש בשעה 18.00.

קו 92 א׳ חולון - תל-אביב
קו 92א׳ מחולון יסע בשעה 06.45 (ימים א׳-ו׳) דרך תל-גיבורים, בי״ס הולץ, לקרית המלאכה וממשיך לצפון ת״א.

קו חדש קו 604 נתניה - רמת-אביב - אוניברסיטה - רידינג
מעתה שרות ישיר לאוניברסיטה ולשכונת רמת-אביב. הקו נוסע מנתניה לאוניברסיטה ברמת-אביב, מגיע עד חניון רידינג וחזרה.
לוח זמנים: מנתניה בימים א׳-ה׳ בשעות 07.05, 08.15, 09.15. בימי ו׳ בשעה 07.05.
מתל-אביב בימים א׳-ה׳ בשעות 14.00, 15.00, 16.00, בימי ו׳ בשעה 14.00.

קוים 056, 057 מחדרה לגוש ריתן
מסלול **קו 056**: חדרה, מי עמי, חיננית, שקד, ריחן, מחנה דותן, מבוא דותן, חרמש, בקה-אל-גרבייה, שער מנשה וחזרה לחדרה.
לוח זמנים: בימים א׳-ה׳ בשעות 06.45 11.00, 19.30. בימי ו׳ בשעות 06.45, 11.00. במוצ״ש בשעה 21.30.
מסלול **קו 057**: חדרה, שער מנשה, בקה-אל-גרבייה, חרמש, מבוא דותן, מחנה דותן, ריחן, שקד, חיננית, מי עמי, חדרה.
לוח זמנים: בימים א׳-ה׳ בשעות 05.30 (מחרמש), 14.00, 16.00. בימי ו׳ בשעות 05.30 (מחרמש), 14.00. במוצ״ש בשעה 19.00.

קו חדש קו 032 רעננה - הרצליה
מסלול הקו: צומת רעננה, דרך בי״ח מאיר, רעננה, הרצליה, רמת-השרון, צומת גלילות, קאנטרי, רב-מכר, אזור תעשיה הרצליה וחזרה.
לוח זמנים: מצומת רעננה בימים א׳-ה׳ בשעות 06.15, 07.00, מ-07.45 עד 18.15 בתדירות של כל 30 דקות. בימי ו׳ בשעות 06.15, 07.00, מ-07.45 עד 14.45 כל 30 דקות.
מאזור התעשיה הרצליה בימים א׳-ה׳ בשעות 07.15, 08.00, מ-08.45 עד 19.15 בתדירות של כל 30 דקות. בימי ו׳ בשעות 07.15, 08.00, מ-08.45 עד 15.45 כל 30 דקות.

קו 020 ראשל״צ - חולון
להזכירכם מסלול הקו הוארך ממשרד הרישוי ויגיע עד בי״ח וולפסון, חולון וחזרה. פרוט לוח הזמנים יפורסם בימים 29/8, 5/9 בעתונים מקומיים, וכמו-כן בלשכות המודיעין ובמרכזי המידע של אגד.

קו 901 תל-אביב - חיפה
להזכירכם מסלול תחנות קו 901: תחנות מרכזית תל-אביב, רכבת ארלוזורוב, צומת רמת-אביב, צומת גלילות, צומת הרצליה, מכון וינגייט, צומת נתניה, צומת כפר-ויתקין, צומת אולגה, תחנה מרכזית חיפה, ובחזרה באותן התחנות. לוח הזמנים נשאר כפי שהיה.

חדרה - קוים עירוניים
קו 1 חדרה - חפצי-בה ישנה את מסלולו וישפר את השרות לשכונת הפעול המזרחי.
קו 12 א׳ - מעתה שרות לשכונת ברנדיס בשעות הלילה.
פרטים בעתון מקומי מיום 29/8, 5/9 ובלשכות המודיעין.

קו 390 תל-אביב - אילת (ישיר)
קו 373 תל-אביב - צאלים
ראה פרטים באזור דרום.
קו 405 ירושלים - תל-אביב
ראה פרטים באזור ירושלים.

אזור דרום

קו 373 צאלים - תל-אביב
הקו ישנה את מסלולו ויסע מעתה מתל-אביב דרך כביש החוף, יד מרדכי במסלול קו 374 וחזרה.
לוח זמנים: מתל-אביב בימים א׳-ה׳ בשעה 17.00 בימי ו׳ בשעה 14.00 ובמוצ״ש בשעה 20.10

קו חדש קו 037 אשקלון - מושב אלי-סיני
הקו יסע ממושב אלי-סיני דרך ניסנית לאשקלון וחזרה.
לוח זמנים מאלי-סיני בימים א׳-ו׳ בשעות 07.15, 13.30.
מאשקלון בימים א׳-ה׳ בשעות 12.45, 18.00, בימי ו׳ בשעה 12.45

קו 390 - אילת - תל-אביב וחזרה - ישיר
הקו יוצא בימים א׳-ו׳ מאילת ומת״א בשעה 10.00.

אזור צפון

רמת הגולן - קו חדש 015 טבריה - קצרין
קו 015 יסע מטבריה לקצרין דרך צמח וחזרה.
לוח זמנים: מקצרין בימים א׳-ו׳ בשעה 10.15 ומטבריה בימים א׳-ה׳ בשעה 16.50 וממשיך עד אלוני בשן.

* כמו כן יבוצעו תוספות ושינויי מערך קוים ברמת-הגולן.
פרטים בלשכות המודיעין ובמרכזי המידע.

קו חדש קו 31 כרמיאל - ישובי גוש שגב - מושב מנוף וחזרה
לוח זמנים: מכרמיאל בימים א׳-ו׳ בשעה 06:20 מבצע כניסה לשורשים. ממנוף בימים א׳-ה׳ בשעות 07.55 (מבצע כניסות ליובלים ושורשים), 16.30. ביום ו׳ בשעות 08.00, 12.30.
פרטים לגבי מסלול הקו בעתון מקומי מיום 29/8, 5/9 ובלשכות המודיעין.

כפר הורדים
מעתה **יתוספו כניסות** לכפר הורדים ע״י **קו 043** בדרכו מינוח לנהריה בשעות 05.50, 11.20 ומנהריה לינוח בשעות 10.20, 17.30 וע״י **קו 041** הנוסע ממעלות ללפידות בשעה 12.45.

קו 955 נצרת - ירושלים
ראה פרטים באזור ירושלים.

אזור ירושלים

קו 405 מהשכונות בירושלים ישיר לתל-אביב
מעתה יופעל שירות ישיר לתל-אביב משכונות גילה, קרית-יובל, נוה יעקב ונווה. מכל שכונה יוצא אוטובוס ביום א׳ בשעות 06.15, 06.45. בימים ב׳-ה׳ בשעה 06.45. פרוט המסלולים והתחנות במקומונים מיום 29/8, 5/9, בלשכות המודיעין ובמרכזי המידע של אגד.

קו 955 ירושלים - נצרת
הנסיעה של שעה 14.00 **תוקדם** ל-13.45 בימים א׳-ה׳.

קו 46 - נוה יעקב - הר-הצופים
קו 46 יוארך ויתחיל את מסלולו מנוה-יעקב, דרך פסגת זאב ויגיע עד להר-הצופים. פרטים לגבי לוחות זמנים ומסלול הקו במקומונים מיום 29/8, 5/9, בלשכות המודיעין ובמרכזי המידע של אגד.

שרותים לחופי הרחצה
כל השרותים המיוחדים לחופי הרחצה שפועלים בחודשי הקיץ בימי חול - **יבוטלו.**

מזיזים את השעון
בעקבות המעבר משעון קיץ לשעון חורף ב-6/9 יופצו לוחות זמנים חדשים לציבור.
פרטים בלשכות המודיעין ובמרכזי המידע.

שימו לב!
לוחות הזמנים יהיו בתוקף מ-1.9.86 - 1.11.86 למעט ראש השנה, יום כיפור וסוכות זכן ב-5/9, 6/9 שלגביהם יוצאו לוחות זמנים בנפרד.

מרכזי מידע
אנו מזכירים לציבור הנוסעים כי מספרי הטלפון של מרכזי המידע הם:
תל-אביב: 03-432777
ירושלים: 528231/2, 02-523456
חיפה: 04-549121
למידע נוסף ולוחות זמנים מפורטים אנא פנה ללשכות המודיעין בכל תחנות אגד ולמרכזי המידע.

עם תחילת שנת הלימודים מאחל אגד לתלמידים שנת לימודים מוצלחת.

אגד עוד שיפור למענך.

פרסום טל ושות׳ !!!

חדשות אגד תיור: ✦ אגד תיור מציע שפע של חבילות נופש ברחבי הארץ. החבילות כוללות מלונות, מסעדות, אתרים ובילויים במחירים מפתיעים ומיוחדים. ★ מחודש ספטמבר, מידי שבת, יוצא מת"א אוטובוס ללונה-גל. ✦ חדש לשירותכם: נפתח משרד אגד תיור בתחנה המרכזית בהרצליה. טל' 052-540540 ★ היכונו לטיולי סוכות: הגליל, ים המלח, ירושלים ואילת - פרטים במשרד אגד תיור ברחבי הארץ.

EGGED TOURS אגד תיור

אנשים ◉ אנשים

מפגע

המזרקה של יעקב אגם בכיכר דיזנגוף אינה יורדת מהכותרות. כעת נזעקו דיירי הסביבה ובראשם אבי אדלשטיין, למחות נגד רעש. „החיים הפכו כאן בלתי נסבלים לאחר הקמת המזרקה של יעקב אגם בככר דיזנגוף" – אומרים תושבי רחוב זמנהוף הסמוך לככר. בתלונה שהגיש למלר"ז (המועצה הציבורית למניעת רעש וזיהום אויר) אומר אדלשטיין כי התושבים חשים „חוסר אונים קפקאי" מול הרעש הבוקע שעה שעה מרמקולי המזרקה, משעות הבוקר המוקדמות ועד לשעות המאוחרות של הלילה.

יו"ר מלר"ז, עו"ד ידידיה באר, אומר כי הקמת המזרקה היא חיובית כשלעצמה כל עוד אינה מהווה עבירה על החוק ופוגעת בזכויות הפרט. עו"ד בארי דורש מעיריית תל־אביב לנקוט צעדים מיידיים לחיסול המפגע.

רשימה שחורה

ביקורו המתוכנן של הזמר השחור הידוע ריי צ'ארלס (בתמונה) בדנמארק, שאמור היה לצאת לפועל בחודש נובמבר הקרוב, בוטל. הסיבה לכך – ריי צ'ארלס מצוי ברשימה השחורה של רשת הרדיו והטלוויזיה הדנית כמי שהופיע או תמך בדרום אפריקה. מועצת השידור הדנית החליטה באוקטובר 1985 שלא לאפשר לאמנים מסויימים להופיע בטלוויזיה או ברדיו הדנים בשל פעילות כזו. הורכבה רשימה, אך זו הפעם הראשונה בה ניתן לה ביטוי ממשי. אמנים אחרים שהיו ברשימה הורשו להופיע בדנמארק מאחר והם הודיעו על הסתייגותם מן ה„אפרטהייד" לאחר שהופיעו ברשימה. ריי צ'ארלס אינו נימנה עם אלה. בין האמנים שהאיסור נגרם בוטל ואשר הופיעו בדנמארק במרוצת השנה האחרונה – קליף ריצ'ארד, רוד סטיוארט וטינה טרנר.

ההזמנה המקורית לזמר הידוע לא באה מצד הרדיו והטלוויזיה כי אם מבועדון ג'ז ידוע, שהתבסס על כך שיוכל לממן חלק מעלותו של הזמר היקר בעזרת הופעה בטלוויזיה. לאחר שנודע למועדון כי האמן מופיע ברשימה השחורה הביע הזדהותו המלאה עם המסרה שלשמה הוקמה רשימה זו.

זא זא בתופים

זא זא גאבור (בתמונה), שחקנית הקולנוע הותיקה, נראתה פורחת כתמיד בתחרות „נערת גרמניה" 1986. השחקנית, שמוצאה מהונגריה, לקחה חלק בתחרות כשופטת ולבסוף, ברוח נעורים אמיתית, הצטרפה לתזמורת ופצחה בתיפוף.

„ראמבו" בצרות

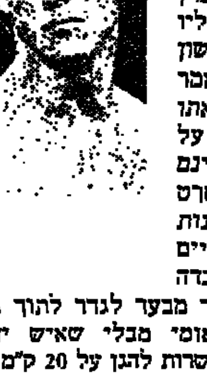

סילבסטר סטלונה (בתמונה) „ראמבו", יצא מדנמארק לאחר שמטוסו הפרטי מדגם בואינג 727 נזקה מן הכתובת „הוצימין סיטי" שנרשמה עליו באותיות ענק באישון לילה. לעתונות אמר סטלונה לפני צאתו כי הוא מצטער על שיש אנשים שאינם מבחינים בין סרט למציאות. שלטונות התעופה המקומיים מודאגים מן העובדה שניתן היה לחדור מבעד לגדר להוך נמל התעופה הבינלאומי מבלי שאיש יחוש במתרחש. „אין אפשרות להגן על 20 ק"מ של גדר" – נאמר באחת ההודעות.

סטלונה עצמו אמר כי הוא אינו דואג למטוסו אלא למשפחתה הקרובה של רעייתו, גיסה, שמא יתנקלו להם.

סטלונה, שחכר מטוס כדי להגיע לדנמארק, בודאי אינו מתרשם במיוחד ממחיר של 8000 כתר, למעלה מ־1000 דולר. זהו הסכום ששילם עבור שהות של לילה בסוויטה המלכותית של מלון ד„אנגלטר". שעה לאחר שהכוכב ורעייתו עזבו את המלון היתה הסויטה סוב מוסכרת. „הסוויטה אינה עומדת ריקה לעולם" – נמסר מטעם המלון היוקרתי.

עלי כהן

פרחים לשיראק

ראש ממשלת צרפת, ז'אק שיראק (בתמונה), ושר החוץ שלו ברנרד פון, התקבלו במוצ"ש בקלדוניה החדשה בדרך מסורתית – שרשרות פרחים נתלו לצואריהם ועל ראשיהם הונחו כובעים פורחים. שיראק, הנמצא בביקור בן 48 שעות בקלדוניה החדשה, אמר כי אוסטרליה וניו זילנד הפגינו „חוסר הבנה מיוחד במינו" למצב הארכיפלגוס. ההערה נאמרה בהקשר ליחס החיובי שגילו שתי מדינות אלו לדרישותיהם של ילידי קלדוניה החדשה לעצמאות.

פרס ליו"ר

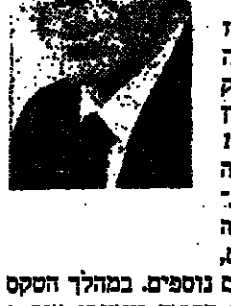

יו"ר הכנסת, שלמה הלל (בתמונה), יקבל ביום שלישי (2.9.86) את פרס יצחק שדה לספרות צבאית לשנת תשמ"ו על ספרו „רוח קדים". הטקס, המאורגן על ידי מרכז ההסברה והאגודה להענקת פרס יצחק שדה, ייערך בתאטרון ירושלים בשעה 19.30 במעמד נשיא המדינה חיים הרצוג והשתתפות ראש הממשלה שמעון פרס, שרים, חברי כנסת ומוזמנים נוספים. במהלך הטקס ישא ראש הממשלה דברים ויוענקו אותות מיוחדים לשליחים מהארץ, שפעלו להעלאת יהודי עיראק לישראל.

ספרו של שלמה הלל, „רוח קדים", הוא מסמך אוטוביוגרפי אודות העליה הבלתי לגלית מן המזרח. בספר נחשפים לראשונה מסמכים של „המוסד לעליה ב'", משרד החוץ הישראלי ומשרד החוץ הבריטי בין השנים 1946־1951, תקופה בה פעל המחבר במחתרת בעירק, בסוריה, בלבנון, באיראן ובמצרים.

פרס יצחק שדה מוענק זו השנה ה־15 ליצירה ישראלית מקורית בתחום הצבאי בארץ או בגולה ובין מקבליו בשנים עברו היו: שולמית לסקוב, רות בונדי, יגאל עילם, ד"ר מאיר פעיל, אלוף משנה אביגדור קהלני, צביה לובטקין, אברהם אדן ועוד.

קובע הצבע

ממשל רייגן שוקל מינויו של דיפלומט שחור כשגרירה של ארה"ב לדרום אפריקה, מסר אמש גורם בכיר. הדיפלומט הינו אדוארד פרקינס בן ה־58 המשמש כעת כשגריר ארה"ב בליבריה. „החלטה סופית עדיין לא נעשתה" מסר הגורם, שסרב להזדהות.

הבחירה המקורית של הממשלה היתה באיש העסקים, השחור אף הוא, רוברט ג'. בראון, שפרש מהמועמדות לאחר שהתעוררו קושיות לגבי עסקיו. נראה כאילו הבחירה אינה מקרית.

משפחת שצ'רנסקי אינה מתחמקת מפרסום גם בחופשה במלון „שורש" שבהרי ירושלים, בו הוזמנו בני המשפחה לבלות מספר ימים על־ידי הנהלת המלון – על חשבון הבית. נתן (מימין) ולאוניד שצ'רנסקי נראים כאן מנהלים משחק פינג־פונג אוגות מול מנהל המלון, חיים אילוז, וילד בן המושב.
בתום המנוחה ישוב נתן לכתיבת ספרו ואילו לאוניד יתחיל ללמוד עברית באולפן שבמבשרת ירושלים.

צילום: רוני נעמן

הסכ: מן الاصل

חטא למקצוע

מאת בנ"צ כרמל

אילו התרחש האירוע בתל־אביב או בירושלים לא היתה מעיזה הכתבת עליזה ולך לכתוב את כתבתה „כרמליזם חמור מכלנתריזם" ללא בקשת תגובה מהנוגעים בדבר: מזכיר מועצת הפועלים בנ"צ כרמל, מזכיר הסניף, חברי הסיעה וראש העירייה לשעבר אליהו נאור. עליזה ולך מצפצפת על האתיקה העתונאית ואורי סבג עושה פלסתר ממפלגת העבודה ומשרת את יריביה. לא המפלגה בבאר־שבע עזבה את אורי סבג אלא אורי עזב את המפלגה.

לפני כשנה וחצי הכתיבו מזכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם ומזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הסכם קואליציה לראש עיריית באר־שבע אליהו נאור ולמועמד למזכיר מועצת הפועלים בנ"צ כרמל. קואליציה זו, שהיתה צריכה להתגשם לאחר הבחירות להסתדרות, היתה משיגה רוב מוחלט לתנועת העבודה (סיעת „העבודה" וסיעת „אשל", שהיא סיעה אחות, מונות ביחד 11 חברי מועצה מתוך 21) ומנציחה את ההגמוניה של התנועה בבאר־שבע.

הסכם קואליציה זה בוצע רק בחלקו. אריק ניסן מסיעת „העבודה" אכן נבחר לסגן ראש העירייה וסיעת „העבודה" נקטה עמדה פאסיבית של אי־התקפת הקואליציה העירונית, אבל סירבה להכנס בשתי רגליה לעניין, לא במעט בגלל סירובו של אורי סבג, שהעדיף כבר אז קואליציה עם שני פלגי הליכוד (הליכוד וסיעת „אביב") ועם אגודת־ישראל. אורי סבג סירב לחתום על ההסכם ההוא והסיעה שרצתה לשמור על שלמותה „נכנעה". היא סירבה להכנס לקואליציה עם הליכוד שהציע אורי סבג, אבל לא הצטרפה ממש לקואליציה העירונית.

לאחר הבחירות למועצת הפועלים, שסיעת המערך בבאר־שבע זכתה בה להישג ללא תקדים, החלה התקרבות בין שני פלגי סיעת „העבודה": „אשל" ו„העבודה". זו הגיעה לשיאה בבחירות הפנימיות לוועידת מפלגת העבודה ומועצת הסניף, כשהוחלט למעשה על „חזרתם הביתה" של חברי סיעת „אשל" ותומכיהם. בזאת הגיע לסיומו פילוג מקומי בן שבע שנים, שהחל באישור תמוה שנתן מרכז המפלגה להתייצבותו של אליהו נאור כראש רשימה מתחרה לרשימת מפלגת העבודה. בין היחידים שהתנגדו לאיחוד המחודש של מפלגת העבודה בבאר־שבע היה אורי סבג, שדבק בהסכם שלו עם הליכוד ו„האגודה". לאחר כשלונו בבחירות כנגד אליהו נאור ב־1983, ויתר סבג על ראשות הסיעה לטובת בנ"צ כרמל ודרש וקיבל את מועמדות המחוז לכנסת, אך לא הצליח להיבחר לבית־המחוקקים ונשאר על תקן של „מחכה לסידור".

כשהפתיע אליהו נאור והודיע על התפטרותו מראשות העירייה לאחר בחירתו לראשות הרשות השיפוטית ההסתדרותית, החלה הקואליציה הישנה־חדשה של אורי סבג – הליכוד והאגודה – לקרום עור וגידים מחדש. בניגוד לכך היו אליהו נאור ובנ"צ כרמל נחושים בדעתם שטובת העיר וטובת המפלגה גם יחד מחייבות קואליציה יציבה של שתי סיעות „העבודה", בנות 11 החברים, שאליהן יצטרפו „באפס מחיר" גם אחרים.

התמימים היו נאור וכרמל. נאור התכונן לתפקידו החדש בהסתדרות ובנ"צ נסע לביקור משפחתי בקנדה וכשחזר התברר שאורי סבג, ללא אישור וללא ידיעת סיעתו ו/או מוסדות מפלגתו המקומיים או הארציים, חתם על הסכם קואליציה עם הליכוד, „האגודה" ואחרים. הדבר התברר מקריאה בעתונות המקומית.

האקוסטיקה של מפלגת העבודה בבאר־שבע חשה את עצמה מרומה ונבגדת. התנהגותו של אורי סבג גבלה בבריונות פוליטית. יש לו רוב, הוא אמר, ואין הוא זקוק לסיעתו. לא המפלגה היא שעזבה את אורי, אורי היה זה שעזב את סיעתו ואת מפלגתו. אלא שבאר־שבע באמת רחוקה מתל־אביב ולרבים בעיר הגדולה איכפת מעט מהנעשה בפריפריה, בתנאי כמובן שלא יקימו רעש.

במצב זה לא נותרה לנאור ולבנ"צ כל ברירה. הם הבינו שאורי מכר את הכל לליכוד בהסכם, שאמר כמעט במלים מפורשות: „ללא מפלגת העבודה" ושהיה אמור להדיח שלושה סגני ראש עיריה, חברי מפלגת העבודה או אוהדיה, ולהעלות לשלטון בעיריית באר־שבע את הליכוד, שלא הצליח מעולם להגיע לכך בדרך אלקטורלית. סיעות „אשל" ו„העבודה" חתמו על הסכם קואליציה ביניהן. יחד עם המפד"ל, ששׂשה לחזור „לברית ההיסטורית" עם תנועת העבודה, ברית שבבאר־שבע מעולם לא הופרה, מנתה קואליציה זו 12 חברים מתוך 21 חברי מועצת העירייה. הסכם זה הובא בתוך ימים מספר למזכירות סניף המפלגה וזו אישרה אותו פה אחד.

בלהט הויכוח נוטים לדלג על כמה עובדות. אין זה מקרה שחבר או כמה חברים חטפו את הבכורה מתחת לאפו של „עשיו" מסכן, באמצעות תעלול נוסח יעקב ורבקה. להיפך, זהו מקרה ברור של מועמד שנכשל, מועמד שמפנה את עורפו לשולחיו, אינו מתחשב בסיעתו ובסניף מפלגתו ומפקיר את תנועת העבודה לטובת הליכוד וכל־זאת כדי לזכות בבכורה מדומה. אין פלא שמזכירות סניף המפלגה בבאר־שבע דחתה צעדים אלו.

לו רצה אורי באמת ובתמים את תפקיד ראש העירייה, לו זו היתה משאת נפשו, לו העיר הרביעית בחשיבותה היתה בראש מעייניו, לו ביקש לקדמה יחד עם הנגב המוזנח, היה בכך אולי כדי להבין את מעשיו, אם־כי לא להצדיקם. אלא שכל מעייניו של אורי סבג הם במציאת ג'וב מחוץ לבאר־שבע. לבקשתו של אורי סבג התקיימו בירורים מוקדמים בגרון ואחר־כך התקיימה פגישה בלשכתו של מזכ"ל המפלגה, בהשתתפותו של אורי סבג, של כותב שורות אלה ושל חברים נוספים, כדי למצוא פתרון חו"ל לבעיה. בעקבות פגישה זו נפגש מזכ"ל המפלגה עם אישיות בכירה ביותר, כדי למצא הסדר לבעיה, דבר שלא נדחה על הסף.

סבג אישית, בשיחה עם חברים מרכזיים בסניף המפלגה, הציע גם הצעה אלטרנטיבית: „תנו לי", אמר, „להיבחר כראש העירייה ואחר־כך, כאשר יימצא לי פתרון, אתפטר לטובתו של פלוני". ברוח זו דיברו עם כותב שורות אלו גם שליחי הליכוד, שרצו לנצח בכל מחיר. בשלב מאוחר יותר אף הציעו לו האחרונים את ראשות העירייה, לו רק יעזוב את סיעת „אשל". אנשים טובי־לב, רחמנים בני־רחמנים, נזעקו להגן על המסכן והמקופח. לא בדרך ולא במסכן עסקינן אלא בשליח שסרח ובבביעותו של אותו „רוצח אב" הוא צועק רחמו עלי יתום אני.

עתונאות הוגנת ואתית נוהגת לבדוק מידע לעומקו. לפי־כך אפשר היה לצפות ממי שמפרסם רשימה שרובה ככולה עוסקת בפלוני וכלולות בה קביעות שהן על גבול הוצאת דיבה, שיפנה לאותו פלוני, לאישור או להכחשת המידע ולקבלת תגובה. הכתבת לא עשתה כן והעדיפה להסתמך על מידע חד־צדדי ומגמתי ובכך חטאה למקצוע.

עליזה ולך מעירה:

כיוון שמזכיר מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם התלונן נגד בנ"צ כרמל, וכיוון שתלונת המזכ"ל תתברר בפני בית הדין העליון של מפלגת העבודה, נמתין בסבלנות לפסיקתו.

עד אז אפשר להניח לסגנונו של כרמל, לטענותיו ולעמדותיו, לדעותיו ולאמונתו, ולהתעלמותו מהחלטת המוסד לביקורת של מפלגת העבודה, שאותה הפר.

„נחפשה דרכינו"

מאת יוסף (יוסק'ה) שפירא

מאמרו של טדי פרויס „בגיסטאן יוצאת מעמק הסמאים", המונחים שהשתמש בהם, והציניות שהמאמר כולו נשופע בה, הם עניין של טעם, של תרבות ומוסר ואין אני רוצה לשפוט את הדברים. אני רוצה להגיב ולמחות על קטע אחד במאמר:

„הצינוק הפוליטי התאים לכוונותיו של בגין. בישראל מבודדת, שכל העולם נגדה, שלטונו של בגין מובטח לשנים רבות – איש שמעולם לא העדיף את טובת המדינה על שיקוליו האישיים, או במקרה הטוב ביותר שיקולי מפלגתו".

אינני „בגיניסט". לא נפגשתי עם מנחם בגין מעולם בארבע עיניים, אלא רק בפגישות שהשתתפו בהן אנשים רבים או אנשים מספר, ובכל־זאת קשה לי להבין איך יכול אדם לכתוב שבגין „לא העדיף מעולם טובת המדינה על שיקוליו האישיים".

האם תנאי חייו האישיים עד היבחרו לראש ממשלה לימדו על כך? האם כיו"ר „חירות" החזיק מכונית עם נהג? האם התגורר בבית־מלון? מי אינו זוכר את בגין, מנהיג ויו"ר תנועת החירות, יוצא ממכונית שירות עירונית ובין־עירונית? ומי אינו זוכר את דירתו הצנועה, שזכתה לפרסום רב אחרי שנבחר כראש ממשלה?

האם החלטתו להתפשר, בהתגברות ובגבורה, כדי למנוע מלחמת־אחים בזמן ה„סזון" ואחרי „אלטלנה" היא הוכחה לכך שלא העדיף את טובת העם ואת טובת המדינה על־פני שיקוליו האישיים או המפלגתיים? האם כל הפקידות הבכירה של שלטון המערך, שהשאיר אותה על כנה במשך רוב שנות כהונתו כראש־ממשלה, היא הוכחה לכך שהוא מעדיף אינטרסים מפלגתיים על פני אחרים?

אפשר להביא תילי־תילים של הוכחות לכך, שמנחם בגין הוא מנהיג בעל ערכים מוסריים, שטובת העם והמדינה והגישה הממלכתית הם לנגד עיניו ולנגד לבו.

הערכות שונות על גישתו ועל דרכו של מנהיג פוליטי הן דבר לגיטימי, אבל הערכת מוסריותו של אדם וכנותו כלפי עמו בדיוק הפוך מכפי שנראים הדברים לעין־כל – הערכה כזו היא לא תרבותית, לא יהודית, וחסר בה מה שנקרא בפי רבים יושר אינטלקטואלי.

אל לו לעתון של ההסתדרות הכללית, שיש בה נציגות של רוב המפלגות בארץ, ואל להם עובדיו של העתון להתפס לדרכים לארכנות אלה.

חילוניים ונישואי תערובת

מאת יצחק קורן

באחרונה גוברת המתיחות בין חרדים לחילוניים עד כדי סכנה של מלחמת תרבות. יעידו על־כך מעשיהם הנפשעים של החרדים – שריפת תחנות אוטובוסים, שימוש באלימות נגד חילונים ויידוי אבנים בנוסעים ומאידך גיסא הוואנדאליזם של קיצונים־חילוניים שהגיעו עד שריפת בית־כנסת.

גורמים שונים בחברה הישראלית ובהם נציגי חוגים חילוניים, דתיים וחרדים, נקטו יוזמה ומנסים לכבות את הדליקה. אין לדעת אם תימצא בקרוב הדרך להבנה ולדו־קיום הוגן בין חילונים ודתיים בישראל. ייתכן שתושג רק שביתת־נשק לזמן מסויים, אך מה שברור הוא, שדרך זו לא תימצא כל עוד לא תימצא הדרך לאחות את הקרע העמוק בקרב הדתיים עצמם. אילו צמח בתוך המחנה הדתי זרם מתון ושקול, המושתת על ערכי הציונות הדתית, הוא היה מסייע לצמצום תהליך ההקצנה במחנה החרדי. מכאן גם התקווה שרבים בציבור החילוני תלו בהתארגנות המחודשת במפד"ל, אולם ועידת המפד"ל האחרונה לא בישרה שיפור במצב. מפד"ל מתקשה לחזור אל התפקיד הקונסטרוקטיבי שמילאה עשרות שנים בחברה הישראלית.

אין להטיל את כל האשמה על המחנה החרדי לבדו: גם במחנה החילוני הקיצוני תופעות שאינן מחזקות את אחדות העם. אמנם המדובר הוא במיעוט קטן, אבל גם מיעוט קטן יכול לזעזע את החברה שלנו וכבר היו דברים מעולם.

המסורת היהודית אינה בשום פנים ואופן מונופול של המחנה החרדי; ערכי היהדות שייכים לעם כולו. אין בכך משום כפיית דפוסים קלריקאליים על המחנה החילוני, אלא הכרה מפוכחת בחיוניותה של המסורת להשרדותו של העם: אלה שרוצים להתנער מכל מגע עם המסורת היהודית, עלולים לגרום לפילוג העם.

יש עוד סוג של חילונים שקטים, המנסים לפתח השקפה חדשה, ונמנה עמם גרשום שוקן עורך „הארץ". לסברתו, כיוון שמדינת ישראל לא הצליחה בכל 38 שנות קיומה להגיע להידברות ולהבנה עם הערבים, מן הראוי שאנו, בתוך ישראל, נסיר את המחיצות המפרידות בין הציבור היהודי לבין האזרחים הערבים, ונעודד נישואי תערובת. על־ידי כך נשיג שלום והבנה בקרב אוכלוסי ישראל. שוקן סבור כי נישואי התערובת יביאו יתרונות לאומה היהודית. כשטוענים נגדו כי נישואי התערובת יהרסו את העם היהודי בישראל ובגולה, משיב שוקן: אם אנו רוצים להיות חלק מן החברה המודרנית והחופשית של המערב, אין אנו יכולים להתנגד לתהליך טבעי כמו נישואי תערובת. לדעתו לא היו היהודים מגיעים לעמדות מפתח בחברה האמריקאית אלמלא התקיימו בה נישואי התערובת.

פרופסור ארתור הרצברג, שאינו מקבל את תפישתו של שוקן, השיב, שהמציאות האמריקאית מוכיחה כי המוכשרים בקרב יהודי ארצות־הברית מגיעים לעמדות־מפתח בחברה מבלי שיזדקקו לנישואי תערובת. עם אלה נמנים יהודים דתיים־אורתודוקסים, התופסים עמדות מרכזיות אף במשרד ההגנה בארה"ב. המשטר הליבראלי שם אינו חוסם את דרכו של יהודי, הצמוד לערכי המסורת, להתקדם בתחום מקצועו.

עמדתו של שוקן מוליכה לשתי מסקנות מסוכנות והרסניות: יהודי „סתם", זה שיש לו תשתית לאומית והוא רוצה בהמשך קיום העם היהודי ובהמשך קיום משפחתו, כמשפחה יהודית, יראה במימוש הצעתו של שוקן איום קיומי, והוא יברח מן החברה המאפשרת זאת. גם אם יהיה מתון, הוא ישאף להתקרב דווקא אל הקיצוניים. כלומר, לא רק שתיפתח דרך המלך להתבוללות ולהתרוקנות מן הערכים היהודיים, אלא אף יגדל מחנה הקיצוניים בישראל. כך יקטב העם עד כדי היווצרותם של שני עמים.

ועוד סכנה טמונה בהצעה לעודד נישואי תערובת בישראל: היא תנחית מכה ניצחת על המאמץ הלאומי להדוף את גלי ההתבוללות וההתנכרות בקרב יהודי הגולה. „מסר מעודד" שכזה, הבא דווקא מישראל, יחולל מצב של הפקרות בעם היהודי. גישה „שקטה" זאת של החילונים, אף שאין בה כל מעשה אלימות, מסוכנת לא פחות מכל סוג אחר של קיצוניות בחברה הישראלית.

החילונים המתונים הם כיום רוב בחברה הישראלית ורוב בקרב יהודי הגולה. אם לא יתנו דעתם בעוד מועד על הסכנות האורבות לעם מצד קבוצות קיצוניות קטנות, ואפילו שקטות, בקרב החילוניים, לא יסולח להם על שלא ידעו לעצור את ההרס בחברה הישראלית ובתפוצות.

פרסום ושיווק

■ איך להכין ולבצע מודעות מוכרות ואפקטיביות?
■ כיצד מתרגמים מסרים שיווקיים לפתרונות עיצוביים?
■ אילו אמצעי פרסום יעילים למוצרי צריכה, ואילו למוצרי תעשיה?
■ מתי וכיצד בונים אישיות למוצר?
■ כיצד להעריך טלויזיה מסחרית בארץ?
■ כיצד לתכנן מחקר שוק ואיך בודקים עמדות של הצרכנים?
■ כיצד ליצור פרסום מכירתי שיהיה גם תדמיתי?
■ אילו מסרים פרסומיים מתאימים לפרסום ברדיו?
■ כיצד לתכנן הקצאת תקציב פרסום בין אמצעי המדיה השונים?
■ כיצד להתמודד עם ביקוש עונתי למוצר?
■ כיצד עושים טלויזיה מסחרית בארה"ב ובאירופה?
■ כיצד לתכנן מבצע יחסי ציבור בתקציב מינימאלי?
■ איך לנסח הודעה לעתונות כדי שיהיה לה סיכוי טוב להכנס לעתון?
■ כיצד מתכננים מבצע קידום מכירות אפקטיבי?
■ מתי לנקוט ב"פרסום רציונאלי" ומתי ב"אמוציונאלי"?

תשובות על שאלות אלו ועל עשרות סוגיות ונושאים מעשיים אחרים בפרסום, שיווק ותקשורת תוכלו לקבל בקורס יחיד בסוגו וברמתו בארץ, במסגרת בית הספר לפרסום ושיווק ליד קבוצת אריאל לתקשורת בניהול "פרסום אריאלי" ו"שווקים" יועצים ויועצים.

מחזור הלימודים הקרוב ייפתח ב־22.9.86 במלון גרנדביץ', בתל־אביב.
פרטים נוספים: 246233, (03)286426

בית הספר לפרסום ושיווק ליד קבוצת אריאל לתקשורת

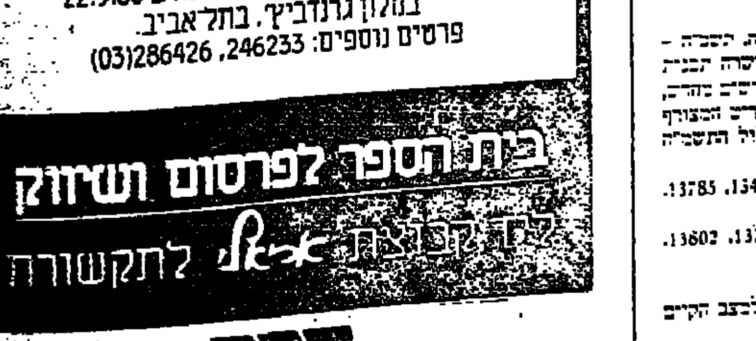

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי אשרי
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, אישרה תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מפורטת מס' 4797 – חלוקת מגרשים בחזון, מושב בצת" שהודעה על הפקדתה, יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3150 ביום ה' בכסלו התשמ"ה (2.12.84) עמוד 503.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גושים בשלמות: 18266, 18287, 18310, 18312–18315.
חלקי גושים: 18192, 18194, 18275, 18252–18265, 18306, 18309, 18311, 18316, 18517.
עיקרי מטרות התכנית:
א. ביטול ואיחוד חלקות קיימות וחלוקתן מחדש בהתאם למצב הקיים והפתוח בעתיד.
ב. קביעת יעודי אזורים.
ג. בטול דרכים קיימות והתוויית דרכים חדשות.
התכנית האמורה, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וגם במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשרי שבקבוץ עברון וכל המעונין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

עמרם קלעג'י
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – מחוז הצפון

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה „כובים" הוגשה ע"י יבחה שמואל ברח' ז'בוטינסקי 17 בקרית ביאליק, בקשה לשימוש חורג מתכנית לפורטת מס' 102 02 S.
מהות הבקשה – בניית בית מגורים בבניה 63.54% משטח המגרש במקום 60% המותרים לפי התכנית, היינו הקלה של 3.54%.
כל המעונין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הועדה המקומית לתכנון ולבניה „כובים" או במחלקה ההנדסית של המועצה המקומית קרית ביאליק.
כל הרואה עצמו נפגע במתן ההקלה רשאי להגיש לועדה הנ"ל התנגדות לבקשה האמורה תוך 14 יום מפרסום הודעה זו בעתון.

י. בתן
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה „כובים"

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה „להיפ"

רח' טשרניחובסקי 3 ת.ד. 89 רמלה
בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק, ניתנת בזה הודעה שהוגשה בקשה להיתר בגוש 4603 מגרש 108 בטירת יהודה.
מהות הבקשה: ליתן אישור להקלה בקו בנין צדדי של 3.20 מ' במקום 5 מ' המותרים ללא פתחים.
כל בעל קרקע או בנין או מחזיק בהם, הרואה עצמו נפגע כתוצאה מאישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש את התנגדותו המנומקת תוך שבועיים מיום פרסום זה לועדה המקומית „להיפ" בציון כתובתו המדויקת.
את תוכן הבקשה אפשר לראות במשרדי הועדה ברמלה.

יורם רבי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה „להיפ"

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי עמק הירדן
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, אישרה תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מפורטת מס' 4682 – חלוקת מגרשים מחדש – אלומות", שהודעה על הפקדתה, יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3108 ביום יח' בתשרי התשמ"ה (14.10.84) עמוד 70.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גושים בשלמות: 15623–15625, 13631, 13632.
חלקי גושים: 13573, 13574, 13575, 15621, 13622, 13626–13630, 13633–13639, 15645, 15646, 15649, 15650.
עיקרי מטרות התכנית:
א. ביטול ואיחוד גושים וחלקות קיימות, וחלוקתם מחדש.
ב. קביעת יעודי האזורים.
ג. בטול דרכים קיימות והתוויית דרכים חדשות.
ד. בטול מקרקעי יעוד.
התכנית האמורה, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וגם במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עמק הירדן שבמועצה אזורית עמק הירדן, צמח, וכל המעונין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

עמרם קלעג'י
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – מחוז הצפון

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
[illegible]
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל העליון שבמועצה אזורית הגליל העליון, קרית שמונה, הגליל המזרחי טבריה הגליל־טבריה, הופקדה תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מפורטת מס' 5151 חלוקת מגרשים מחדש", ביחד עם התשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גושים בשלמות: 15777, 15849, 13850.
גושים בחלקים: 13762–13779, 13829, 13847, 13648, 13652, 13946, 13957, 13958.
עיקרי מטרות התכנית:
א. בטול ואחוד חלקות קיימות וחלוקתם מחדש בהתאם למצב הקיים והפיתוח הצפוי בעתיד.
ב. קביעת יעודים ואזורים.
ג. בטול דרכים קיימות והתוויית דרכים חדשות.
ד. בטול מקרקעי ייעוד והרחבתם במקרקעי ציבור.
כל המעונין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שבמרחב התכנון שבו כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה האמורה.

[illegible]

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי הגליל העליון
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, אישרה תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מפורטת מס' 4919 – חלוקת מגרשים מחדש, כפר הנשיא והסביבה" שהודעה על הפקדתה, יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3242 ביום יב' אלול התשמ"ה (29.8.85) עמוד 3266.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גושים בשלמות: 13472–13474, 13476, 13477, 13452, 13465, 13785, 13786.
חלקי גושים: 13471, 13475, 13477–13490, 13781, 13786, 13602, 13852, 13853, 13958, 13959.
עיקרי מטרות התכנית:
א. ביטול ואיחוד חלקות קיימות וחלוקתן מחדש בהתאם למצב הקיים והפתוח בעתיד.
ב. בטול דרכים קיימות והתוויית דרכים חדשות.
התכנית האמורה, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וגם במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל העליון שבמועצה האזורית גליל עליון – קרית שמונה, וכל המעונין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

עמרם קלעג'י
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – מחוז הצפון

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי אשרי
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, אישרה תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מפורטת מס' 4901 – חלוקת מגרשים מחדש, כפר אפק" שהודעה על הפקדתה, יחד עם התשריטים המצורפים אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3291 ביום כ' בשבט התשמ"ו (12.1.86) עמוד 1185.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גושים בשלמות: 10240, 10242, 10243, 10245, 10449, 18073.
חלקי גושים: 10241, 10246, 10263, 10433–10435, 10441, 10442, 18072, 18036–18074, 18079, 18096, 10247.
עיקרי מטרות התכנית:
א. ביטול ואיחוד חלוקה קיימת וחלוקתן מחדש בהתאם למצב הקיים והפתוח בעתיד.
ב. קביעת יעודים ואזורים.
ג. בטול דרכים קיימות והתוויית דרכים חדשות.
התכנית האמורה, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריטים המצורפים אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וגם במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשרי שבקבוץ עברון וכל המעונין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

עמרם קלעג'י
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – מחוז הצפון

הלוח הכללי

הצעות עבודה
[illegible]

מכירות
[illegible]

מציעים למכירה
[illegible]

רוצים לקנות
[illegible]

מקדים
[illegible]

דיפוי ואדיה
[illegible]

נקיון ואחזקה
[illegible]

צבי אמבטיה
[illegible]

נרשמו לנישואין
[illegible]

שדוכים
[illegible]

בת זוג
[illegible]

הכרויות
[illegible]

לביה"ס בקבוץ עינת
דרוש/ה
מורה למוסיקה
טל: 03־9373356 – ביום
03־9374370 – בערב.

לחברה בניגריה
דרוש
מנהל חשבונות ראשי
המעוניינים, בעלי נסיון קודם באפריקה, בהעדפה בניגריה מתבקשים לפנות בכתב יד בפרוט קורות חיים לת.ד. 3347 ת"א מיקוד 61032.
– סודיות מובטחת –

דרוש
מכונאי דיזל
חרוץ ובעל נסיון קודם למוסך גדול עם תנאי עבודה נוחים.
שכר בהתאם לכשורים.
המעוניינים יפנו: „בדק" בע"מ
רחוב גיסין פתח־תקוה
03־9220526/8 לשמעון

התוצף רצועת החוף של ישראל?

כנס שייערך בחיפה ידון בין השאר ב„אפקט החממה", שיעלה את פני האוקינוסים בעשורים הקרובים כדי עשרות ס"מ או אף מטרים שלמים

מאת יוסף מיכלסקי

שריפת דלקים פוסיליים בתחנות כוח ובבתי־חרושת מביאה עימה פליטת כמויות גדולות של פחמן דו־חמצני; מאידך, הכריתה המוגברת של יערות מפחיתה את ספיגת הגז הזה בעצים. התוצאה המשולבת של שני תהליכים אלה, האופייניים לעידן המודרני, היא הצטברות מוגברת של פחמן דו־חמצני באטמוספירה. כך נוצרים מה שקרוי „תנאי החממה": הגז בולע חלק מקרינת השמש המוחזרת מכדור־הארץ, עקב כך עולות הטמפרטורות, יימסו חלק מקרחוני האזורים הארקטיים, ופני המים באוקינוסים יעלו ויציפו שטחי יבשה נמוכים.

התסריט הזה איננו חדש: בשנים האחרונות הוא נידון, בהרחבה על־ידי מדענים רבים. אחד מראשי המתריעים בנושא זה הוא פרופ' ולטר נוימן מארה"ב. לפי אומדניו יעלו פני המים באוקינוסים תוך 50 השנה הקרובות כדי ארבעה מטרים, ולפחות חצי מיליארד בני אדם יצטרכו לנטוש את מקומות מגוריהם ואולי גם יקפחו את מקורות פרנסתם. מדענים אחרים אופטימיים יותר: הם חוזים, כי עליה זו של פני הים בארבעה מ' איננה צפויה אלא בשנת *2100*, ויש הממעטים בסכנה עד כדי כך שהם טוענים, שהעליה בתקופה האמורה תגיע ל־60 ס"מ בלבד.

אם כך ואם כך, אין חולקים על עצם התהליך הצפוי, ובמוקדם ובמאוחר יציפו פני האוקינוסים, בין השאר, את מצרים התחתית, כולל הערים אלכסנדריה וקהיר, את עמק סקרמנטו בקליפורניה ואת כל הולנד. לגבי ישראל משמעות הסכנה היא – הצפתן של כל ערי החוף, ותל־אביב בכללן, המלחת רצועת החוף ואבדנה לחקלאות, ועוד צרות מצרות שונות.

פרופ' נוימן הציע, כאחת הדרכים להפחתת הנזק, לשאוב מים מן הים ולמלא בהם את כל הנחלים והימות. למשל, שלטונות ברה"מ יוכלו להזרים מים מאוקינוס הקרח הצפוני אל הים הכספי ולהעלות את מפלסו ב־15 מ' (פני המים בימה זו נמוכים היום בכמה עשרות מ' מפני הים). אפשרות דומה קיימת גם לגבי שקע קטארה במצרים ולגבי ים־המלח „שלנו". המדען מודע לכך, שמבצעים כאלה יעלו הון תועפות, אך הן ישתלמו בחשבון סופי.

המדענים איחרו, הפוליטיקאים מתעלמים

נראה שנושא זה יהיה אחד הסעיפים שיועלו בכנס הבין־לאומי הראשון בעולם, שיוקדש לבעיות הערים השוכנות לחופי ימים, לנמלים ולטופוגרפיית החופים. הכנס ייערך בחיפה בסוף ספטמבר, ביוזמת המרכז ללימודי ים באוניברסיטת חיפה, הטכניון והחברה לחקר הימים והאגמים.

יוזם הכנס, ד"ר אבנר רבן מאוניברסיטת חיפה, מגדיר את מטרות הכנס כניסיון לקיים מפגש בין־לאומי של חוקרים מכל התחומים הקשורים בנושאים של ים וישובים ליד החופים, אוקיאנוגרפים מטאורולוגים, מהנדסים, אדריכלים, ארכיאולוגים ואחרים. למעשה אין כמעט דיסציפלינה מדעית, שאיננה נוגעת, קשורה בדרך זו או אחרת, בבעיות שיעמדו על סדר היום של דיוני הכנס.

לדבריו של ד"ר אבנר רבן לימדו מחקרים ארכיאולוגיים־היסטוריים, לרבות מחקרים מסוג זה שנעשו על־ידי חוקרים של אוניברסיטת חיפה, על מרכזי יישוב משגשגים שננטשו, משום שתושביהם לא הצליחו להתמודד עם השינויים שפקדו את קו החופים. לעומת זאת מתגלות לאט־לאט עובדות על תרבויות או טכנולוגיות בעת העתיקה, שבעזרתן הצליחו הקדמונים לפתור בעיות חיוניות לקיומם, לרבות בעיות שהן אגוזים קשים לפיצוח אפילו בשביל המומחים של ימינו. הים התיכון משמש למעשה בור ביוב עצום לכל הערים השוכנות לחופיו. נפט, שמנים וחומרים אחרים נפלטים בעת ההרקה בכמויות גדולות ממיכליות המפליגות בים ומנמלי הנפט. המאבקים החמורים ביותר נערכים סביב ניצול שטחים בחופים למטרות כגון תיירות, מרינות ותחנות כוח, ושטחים אלה מוגבלים בהיקפם. כל שובר־גלים חדש מונע מן החול מלהגיע אל החוף – ויש לדעת שהחול הוא הריפוד הטבעי השומר על קו החוף ועל הישובים השוכנים לידו. כדי לפתור בעיות אלה, ולו באופן חלקי, דרוש שיתוף־פעולה רב־תחומי של המומחים השונים. „עד כה כמעט שלא נעשה דבר בעניין זה, לא בארץ ולא בעולם" – טוען ד"ר רבן.

לכנס יגיעו כ־100 מומחים ממדינות שונות – החל באוקיאנוגרפים, גיאולוגים וארכיאולוגים וכלה במהנדסים המתמחים בבניית נמלים. היו קשיים רבים בבחירת המומחים ובאיתורם, משום שעד כה לא נערך בעולם מפגש מסוג זה. „מטרת הכנס היא להגיע למעין ראיה מאוחדת של הבעיות בכל ההיבטים, כולל המימד ההיסטורי" – מציין החוקר.

רק בעשור האחרון התחילה קהיליית המדענים הבין־לאומית לשלב בין המרכיבים השונים הקשורים בים ובחופים, לשתף פעולה בצורה מסודרת וללחוץ על הגורמים הפוליטיים, קברניטי המדינות השונות, להתחיל לדון ולהכיר בבעיות החמורות הקשורות בנושאים אלה. על קבלת החלטות אופרטיביות אין מה לדבר בשלב זה. אולם המחקרים והעלאת הנושאים על סדר היום טומנים בחובם סיכוי, שהדברים יוזזו ויתקבלו ההחלטות האופרטיביות הדרושות בטרם יהיה מאוחר מדי.

ניסוי בעכברים להבנת הטרשת הנפוצה

הטרשת הנפוצה, ממחלות העצבים השכיחות ביותר, מתאפיינת בתנועות גוף מגושמות, ברפיון, בליקויי ראיה, ובסופו של דבר – בשיתוק גמור של הגפיים התחתונות. ידוע כי הסיבה הבלתי־אמצעית של מחלה זו היא פגם בשכבות המיאלין – חומר שומני־חלבוני העוטף, שכבות־שכבות, כל תא עצב במוח ומבודד אותו מבחינה חשמלית משאר התאים. אולם לא ידוע מה סיבתו של פגם זה, וממילא אין יודעים כיצד לרפא את המחלה.

שני ביוכימאים אמריקאים, אדלואיז קרנר וג'ון קרסון, הצליחו לחשוף טפח מן הסוד המונח ביסוד המחלה, בהיעזרם בקומץ עכברים שעברו מוטציה (שינוי תורשתי) מסוימת, אשר פגעה בהרכב הכימי של שכבות המיאלין של עצביהם. כל העכברים האלה לקו במחלה שדמתה לטרשת נפוצה, אבל מסיבות שונות: באחדים מהם היה מחסור באחד הרכיבים של המיאלין, ובאחרים היה היעדר מוחלט של רכיב אחר.

לצורך המחקר שלהם יצרו החוקרים הכלאות משני סוגי העכברים האלה והנה גילו להפתעתם, שבני המכלוא סבלו מתסמונת חמורה פחות מהוריהם, שלקו במוטציה אחת בלבד. התברר שהגנים שהיו אחראיים לאחת משתי המוטציות שיקמו את הרכיב החסר במוטציה השניה, ולהיפך. במלים אחרות: שתי המוטציות של הדור הראשון כאילו פעלו להחליף זו את זו בהתאחדן בבני הדור השני.

החוקרים מקווים עתה, שיעלה בידם לגלות את הגנים שהיו אחראיים לסנתזת החומרים החסרים במיאלין, ובעתיד הרחוק אולי גם להעזר בהם לריפוי בני־אדם הלוקים בטרשת נפוצה.

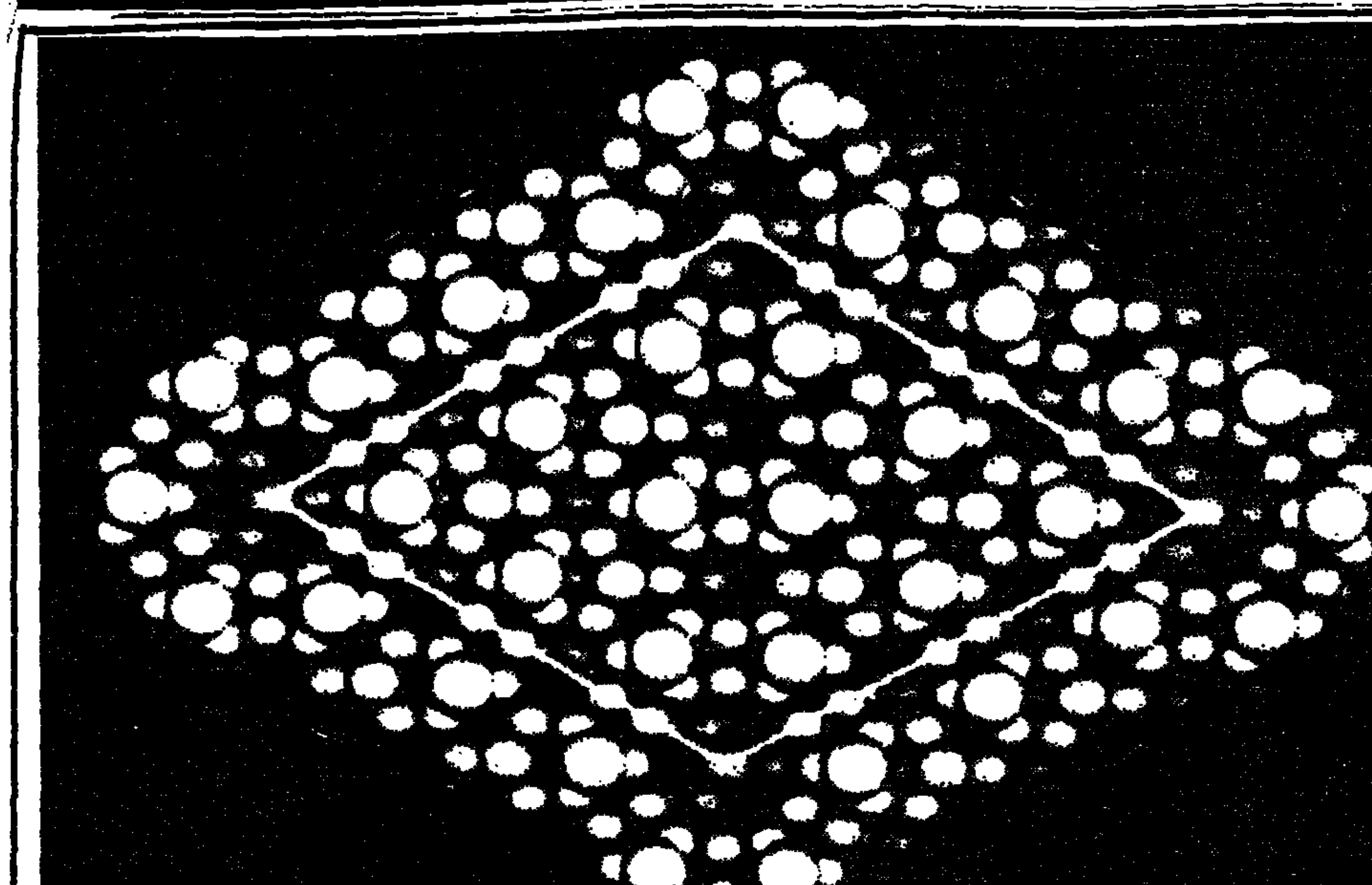

אלה הם אטומים של צורן (סיליקון), כפי שצולמו בטכניקה מיקרוסקופית מיוחדת, אשר פותחה על־ידי המרכז למחקר ע"ש ווטסון של יבמ, בהגדלה של 30 מיליון. צורת היהלום ש„הולבשה" על התצלום תואמת את „תאי היחידה" של הצורן.

חוקר בריטי על סמך ניתוח הנתונים מהירושימה:

סכנת הרדיואקטיביות כפולה מן המשוער

התאונה בכור הסובייטי בצ'רנוביל ליבתה מחדש את המחלוקת הישנה בדבר שיעור הקרינה הרדיואקטיבית, שיש בה כדי להמית אדם. המדד המקובל לעניין זה הוא מה שקרוי ל"ד 50 – שיעור הקרינה הממיתה 50 אחוז מן האנשים החשופים לה, והאומדנים לגבי שיעור זה נעים בין 300 ל־600 ראד.

מחקר שפורסם לאחרונה פרופ' ג'וזף רוטבלט מאוניברסיטת לונדון נוקב בשיעור קטלני נמוך בהרבה, של 154 ראד בלבד, ואם נכונות טענותיו, פירוש הדבר שהקרינה הרדיואקטיבית מסוכנת פי כמה וכמה ממה ששיערו עד כה רוב החוקרים האחרים. למשל, אם תוטל על לונדון פצצה גרעינית בעוצמה של מגטון אחד, ימותו מהקרינה שלה 800,000 איש הספונים בבתיהם (רוב הנמצאים ברחוב בעת הטלת הפצצה ימותו מן ההדף) – כפליים ויותר מן המספר המתקבל, כאשר אומדים את המנה הקטלנית ב־600 ראד.

רוטבלט מבסס את מסקנותיו על הנתונים שאספו חוקרים ביפאן בעקבות הטלת הפצצה האטומית על הירושימה, באוגוסט 1945. נתונים אלה כלולים בסקר של 1,216 אנשים, שחיו במרחק עד 1,300 מ' ממקום התפוצצות הפצצה. 451 מהם מתו ביום הטלת הפצצה, 5 באוגוסט ועוד 201 אנשים – בחודשיים שלאחר־מכן.

רוטבלט טוען, בניגוד לחוקרים אחרים, שאפשר – גם ללא ציון מפורש של סיבת המוות – לקבוע, כמה מתו מן הפציעות שהן תוצאה ישירה של ההתפוצצות, וכמה מתו בקרינה. הנתונים מלמדים, כי בתחילה היתה עליה ניכרת בתמותה, והיא הגיעה לשיאה עשרה ימים לאחר הטלת הפצצה, אחר־כך החלה לרדת. עקומה כזאת, לטענתו של החוקר הבריטי, אינה מתאימה לתמותה מן ההדף ומכוויות, כי אם לתמותה מקרינה רדיואקטיבית, שפעולתה איטית והדרגתית: הקרינה מאבדת מעוצמתה בעברה באוויר, אחר־כך בקירות הבתים ולבסוף בגוף, עד הגיעה למח העצמות, שם היא פוגעת בתאים המייצרים תאי דם וסופה שהיא גורמת *גסיסה אכזרית ומוות. כן מצא רוטבלט, שבקרינה מתו תוך חודשיים מחצית מן האנשים שנמצאו בבתיהם במרחק של 890 מ' ממקום ההתפוצצות.*

החוקר הבריטי מביא עם זאת בחשבון הסבר אפשרי אחר לשיעורי התמותה הגבוהים יחסית בהירושימה: יש עדויות המעידות, שתושבי העיר היפאנית סבלו באותה עת מתת־תזונה חמורה, על רקע המלחמה הממושכת, ועקב כך היו פגיעים יחסית יותר לסכנות הקרינה. אם נקבל הסבר זה, הרי יש בו תקווה מסויימת לבני דורנו הנהנים, כידוע, מתזונה טובה, ויתכן איפוא שהמספר המפחיד שנקב רוטבלט, 154 ראד, כאמור נמוך מדי. פצצה בת מגטון אחד שתוטל על לונדון תמית אז „רק" כחצי מיליון יושבי בית.

תהליכים ביוכימיים בתא בודד התגלו בעזרת הדמיה בנמ"ר

נמ"ר הם ראשי תיבות, באנגלית, של „תהודה מגנטית גרעינית". לאותה תהודה יצאו מוניטין בעיקר בתחום הרפואה: מכשירי נמ"ר (המיוצרים בין השאר על־ידי חברת „אלסינט" הישראלית) משמשים זה כחמש שנים לאבחון רקמות חולות בגוף, בעיקר רקמות סרטניות, בכושר הפרדה העולה על זה של הטומוגראפים.

אולם ראשיתה של ההדמיה בעזרת נמ"ר עוד בשנות ה־50, בתחום הכימיה דווקא. לכל גרעין של אטום יש „ספין" – תנועה זוויתית סביב צירו – משלו, וכאשר מפעילים על האטומים שדה מגנטי בעזר הנמ"ר, הם מתנהגים כמגנטים זעירים ומשנים את הספין שלהם: אחר־כך הם חוזרים לספין המקורי ותוך כך פולטים אנרגיה עודפת בצורת גלי רדיו, הניתנים למדידה במכשיר הנמ"ר. כיוון שהיסודות הכימיים נבדלים זה מזה בתגובתם בהיותם נתונים בשדה המגנטי, הרי יש כאן דרך מצוינת לאנליזה כימית וכן לגילוי המבנה הפנימי של מולקולות בתרכובות.

לאחרונה הצליח צוות חוקרים באוניברסיטת ג'ונס הופקינס בבולטימור שבארה"ב להשיג בטכניקה זו הישג מדהים ממש: הם הצליחו לעקוב אחר התהליכים הביוכימיים המתרחשים בתוך תא יחיד.

החוקרים יצרו במכשיר הנמ"ר שדות מגנטיים בעוצמות של 9.5 טסלה – פי שישה לערך מן העוצמה האפשרית באבחון הרפואי, כאשר חושפים לשדה המגנטי את כל הגוף. את הניסוי הם ערכו בביציות של קרפדה החיה באפריקה. התצלומים שנתקבלו במכשיר הראו בבירור את גרעין הביצית ואת הציטופלסמה המקיפה אותו, וכן מצאו החוקרים, שהציטופלסמה מצידה נחלקת לשני איזורים, המקבילים לשני הקטבים של תא הביצית.

הישג זה, ככל שהוא מרשים, הוא רק בתחום המבנה הסטאטי, ודומים לו, אם כי חדים פחות, אפשר להשיג גם במיקרוסקופ אלקטרוני משוכלל. אבל החוקרים האמריקאים גם הבחינו בדמות נוספת, משנית, שנעלמה בהדרגה תוך כדי התצפית. החוקרים סבורים, כי נתגלו להם ליפידים – מין של שומנים – שיוצרו בתא במהלך התצפית, ואם כך זהו המקרה הראשון של מעקב אחר תהליכים ביוכימיים בתא.

החיה הדו־רגלית שקדמה לאדם

הקנגורו, הולבי, קנגורו החולדה והירבוע (שחלק ממיניו חיים גם בארץ) – כל אלה יש להם רגליים אחוריות ארוכות ורגליים קדמיות קצרות. הם משתמשים רק ברגליהם האחוריות כדי לנוע ממקום למקום. אולם תנועה זו היא תנועת דילוגים, ועד לאחרונה נחשב האדם כבעל־החיים היחיד, המסוגל להלך ולרוץ על גפיו התחתונות, ועליהן בלבד.

גילוי המאובנים של יונק קטן, אוכל חרקים, שגובהו 20 ס"מ בלבד, מגלה לנו, שהומו ספיאנס איננו החיה הדו־רגלית המהלכת הראשונה והיחידה במהלך האבולוציה. אותו בעל־חיים נמנה עם הסוג לפטיקדיטיום, שתואר לראשונה עוד ב־1962, אבל שלושת השלדים „החדשים", אשר נתגלו לאחרונה במכרה פחם ליד פרנקפורט שבגרמניה, מאפשרים לראשונה לחוקרים לעמוד ביתר פירוט על מבנה גופם ועל אופן תפקודם של הולכי־על־שתיים קדומים אלה.

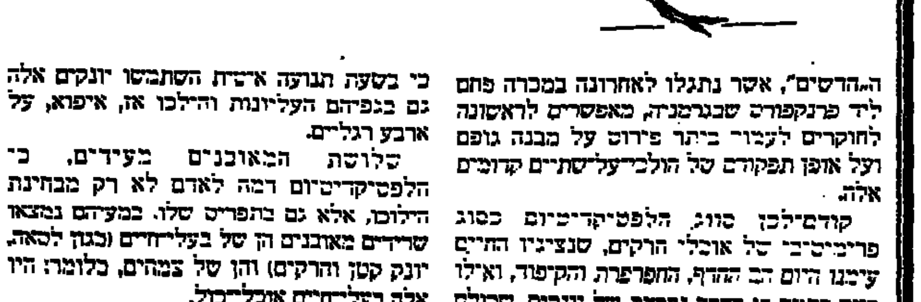

קודם־לכן, סווג הלפטיקדיטיום כסוג פרימיטיבי של אוכלי הרקים, שנציגיו החיים עימנו היום הם החדף, החפרפרת, הקיפוד, ואילו כיום רואים בו כיחידה נפרדת של יונקים, שכולם נכחדו מכבר.

בעלי־החיים מן הסוג לפטיקדיטיום הצטיינו בזנב ארוך, שהיווה כ־60% עד 75% מכל אורך גופם הכולל, בגו קצר אך חזק, בגפיים אחוריות ארוכות ובגפיים קדמיות קצרות (ביחס של 0.47 בין אלה לאלה). יחס דומה נמצא גם אצל יונקים דו־רגליים אחרים בני זמננו ואצל הדינוזאורים הדו־רגליים. הזנב הארוך והגו החזק והקצר סייעו, כנראה, לבעלי־החיים אלה לשמור על שיווי המשקל שלהם בעומדם או בלכתם על שתיים. כיוצא בכך מקומו הנמוך של מרכז הכובד של גופם, שנמצא – כמו אצל האדם – באיזור המותניים, ולא אי־שם באמצע בין הגפיים התחתונות ובין הגפיים העליונות, כמו אצל ההולכים על ארבע.

מבנה הגפיים העליונות של הלפטיקדיטיום מלמד, שאלה שימשו לא לתנועה, כי אם לאחיזת הטרף (הרקים בעיקר), ולפיכך אפשר לראותן כמעין ידיים. עם זאת סבורים החוקרים, כי בשעת תנועה איטית השתמשו יונקים אלה גם בגפיהם העליונות והילכו אז, איפוא, על ארבע רגליים.

שלושת המאובנים מעידים, כי הלפטיקדיטיום דמה לאדם לא רק מבחינת הילוכו, אלא גם בתפריט שלו. במעיהם נמצאו שרידים מאובנים הן של בעלי־חיים (כגון לטאה, יונק קטן והרקים) והן של צמחים, כלומר: היו אלה בעלי־חיים אוכלי־כול.

המאובנים שנתגלו בגרמניה הם בני 45 מיליון שנה בקירוב. לפי־שעה לא ידוע, מתי נכחדו, ואם לאחר הכחדתם קם בעולם החי עוד יצור שדמה להומו ספיאנס באופן תנועתו ובזקיפות קומתו.

עניי בריטניה מתים יותר בשחפת ובכיבים מן העשירים

אבל הרופאים מתאבדים יותר, והעתונאים משתכרים יותר

אפשר היה לשער, שבמדינת סעד „פר אקסלנס" כדוגמת בריטניה, על שירות הבריאות הממלכתי שלה הנחשב לאחד המעולים בעולם, אף שהוא איננו נקי ממגרעות חמורות למדי – סיכויים שווים פחות או יותר לעשירים ולעניים לקבל את הטיפול הרפואי ההולם. לא עוד ימי דיקנס העגומים של סוף המאה ה־19.

סטטיסטיקה על שיעורי התמותה בקרב שכבות ובעלי עיסוקים שונים, שפורסמה לאחרונה על־ידי הלשכה למפקד אוכלוסין, מספרת סיפור שונה. רק מחלה אחת מעדיפה בבירור את העשירים דווקא. וזוהי המלנומה הממאירה – סרטן העור. נמצא שהעשירים מתים במחלה זו בשיעור העולה ב־33% על הממוצע הכלל־ארצי, וההסבר לכך פשוט: מחלה זו מתהווה בעיקר עקב חשיפה יתרה לשמש, והלא עשירים הם היוצאים בקיץ לחופשות ממושכות בחופים שטופי שמש בספרד ובאפריקה הצפונית. לגבי רוב המחלות האחרות – העניים נפגעים יותר. למשל, שיעור התמותה אצלם משחפת עולה ב־187% על הממוצע, ולגבי יתר לחץ דם ההפרש הוא 90%. לגבי כיב הקיבה ההפרש הוא 178% – ללמדנו שאין אמת בדיעה הרווחת בקרב רבים, כאילו הכיבים הם בעיקרם הפגע של המנהלים הבכירים, מפאת המתח הנפשי הכרוך בעבודתם.

זאת לגבי מועסקים. לגבי אנשים בלתי־מועסקים בולטים ההבדלים שבעתיים, כמעט במשמעות המילולית. למשל, שיעורי התמותה שלהם מהפרעות נשימה גבוהים פי 5, ממחלות כליות פי 6 ומפגמים מולדים – פי 7.3 מן הממוצע של כלל האוכלוסיה. גם שיעור ההתאבדויות בקרבם גבוה בהרבה – פי 2.7 – מן הממוצע.

אפרופו התאבדויות: הללו שכיחות מאוד גם בקרב רופאים (81% מעל לממוצע) ורוקחים – 175% מעל לממוצע). כן נראה, שהעתונאים הבריטים מרבים לשתות אף יותר מן הבריטי המצוי, והא ראיה: שיעור התמותה שלהם מצמקת הכבד, האופיינית לאלכוהוליסטים, גדול ב־161% מן הממוצע.

סכנה של הידבקות בשלבקת גם בהפוגה בין התקף להתקף

מאת ד"ר אריאל אוקסהורן

בניגוד גמור למה שהיה מקובל עד כה התגלה לאחרונה, כי חולי שלבקת (הרפס) של אברי המין מפזרים סביבם נגיפים חיים גם בשעה שאינם סובלים מפריחה ומפצעים. פרופ' ג'יימס רוני ועמיתיו ממכוני הבריאות הלאומיים בבתסדה שבארה"ב דיווחו לאחרונה, ב„כתב־העת של ניו אינגלנד לרפואה", על מקרה שחולה שלבקת הדביק את בת זוגו בשעה שהיה חפשי מסימנים וללא כל נגע הנראה לעין.

וזה סיפור המעשה: גבר בן 26 סבל בהתקפים חוזרים בעלי אופי קליני מקובל: גירוד בלווה באודם מקומי ושלפוחיות הפוקעות ומשאירות כיבים באברי המין. הבדיקה הוכיחה שאכן המדובר בשלבקת של אברי המין. המעקב היום־יומי אחר החולה היה מושלם, מכיוון שהוא השתתף בניסוי תרופה חדישה בשם אציקלוביר (הידועה בארץ כ„זוביראקס").

בהיותו נתון במעקב היום־יומי, ובשעה שהיה חפשי לחלוטין מסימנים, קיים החולה מגע מיני חד־פעמי עם אשה בת 21. היא לא סבלה מעודה משלבקת וגם בדיקת הדם שבוצעה בה בעבר הוכיחה כי אין הנגיף מקנן בגופה. והנה, כשבועיים לאחר המגע נמצא שהיא נדבקה מבן זוגה.

מקרה זה נודעת לו חשיבות מיוחדת, באשר שהמדובר בהעברת נגיף השלבקת בדרך של מגע מיני, כאשר בן הזוג המדביק חפשי לחלוטין מסימנים. הנסיון הקליני עד כה לימד, שבהפוגה בין התקפים אין החולה מפזר את הנגיף, אם כי נחבא אותו בסיבי העצב שבגופו. דיווח זה, שהוא כאמור ראשון מסוגו, עשוי לשנות מן היסוד את ההמלצות להתנהגות המינית של חולי שלבקת ובני זוגם.

ממרכזי מחקר נוספים נמסר בינתיים על הדבקה בנגיף מן האם ליילוד בשעת הלידה, גם כאשר היולדת היתה ללא כל פצע או נגע גלויים לעין הרופא הבודק. גם מקרים אלה עשויים להביא לשינוי הגישה המקובלת עד כה, שחייבה ניתוח קיסרי למניעת מגע בין היילוד ובין תעלת הלידה המזוהמת בנגיף, רק כאשר האשה סבלה מנגעים גלויים לעין. ייתכן שהרופאים ימליצו עתה לעשות ניתוח קיסרי בנשים הרות חולות שלבקת גם בהימצאן ב„תקופת המנוחה" בין התקפים.

האפשרות, שחולי שלבקת הנמצאים בהפוגה בין התקפים יפזרו נגיף מדביק חי לסביבתם, הועלתה לאחרונה מספר פעמים, אם כי לא פורסמה באורח רשמי בספרות המקצועית. אמנם נראה שסכנת הפיזור מתקיימת רק ביום עד יומיים, ולכן אין מקום להיתפס לבהלה. עם זאת גוברות המודעות וההכרה, שנגיף השלבקת עלול לעבור גם בשעת מגע מיני וגם מאם ליילוד בשעת הלידה.

להפיק קיטור מסלעים יבשים

„אקונומיסט", מיוחד „לדבר"

אזרחיהן של שתי מדינות, ניו־זילנד ואיסלנד, מחממים את בתיהם וחממות לגידול ירקות ופרחים באנרגיה גיאותרמית, בצורת מים חמים הנובעים מן האדמה. במחוז קורנוול שבדרום־מערב אנגליה אין מים חמים במעבה האדמה, אבל יש שם סלעים חמים, יבשים, שחומם בא להם מתכולת האורניום הטבעית שבהם. אפשר לנצל חום זה, אם יקדחו חורים אל שכבות סלעים אלה, יזרימו דרכם מים – הם יחזרו למעלה בצורת אדים. כך אמנם מנסים בקורנוול, וממשלת בריטניה הקציבה לאחרונה סכום נוסף של שבעה מיליון ליש"ט לתכנית זו, שהיא ראשונה מסוגה בעולם.

המתקנים הקיימים לפי־שעה הם שלושה חורי קידוח ניסויים, היורדים עד לעומק של כ־2,000 מטר. מים קרים מוזרמים לתוך שניים מקידוחים אלה והם עולים בחזרה למעלה, דרך הקידוח השלישי, בטמפרטורה של כ־70 מעלות.

תוצאות אלה מעודדות, אך חסידי האנרגיה הגיאותרמית אינם יכולים להסתפק בכך. עליהם להוכיח, שעתודות החום שבמעמקים נשמרות זמן רב ואינן כלות על־ידי המים הקרים, וכן הם צריכים לאתר את המקומות המתאימים ביותר בסלעים להפקת החום. הם נעזרים לשם כך בפיצוצים תת־קרקעיים זעירים ובמדידת ההדים שלהם בעזרת מיקרופונים המוצבים למעלה, וכן בנתונים קיימים המלמדים על שינויים זעירים בשדה המגנטי של כדור־הארץ. התיאוריה שהתגבשה לפי־שעה היא, שמאגרי החום הטובים ביותר מצויים בשכבות גרניט מתחת לצפחות, המשמשות כשכבת בידוד מצויינת.

תכנית מחקר דומה, אם כי בשלב מתקדם פחות, מתבצעת במקום נוסף בעולם – ליד לוס אלאמוס, מרכז המחקר הגרעיני הצבאי מאז מלחמת העולם השניה, במדינת נוואדה שבארה"ב. הקידוחים כאן עמוקים יותר מאשר במחוז קורנוול. נתגלעו קשיים גדולים במדידת הטמפרטורות השוררות בעומק של מספר ק"מ, עתה מתכננים האמריקאים, יחד עם עמיתיהם בבריטניה, מכשירי מדידה משוכללים יותר.

אנשי לוס אלאמוס מתכוונים לקדוח חורים לתוך תאים של מאגמה – סלעים מותכים – כדי לבדוק, אם חומם יכול להפוך את המים שיוזרמו לתוכם לקיטור, בטמפרטורות גבוהות בהרבה מאלה המתקבלות בקורנוול – לא לשם הסקה, כי אם להנעת תחנות כוח. עד שיערכו ניסויים אלה, הם ינסו את הטכנולוגיה שלהם בסמוך להרי־געש פעילים בהוואי ובאלסקה, בשכבות מאגמה הקרובות הרבה יותר לפני השטח.

ההוצאות הקשורות בקידוח אל סלעים לוהטים במעבה האדמה אינן פחותות מאלה הכרוכות בקדיחת בארות נפט: אך משערים שאנרגיית החום במעמקים תעמוד זמן רב הרבה יותר ממאגר של נפט.

צילום „טיטאניק" הוא רק הצעד הראשון

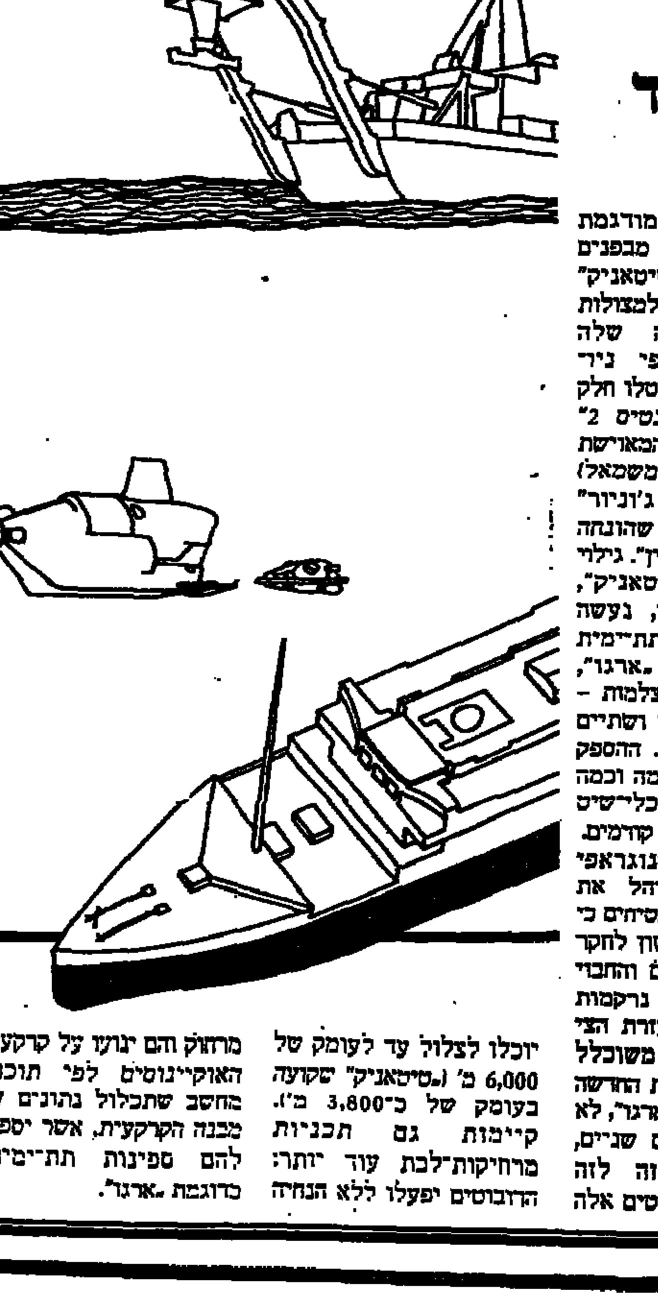

בתרשים זה מודגמת השיטה, בה צולמה מבפנים האניה הטרופה „טיטאניק" (למטה), אשר ירדה למצולות בהפלגת הבכורה שלה ב־1912 מול חופי ניו־פאונדלנד. במבצע נטלו חלק אניית האם „אטלנטיס 2" (למעלה), הצוללת המאוישת „אלווין" (באמצע משמאל) והרובוט „ג'ייסון ג'וניור" (באמצע מימין), שהונחה מרחוק על־ידי „אלווין". גילוי שרידיה של „טיטאניק", בספטמבר אשתקד, נעשה על־ידי הספינה התת־ימית הבלתי מאוישת „ארגו", המצוידת בשלוש מצלמות – אחת הצופה קדימה ושתיים הצופות כלפי מטה. ההספק של „ארגו" עולה כמה וכמה מונים על זה של כלי־שיט תת־ימיים מפיתוחים קודמים.

במכון האוקיינוגראפי „וודס הול", שניהל את המבצע המרשים, מבטיחים כי זהו רק הצעד הראשון לחקר מעמקי האוקיינוסים והחבוי בהם. במכון כבר נרקמות תכניות לבנות, בעזרת הצי האמריקאי, ציוד משוכלל הרבה יותר. המערכת החדשה תכלול, בנוסף על „ארגו", לא רובוט אחד, כי אם שניים, שיהיו קשורים זה לזה ולספינת האם. רובוטים אלה יוכלו לצלול עד לעומק של 6,000 מ' („טיטאניק" שקועה בעומק של כ־3,800 מ'). קיימות גם תכניות מרחיקות־לכת עוד יותר: הרובוטים יפעלו ללא הנחיה מרחוק והם ינועו על קרקעית האוקיינוסים לפי תוכנת מחשב שתכלול נתונים על מבנה הקרקעית, אשר יספקו להם ספינות תת־ימיות כדוגמת „ארגו".

هكذا من الاصل

מחירי אגרות וספרי לימוד גרמו עיקר התייקרות סל החינוך השנה

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

סל החינוך התייקר השנה בעשרות אחוזים. רוב ההתייקרויות נובעות מאגרות ומעליית מחירי ספרי הלימוד.

משרד החינוך בודק בימים אלה התייקרויות חריגות במחיריהם של עשרות ספרי לימוד. האגרות הנגבות ע"י הרשויות המקומיות התייקרו השנה ב־85 אחוז בממוצע, לעומת השנה שעברה. משרד החינוך הסכים להעלות את האגרות לבקשת הרשויות המקומיות, כדי לקיים רמת שירותים סבירה.

רוב הרשויות תובעות השנה כ־60 שקל עבור כל תלמיד. עם זאת, משרד החינוך אוסר להתנות את רישום התלמיד בגביית האגרות.

תרומת הורים („דמי שכלול") הנגבית השנה עומדת על סכום 8 שקלים. ברוב בתי הספר נגבים סכומים גבוהים יותר, אך ההתייקרות היא בשיעור כולל של 114 אחוז.

ספרי הלימוד התייקרו בממוצע של 64 אחוז, במקום התייקרות מותרת של 46 אחוז. בסקר שערכה הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות התברר, כי 12 אחוז מן הספרים התייקרו באורח חריג, בשיעורים הנעים בין 205 ל־475 אחוז.

משרד החינוך בודק את החריגות וכן את הדרכים האפשריות להחזיר להורים תשלומים גבוהים מדי שנגבו מהם.

יו"ר הרשות להגנת הצרכן נוהה קצב פנתה בימים אלה לאיגוד המו"לים בתלונה נגד הוצ' ספרים הנמנעות מלהדפיס ספרי לימוד נחוצים, כאמצעי לחץ להעלאת מחיריהם. קצב תובעת ממשרד החינוך להודיע על ביטול הלימוד מספרים החסרים בשוק.

סמנכ"ל משרד החינוך יהושע ידלין מסר, כי הגביות הנוספות מההורים מותרות, לפי חוק לימוד חינם. ידלין מסר, כי ההתייקרויות חלו משום שבשנה שעברה עמדו האגרות על סכומים פעוטים „שלא איפשרו לרשויות המקומיות ולבתי הספר לתת שירותים נאותים".

כן נמסר, כי מזה שנתיים, מותר לבתי הספר לגבות תשלום עבור מחשבים, לפי המחיר שהוראת המקצוע הזה עולה לבית הספר.

דגם מחייב לתלבושת אחידה

סל החינוך עולה השנה כ־353 שקל, לעומת 233 שקל בשנה שעברה ורוב העלייה, כאמור, באגרות הנגבות מן ההורים ומיעוטה בציוד לימודי ובתלבושת אחידה, הנקנים בשוק החופשי.

נמסר, כי הרשות להגנת הצרכן מכינה עתה הצעה לקבוע דגם מחייב של תלבושת בית ספר וילקוטי ספרים, שיאפשר להשתלט על פערי המחירים של המוצרים האלה בשוק, הנגיעים, לעתים, למאות אחוזים.

יצויין, שהורים דלי־אמצעים זכאים למלגות לרכישת ספרי לימוד וציוד בסיסי. הורים כאלה זכאים להנחות, או לפטור מלא מתשלום האגרות.

בגלל מפגעי תברואה החליף „מנדרין" כל עובדי המטבח

מאת סופר „דבר"

הנהלת מלון „מנדרין" בתל־אביב פיטרה את כל צוות עובדי המטבח, ועובדים נוספים, בעקבות ממצאים שליליים שהעלתה ביקורת מטעם משרד הבריאות.

הביקורת, שנערכה במטבח המלון, גילתה זיהום ברצפות, קורי עכביש במשקופי החלונות, קירות מלוכלכים והעדר הפרדה בין מזון גולמי לבין מזון מוכן.

משרד הבריאות נתן ארכה – עד 7 בספטמבר – לתיקון המפגעים התברואיים במטבח „מנדרין", בטרם יורה על סגירת המלון.

מנהלו החדש של המלון שלמה דואק מסר ל„דבר", כי הוא מכהן בתפקיד מ־10 באוגוסט, ואילו הביקורת התקיימה בסוף יולי, בתקופת ההנהלה הקודמת. דואק הטעים, שהמלון משקיע עתה אלפי דולארים בשיפוץ המטבח ואגפים אחרים, תוך שיפור השירות.

תפוסת המלון מגיעה עתה, לדבריו, ל־80 אחוז, מחציתה תיירים ומחציתה ישראלים.

שניים מאנשי צוות הסיוע הרפואי הישראלי בקאמרון מגישים עזרה רפואית בבית־החולים נ'קמבה, שאליו הובאו רבים מניצולי התפרצות הגאז, הסובלים מכוויות קשות בחזה ובבטן. (צילום: א.פ)

לבקשת ההסת' יימנעו השבוע עובדי בתי־המשפט מעיצומים

(ע). – עובדי מערכת בתי־המשפט יקיימו בשבוע הבא – עד יום ו' ועד בכלל – עבודה תקינה.

בכך נענו העובדים ביום ו' לבקשת מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר להימנע מעיצומים.

עם זאת מסר ביום ו' יו"ר הוועד הארצי של עובדי בתי־המשפט שמואל לוי, כי העיצומים רק יידחו.

לוי הבהיר, כי לעובדי בתי־המשפט יש טענות כבדות בקשר לעיוותים הקשורים בשינוי מעמדם של עובדים, בדירוג ובמילוי דרישת העובדים להפוך את המערכת לרשות עצמאית.

שמואל לוי הוסיף: „אנו מגיבים בזעם על דבריו של דובר משרד־המשפטים, כי לעובדי בתי המשפט תנאי עבודה משופרים".

ברחבי הארץ ייאספו בקבוקים ריקים שימממנו מבצעי נקיון

מאת אהרון גבע, סופר „דבר"

ברחבי ישראל יוצבו בקרוב מיכלים לאיסוף בקבוקים. את המיכלים יציבו ליד אולמי שמחות, מסעדות וחנויות גדולות שבהן מוכרים משקאות. הקהל יתבקש להפריד בין בקבוקים לבנים לבין בקבוקים צבעוניים.

המיכלים לאיסוף הבקבוקים משתלבים בתוכניות משרד הבריאות לצמצם את משרד הפסולת – כך מסר ד"ר אורי מרינוב ממשרד הפנים, הממונה על תחום איכות הסביבה.

את הבקבוקים הריקים יעבירו למפעל „פניציה" בירוחם לשם מיחזור. את המבצע יערכו „פניציה" וחברה־בת של „מפעלי נייר חדרה". מיכלים דומים לאלה שיוצבו בישראל קיימים בארה"ב ובאירופה.

ד"ר מרינוב הסביר, שמאז הונהגו בארץ האריזות החד־פעמיות, גדלה מאוד כמות הפסולת, ולכן החליטה הממשלה לספוג כספים על־ידי מכירת הבקבוקים, כדי לממן מבצעים נוספים לסילוק הפסולת.

קרנות דומות מתוכננות לצמצום הרעש בנתיב האוויר בן גוריון, קרן לטיפול בחומרים רעילים וקרן למאבק בזיהום האוויר.

הואשמה בנסיון להבריח 70 צפעים אפעים וזעמנים

(ע). – חובבת הנחשים רחל גלוברמן מחיפה הואשמה בנסיון להוציא עשרות נחשים מוגנים מישראל לחוץ לארץ.

לבית משפט השלום הוגש נגד האשה כתב אישום על ידי נציגות רשות הגנים הלאומיים ושמורות הטבע [illegible] שלום. היא טוענת, כי הנאשמת ניסתה להוציא מן הארץ במארס אשתקד 70 נחשים מוגנים, ביניהם נחשי אפעה, צפעים עין החול, זעמנים ועוד.

האשה נעצרה עם הנחשים בכליה כאשר עמדה לצאת לחוץ לארץ בלי שהיה בידה היתר להחזיק בנחשים או להוציאם מן הארץ.

התביעה האשימה את רחל גלוברמן ב„אחזקת ערכי טבע מוגנים" ובנסיון להוציאם מישראל.

מסתבר, כי המכון הביולוגי שב„גן האם" בחיפה, הפקיד בידה של החובבת 11 נחשים, לצורך העברתם לארה"ב ל„עסקת חליפין" עם מכון דומה בארה"ב. רחל גלוברמן מואשמת, כי ניסתה להוציא יותר נחשים משהותר לה לצורך העסקה.

מועצת נבחרי הנגב דוחה פרוייקט העיר במודיעין

מאת דני צדקיני, סופר „דבר" בדרום

מועצת נבחרי הנגב, המאגדת את כל ראשי הערים, המועצות המקומיות והאזוריות במחוז הדרום, מתנגדת להקמת העיר החדשה במודיעין.

את העיר המתוכננת במודיעין הגדיר ראש עיריית אשקלון „מיועדת לקבוצות אליטיסטיות", עיר שתהווה, לטענתו, מרכז משיכה חדש לתושבים מערי הפיתוח לעבר המרכז.

אלי דיין אמר, שמוטב להשקיע את הכספים המתוכננים להקמת העיר החדשה בהוזלת מפעל „בנה ביתך" בערי הפיתוח ובהקמת שכונות כמו אלה שהוקמו ביבנה. לידן.

לדבריו, תהליך הפיכת אדמה חקלאית לאדמת בנייה בתחומי הערים נמשך בין 8 ל־10 שנים, ואילו במרכז הופכים אדמה חקלאית, המיועדת להיות הריאות הירוקות לגוש דן, לשטחי בנייה.

באיזור מודיעין מתכננים, כידוע, הקמת עיר שתמנה 20,000 משפחות, בשלב הראשון ישתכנו בה 1,000 משפחות של אנשי צבא־קבע.

„כביש הדמים" – תקוע

ראש עיריית אשקלון גם התריע, בהמשך דבריו, כי השלמת הרחבת כביש הדמים מאשדוד לאשקלון מפגרת כבר עתה חמישה חודשים מעבר למועד המתוכנן, אף שבמע"צ מבטיחים, שהכביש יושלם בעוד שלושה חודשים.

בעקבות 11 התאונות שאירעו באיזור חבל לכיש בשבוע שעבר, הודיע אלי דיין, שלתושבי האיזור „לא תהיה, כנראה, ברירה אלא לצאת ולהפגין שוב, כדי להביא את הרחבת הכביש לידי גמר".

אלי דיין אמר, כי העבודה בכביש נעשית על ידי מספר מועט של צוותים, ולפי הקצב הנוכחי כלל לא ברור מתי תסתיים העבודה.

ראש עיריית אשקלון אמר, כי הוא דורש להרחיב את כביש אשקלון קריית־מלאכי, שלא הורחב מאז ימי הבריטים, ושהרחבתו אינה כלולה בתקציב מע"צ השנה.

2 מטיילות חולצו במצב בינוני מוואדיות בגולן

מאת שמעון חיים, סופר „דבר" בצפון

שתי מטיילות צעירות חולצו בסוף השבוע מוואדיות הגולן, לאחר שנפלו לתהום ונחבלו באורח בינוני. שתי המטיילות – שטיילו בנפרד – נפלו כמעט באותה שעה, ביום ה' בשעות אחר־הצהריים המאוחרות.

אחת המטיילות נפלה מגובה 10 מטרים למפל בוואדי יהודיה, ואילו המטיילת השנייה התדרדרה מגובה כ־30 מטרים בוואדי גמלא.

מיד עם קבלת הידיעות על נפילתן של השתיים, הוזעק צוות החילוץ של רמת־הגולן. אולם כאשר דווח על שני חילוצים מסובכים, הוחלט להזעיק גם צוות חילוץ של חיל־האוויר ועמו מסוק.

במשך כ־4 שעות עסקו שני הצוותים בפעולות החילוץ במקביל. את המטיילת שנפלה למפל בוואדי יהודיה חילצו בעזרת חבלים והיא הועברה במצב בינוני לבית־החולים „רמב"ם" בחיפה.

המטיילת השנייה חולצה בעזרת מסוק, לאחר שהתברר, כי נפלה מגובה רב והיה קשה לחלצה. גם היא הועברה לבית החולים „רמב"ם" במצב בינוני, כשהיא סובלת מחבלות בכל חלקי גופה. מבית החולים נמסר כי לא נשקפת סכנה לחייהן של השתיים.

ראש צוות החילוץ של רמת־הגולן קובי לפר מסר, כי עלות שני החילוצים בגולן מגיעה ל־50,000 דולאר. הוא אמר, כי בשנה האחרונה חולצו מוואדיות הגולן 41 מטיילים, שטעו או נפלו לוואדיות ונחבלו במהלך טיוליהם.

לנוכח ריבוי מקרי החילוצים בגולן ובצפון, הוחלט באחרונה להגדיל את צוות החילוץ, ולפני מספר ימים נפתח קורס חדש למחלצים, בהשתתפות בוגרים מצה"ל.

בעקבות פשרת בג"ץ שוב היתה הפגנה של הדתיים מול „היכל"

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר"

אחרי הרגיעה של חודש וחצי, שוב נערכה הפגנה מול קולנוע „היכל" בפתח תקווה, בגלל הפשרה שהושגה בבג"ץ, לפיה הותר ל„ועד להגנת השבת" בפתח־תקווה לערוך 7 הפגנות בחצי השנה הקרובה.

הראשונה בסדרת ההפגנות נערכה ערב שבת. הצד הדתי, שבראשו עמד, כרגיל, סלומון, ביקש רשיון לכינוס 1,000 מפגינים, אולם בפועל לא באו אל מול קולנוע „היכל" יותר מכ־300 מפגינים.

כדי לא לחמם את האווירה, הניחו השוטרים את אלותיהם ורק כשהתלהטו הרוחות, והמפגינים הדתיים החלו לדחוף את המוחזקים, רצו השוטרים להביא את האלות, כדי להדוף את הדוחפים.

הרב ברוך־שמעון סלומון הסתתר ממצלמות הטלוויזיה והשתדל לא להתבלט בעת ההפגנה.

כחלק מהפשרה, ביקשה המשטרה מבית משפט השלום בפתח תקווה לבטל כתב אישום שהוגש נגד הרב סלומון בחשד של הפרת הסדר הציבורי בעת הפגנה בלתי חוקית. השופטת סרה פריש נעתרה לבקשת המשטרה.

בעקבות התרעומת רבה שעורר ביטול כתב האישום נגד הרב סלומון, הודיע מפקד משטרת מרחב השרון ניצב־משנה ניסים בעוז, כי בקשת הביטול אינה מבטלת את זכותה של המשטרה להגיש שוב לבית משפט את כתב האישום הזה, במועד ובנסיבות שייראו לה.

בפשיטת משטרה בראשל"צ נלכדו רולטות אלפי דולארים והמהמרים

מאת דני צדקיני, סופר „דבר" בדרום

משטרת ראשון־לציון גילתה – לפי מידע מודיעיני שהגיע אליה – בדירת גג של בית משותף במרכז העיר בית הימורים. בעל הדירה, אשתו ואחיה נעצרו לחקירה.

37 המהמרים שהיו במקום כשפרצו פנימה השוטרים שוחררו לאחר חקירה. בדירה נמצאו רולטות, אסימוני־הימורים ו־20,000 דולאר.

הבניין ברחוב אח"ד מספר 6, מאחורי בניין המשביר לצרכן, במרכז העיר. הבית הוא בן ארבע קומות, ואוכלס לפני כשנה.

אשה שיצאה באותה עת מהבניין מלווה בארבעה כלבים שאלה את הבלשים מי הם, וכשענו לה „משטרה", רצה כל עוד נפשה בה

בשעה שתיים אחר חצות בליל שבת, הגיע כוח בן 15 איש של בלשים ואנשי המשמר האזרחי אל אל מכשיר האינטרקום והזהירה מפני הפשיטה.

הסתבר, שהאשה היא בעלת הדירה ועדיין לא ברור אם שהתה בחוץ לצורך אבטחה, או אך כדי לטייל עם כלביה.

השוטרים עלו במהירות לדירה ושם גילו להפתעתם, מסיבת ריקודים של ליל שבת, לכאורה, אך בחיפוש מדוקדק שערכו במקום, מצאו את הרולטות, אסימוני־ההימורים והדולארים.

מחקירת האנשים שהיו בדירה הסתבר, שמדובר במנהלי חברות, עיתונאים, יהלומנים ואנשים אמידים אחרים מראשון־לציון, מתל־אביב ואף מיישובים אחרים.

כמה מדיירי הבית שבו נערכה הפשיטה, ששמעו אתמול בבוקר, בדירה, על חשיפת „בית ההימורים", לא ידעו שהדבר התרחש בביתם. כמה מהשכנים אמנם סיפרו, כי תהו מהו עיסוקם של זוג הדיירים מהדירה שבה היתה הפשיטה, שניהם בגיל העמידה.

כמה מהשכנים ידעו, שנוהגים לשחק בדירה בקלפים, אך „לא חשבנו שזה במימדים כאלה". כן אמרו, כי בדרך כלל הגיעו לדירה אורחים בשעות מאוחרות, „לא הרעישו וגם לא תפסו את מקומות החנייה".

הסתיימו חגיגות הקיץ של חיפה

מאת סופר „דבר" בחיפה

חגיגות הקיץ בחיפה הסתיימו אמש ב„הפנינג" המוני של בני נוער בחוף הכרמל.

באירוע השתתפו אלפי בני נוער, שהוסעו למקום באוטובוסים שהעמידה לרשותם העירייה.

ה„הפנינג" כלל הופעות אמנים ותקליטני דיסקו עד השעות הקטנות של הלילה ושימש מסיבת פרידה לבוגרי השמיניות, לקראת גיוסם לצה"ל וכן אות לציון חידוש שנת הלימודים.

מתנדבת נאנסה במרכז עפולה

מאת סופר „דבר" בעמק

מתנדבת בת 17, השוהה בקיבוץ גבע, נאנסה ביום ו' קרוב לחצות הלילה בעפולה.

כאשר יצאה המתנדבת מן הפאב שבמרכז העיר אל השירותים שבחצר בית־החייל הסמוך, התנפלו עליה שני צעירים כבני 16 גררו אותה אל החצר, הפשיטו אותה ואנסוה.

השניים נמלטו ומשטרת מרחב העמקים פתחה בחקירה נרחבת.

אזכרה לעשרת הרוגי חפציבה בשלושים למותם בכביש תענך

מאת יצחק מרידור, סופר „דבר" בעמק

„האסון הנורא שפקד את ביתנו פגע בכ־20 אחוז ממשפחות הקיבוץ ומתלמידי בית־הספר. כדי שנוכל להמשיך לחיות, עשינו כל שהיה בידינו כדי שהפגיעה בחיי המשק והחברה תהיה קטנה ככל האפשר. זאת צלקת, שיעבור זמן רב עד שתגליד", כך אמר בסוף השבוע איתן נדן, מרכז המשק של קיבוץ חפצי־בה, לקראת האזכרה שתיערך היום אחר הצהריים בבית העלמין המשותף לחפצי־בה ולבית־אלפא, לרגלי הגלבוע, במלאת שלושים למותם של עשרה מבני הקיבוץ בתאונת הדרכים הקטלנית על הכביש החוצה תענך.

לאחר האזכרה, בשעות הערב, ייערך ערב התייחדות סגור עם זכר הנספים, ליד בית העם בחפצי־בה.

לקראת השלושים והאזכרה שתיערך היום בבית העלמין, רוצפה באבן כל החלקה שבה נטמנו עשרת קורבנות התאונה, והיא תשמש פינת זיכרון לכל הנופלים.

על הקברים עצמם הועמדו מצבות בסגנון דומה למצבות שעל קברות חללי צה"ל.

בחפצי־בה כבר מכנים את המקום „חלקת העשרה".

בשבועות שחלפו מאז האסון הוכנה על ידי מורי בית־הספר האזורי חוברת זכרון ונערכו סדנאות יצירה לילדי הקיבוץ, כדי לאפשר להם, על ידי ציור או פיסול, לבטא את עצמם ולפרוק לחצים ופחדים שהצטברו בהם בעקבות התאונה.

הנערים והנערות, חבריהם הקרובים של הנספים, הכינו סרט וידיאו שבו ראיונות עם משתתפי הקייטנה, עם חברי כיתה, ואף עם בני משפחה של הנספים.

סרט הווידיאו לא יוקרן בפומבי, ורק חברי חפצי־בה יוכלו לצפות בו.

בקטטה במועדון „דן" מת מדקירה נער בן 15 וחצי

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

גיל אלעזרוב, נער בן 15 וחצי, מרחוב מרומסלודר 8 בבת־ים, נדקר בליל שבת למוות בקטטה שהיתה בין נערים במועדון של קולנוע „דן" ברחוב הירקון בתל־אביב. המשטרה עצרה חמישה קטינים, בני 14 עד 16, בחשד שביצעו את המעשה.

בליל שבת, סמוך לשעה שתיים לפנות בוקר, פרצה קטטה בין צעירים שבילו במועדון.

אחד מהם הטיח בחברו חפץ קשה, ואז התפתחה קטטה גדולה, שעברה מתוך בניין הקולנוע אל החצר, ובה השתתפו עשרות צעירים.

במהלך הקטטה הגדולה נפצעו שלושה נערים מפגיעות מכשיר חד. אחד מהם, בן 17, מתל־אביב, נדקר בידו ובבטנו והועבר לטיפול בבית החולים „איכילוב", משם נמסר, כי מצבו אינו מוגדר קשה.

הנער השלישי, גיל אלעזרוב, שנדקר בפלג גופו העליון, התמוטט בפתח המועדון והועבר לבית החולים „איכילוב", שם קבעו הרופאים את מותו. בעיקבות הדקירה הקטלנית נעצרו, כאמור, חמישה קטינים מתל־אביב.

אמו של הקטין שמת מפצעיו זיהתה אתמול בשעות הצהריים את גופתו של בנה, במכון לרפואה משפטית באבו־כביר. הנער גיל אלעזרוב יובא למנוחות היום או מחר.

בעקבות הקטטה הקטלנית ליד המועדון בקולנוע „דן" בתל־אביב, שוקל מפקד מרחב הירקון נצ"מ אריה ביבי לסגור את המועדון, בצו חירום, ל־30 יום, החל מיום א'.

נמסר, כי לפי ממצאי החקירה עד כה, מעריכה המשטרה, כי אחד העצורים, קטין בן 14 מתל־אביב, הוא החשוד בדקירת הנער גיל אלעזרוב.

המשטרה ממשיכה בחקירתה, כדי לגלות את האחראים לדקירת שני הנערים האחרים.

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו
שלמה ורניק
במות אחיו ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום

המועצה המקומית
כפר תבור
המועצה המקומית כפר תבור ותושביה
משתתפים בצערו של יוסף שיין
מנכ"ל בנק אוצר השלטון המקומי
על מות אחותו ז"ל
מיכה גולדמן
ראש המועצה

בשלושים למותו של חברנו
מאיר אל דור
נערוך ערב לזכרו ביום ג' 2.9.86 בשעה 21.00 בחדר האוכל.
ידידיו ומוקירי זכרו מוזמנים.
בית הזורע
והמשפחה

משתתפים בצער המשפחה
על מותו ללא עת
של
שלום זוהר ז"ל
לבנה ומשה טסטה

יקירנו
ישראל סימקין
איש העליה השנייה
נפטר בשיבה טובה
ההלוויה בקיבוץ רמת־יוחנן היום יום ראשון כ"ו באב תשמ"ו 31.8.86 בשעה 16.00 מבית ההנצחה.
תחבורה ממועדון הפנסיונרים בקריית חיים שדרות אח"י אילת 31 בשעה 15.30.
המשפחה

במלאת ארבע שנים לפטירתו של יקירנו
משה אטלס ז"ל
(מכפר סירקין)
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום שלישי כ"ח באב תשמ"ו (2.9.86) בשעה 5.30 אחה"צ בבית העלמין סגולה בפתח־תקוה.
המשפחה

ביום ג' 2.9.86 בשעה 17.00
תתקיים עליה לקבר חברנו היקר
צבי יערי ז"ל
תודה לכל מנחמינו.
המשפחה
וקבוץ להבות הבשן

בצער רב אנו מודיעים על מותו הפתאומי של חברנו
זכריה מלאכי ז"ל
ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום

בצער רב הננו מודיעים
על פטירת יקירתנו
אסתר רוזנשטיין ז"ל
ההלוויה תתקיים היום יום ראשון, כ"ו באב תשמ"ו
31.8.86 בשעה 15.30.
נפגשים ליד השער האחרון (הצפוני) בבית הקברות הישן בראשון לציון.
אבלים:
בנה וכלתה: שייקה ונעמי רונן
בתה וחתנה: נעמה ועודד אריקין
אחותה ובעלה: יהודית וישראל גור אריה
הנכדים והנכדות וכל בני המשפחה
קבוץ כפר החורש

מבטח – קרן נאמנות
דיקלה
חברה לניהול קרנות נאמנות בע"מ
מנהל הקרן
בנק הפועלים בע"מ
נאמן של הקרן
הודעה
בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות ערך תשכ"ח – 1968 ניתנת בזה הודעה כי ביום 31.8.86 פורסם תשקיף בדבר הנפקת מספר בלתי מוגבל של יחידות בנות 0.001 שקל ע.נ. כל יחידה, בתעודות השתתפות על שם בנות 1000 יחידות לתעודה או כפולה של 1000 יחידות המוצעות במחיר היסודי בתוספת שיעור הוספה של 0.50% כמפורט בפרק 1 לתשקיף החל מיום 1.9.86 ועד ליום 31.8.87.
עותקים מהתשקיף ניתן להשיג בכל סניפי הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, הבנקים הסוחרים בניירות־ערך ואצל סוכני ניירות־ערך החברים בבורסה לניירות־ערך בתל־אביב.
את הבקשות לרכישת היחידות המוצעות יש להגיש למנהל הקרן באמצעות הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, סניף ראשי תל־אביב, רחוב אחד העם 9, תל־אביב.
עותק מהתשקיף והעתק מההיתר לפרסומו נמסרו לרישום אצל רשם החברות.
הודעה זו אינה מהווה הזמנה לציבור.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי, חיפה
הודעה על הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: „תכנית מס' חפ/1596 – מרכז מסחרי ומגורים ברחוב תל־אביב", המהווה שינוי לתכניות הבאות:
חפ/229 – תכנית המתאר של העיר חיפה.
חפ/1364 – מגן דוד אדום, מחלקת עבודות צבוריות ושרותי הדואר.
ומשפיע על התכנית המופקדת חפ/1400 – תכנית מתאר מקומית למרחב התכנון של הועדה המקומית לתכנון ולבניה, העיר חיפה.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
גוש 10917 – חלקי חלקות 43, 90, 93.
המקום: בין הרחובות תל־אביב ואחוה וליד „מגן דוד אדום".
עיקרי הוראות התכנית:
1. שינוי יעוד שטח בנייני צבור לאזור מגורים מיוחד, לאזור מסחרי, לדרכים ולשטח צבורי פתוח.
2. חלוקה למגרשים.
3. קביעת תכליות והוראות בניה.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
ההתנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת. התצהיר יתנן בפני עורך דין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק או על פיו.
משה גלזר
יושב ראש הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה, מחוז חיפה
תמוז תשמ"ו
אוגוסט 1986

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	17 – 8	מעונן
אמסטרדם	17 – 10	מעונן
בואנוס איירס	22 – 12	מעונן
הלסינקי	15 – 11	מעונן
הונג קונג	30 – 27	בהיר
וינה	15 – 12	מעונן
ז'נווה	17 – 5	מעונן
יוהנסבורג	20 – 10	מעונן
לונדון	16 – 11	מעונן
ליסבון	23 – 15	בהיר
מאדריד	27 – 13	מעונן
מונטריאול	19 – 3	מעונן
ניו־יורק	20 – 10	בהיר
סאן פאולו	26 – 12	מעונן
פאריס	17 – 9	מעונן
פרנקפורט	15 – 12	גשום
ציריך	15 – 8	גשום
ריו דה ז'נרו	29 – 14	בהיר
שטוקהולם	12 – 9	גשום
שיקאגו	22 – 7	בהיר

swissair

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי, ירושלים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965 – כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ירושלים, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, ירושלים, הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: תכנית מס' 3128, שינוי מס' 64/81 לתכנית המתאר המקומית לירושלים.
ואלה השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
ירושלים, רחוב יוחנן בן־זכאי, רח' בן בבא, גוש 30123, חלקות 46, 47, 48, 49, 66, 67, 68, 69, חלק מחלקה 70. גוש 30133 חלק מחלקה 76.
הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול.
עיקרי הוראות התכנית:
א. שינוי יעוד שטח מאזור מגורים 1 לשטח לבנין ציבורי, לאזור מסחרי ולשטח ציבורי פתוח.
ב. התוויית דרכים חדשות ומעברים ציבוריים להולכי רגל.
ג. ביטול דרך מאושרת או קיימת.
ד. קביעת הוראות לבניי אזור מסחרי.
ה. קביעת הוראות בנין עצים לשמור.
ו. קביעת קוי בנין.
ז. קביעת שטח להשלמה.
ח. איחוד וחלוקה חדשה.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה. את ההתנגדות יש להגיש בכתב, בפירוט הנמקות, ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת. (מול מהנדס העיר, רח' הלל 23, ירושלים).
ר. לוי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ירושלים
כ"א בסיון תשמ"ו
28 ביולי 1986

דבר היום

שלום כיתה א'

מחר מתחילים הלימודים של כמיליון ורבע ילדים בבתי הספר היסודיים, התיכוניים ובגני הילדים. שנת הלימודים תשמ"ז נפתחת בלי זעזועים, וכולנו מקווים – והבאים לדרוש – שגם המשכה יתנהל ללא עיצומים ושביתות, וללא צורך בעיצומים ובשביתות.

בסמוך לפתיחתה של שנת הלימודים נפרד משרד החינוך מאליעזר שמואלי, איש רב זכויות במערכת ששירת את המשרד במצויינות בתפקידיו לפני היותו מנכ"ל ובעת היותו מנכ"ל. במקומו נכנס לתפקיד מנכ"ל ד"ר שמשון שושני שנסיונו ופועלו בתחום החינוך עד כה בהחלט מזכים אותו לאשראי של אמון. יש לאחל לו הצלחה באחת המשימות המורכבות שישנן בשירות הממשלתי והקרובה ללב כל משפחה בישראל.

הצלחתה של מערכת החינוך תלויה בהרבה גורמים: במשאבים, בארגון, במנהיגות, בקונצפציות לימודיות, בשיתוף פעולה של ההורים, אך מעל לכל – במורים. ישראל מתברכת בציבור מורים אחראי וברמת הוראה סבירה בהחלט. אך אחד הסימנים המדאיגים לגבי העתיד הוא בעובדה שמעטים מאוד מן הצעירים הלומדים באוניברסיטאות, ובמיוחד במדעי הטבע, רואים את עתידם בהוראה – דבר אשר גם בעידן של עזרי לימוד אלקטרוניים מחייב מחשבה למניעת דלדול הרמה של כוח האדם החינוכי בעתיד.

טענות, השגות ודאגות לגבי יכולתה של מערכת החינוך להכשיר דור להתמודדות עם העולם לקראת שנות האלפיים מושמעות בכל מקום. המצב בישראל סבוך עוד יותר: מערכת חינוך המורכבת מחינוך יהודי וערבי, כללי דתי ועצמאי, בעייתית לא רק מבחינה ארגונית. עצם העובדה כי בשנה שעברה סערו הרוחות בשל מפגשי תלמידים יהודים וערבים מראה את המכשולים המתייצבים גם בפני פעולות הנראות פשוטות בהגיונן, ויש לשבח את שר החינוך שלא נרתע מן הביקורת ושהוסיף מפגשים בין תלמידים חילוניים ודתיים בשנת לימודים זו.

הדרדקים שימצאו עכשיו על הלוח את המשפט המסורתי "שלום כיתה א'" ייכנסו למעגל העבודה בשנות האלפיים. מחשבה כמעט מפחידה. לצייד אותם לקראת כך בידע ובערכים היא המשימה החשובה ביותר העומדת בפני הציבור הישראלי. על כן ראויה וזקוקה מערכת החינוך, גם בלי חסינות בפני ביקורת, לכל עידוד ותמיכה ולמקום בכיר בסולם העדיפויות הלאומי.

כשהנוסעים מתמידים מהיוזמה

מאת אמיר אורן

עשרה קבים – חברי קבינט – ירדו לעולם ותשעה מהם לאמריקה. העשירי, משה נסים, הוא החריג בבולמוס המסעות. לולא הוגלה למשרד-האוצר, היה נסים ממשיך לחמוק משליחויות-חוץ למען המולדת ומשאיר נטל זה לעמיתיו ולרעיותיהם. בחודש הבא יחדל סוף-סוף מלשמש תזכורת חיה שאפשר גם אחרת. משנכנס אלול, מרבים בצליחת האוקיאנוס האטלנטי, אך על שרי ממשלת ישראל נגזר להנציח את טיסת צ'ארלס לינדברג בכיוון ההפוך בדרך אחרת, קבוצתית. "רוח סיינט לואיס" היה מטוס נאות לטיסת-יחיד; אבירי המשטר הנסיעותי מעופפים על כנפי רוח ירושלים.

אם זהו יום חמישי, האיש הוא בוודאי שמיר, המקום כנראה ניו-יורק, או שמא רבין בלוס-אנג'לס. הדרך לבית הלבן מתחילה כמעט תמיד בצעד קטן, ממזכירת השר אל הטלפון המקשר אותה עם הנהלת המגבית היהודית המאוחדת, בעוד שמפעל איגרות מלווה הפיתוח מפליא להצמיח תוספתן בדמות הסטייט-דפארטמנט. פרנסיס אלברט סינאטרה מתפזם באוזניות שמנפק הדייל בביצוע משכנע כל-כך של "סתיו בניו-יורק", עד שהשרים נכנעים ומשריינים ימים ארוכים ערב החגים או למחרתם לטובת הבונדס והמגבית, אך אם כבר נמצאים בשכונה, לא נעים להתנכר לרייגן ולשולץ.

לשר-החוץ, כפי שישמח שמעון פרס להיווכח אם יתמיד במשרתו המיועדת, זו עונה נאה במיוחד. העצרת הכללית של האו"ם מתכנסת במנהאטן ואפשר לדחוס שלושה נשיאים, שמונה ראשי-ממשלות, שני תריסרים שרי-חוץ, מזכ"ל אחד ועשרות כותרות, דיווחים, צילומים ואיזכורי-רכילות במזג-אוויר מרהיב ובמינון תקשורתי של חביקת-תבל ומסתורין. תמיד יש מגעים עם "מדינות שאינן מקיימות קשרים עם ישראל", חיכוך כתף עם הפיני, הסיני והציני והריצות עתונאית, החושפת גם את הסוד השמור ביותר, מהמאת מנהיג אפריקאי לספר האחרון שקרא השר הישראלי. אל העולם השלישי – במחלקה הראשונה.

בהסדר הרוטציה היה פרס ראשון, אבל שמיר יצחק אחרון. הפעם יתאפק שמיר וינהג כדיפלומאטים סובייטיים האסורים ביציאה ממחוג עשרות הקילומטרים שסביב ניו-יורק העיר. ג'ורג' שולץ ישתכן מול מרכז האו"ם ויתראה עימו; לנשיא רייגן יזמן מן הסתם בראשית השנה הבאה, שוב כראש-הממשלה ובאמתלה של כורח התיאום רם-הדרג, בעיקר לאחר פגישת רייגן עם מיכאיל גורבאצ'וב.

ההתנזרות מוושינגטון חסכה לשמיר את המבוכה שאליה נקלע פרס. תחילה ביקש לציין את ימיו הנוראים, בין ראש-השנה תשמ"ז ליום-ההתפטרות, על המדשאה הדרומית של הבית הלבן, בקבלו בהכנעה את שבחיו הקולעים של רייגן. אחרי מלך מארוקו ונשיאי קאמרון ומצרים, היתה קרקפתו המסורקת של רייגן משמשת תוספת נאותה לחגורת פרס. אחר-כך התברר שגזר-דינו של ג'ונתן פולארד יושמע בעצם הימים האמורים. אוקטובר נסוג לספטמבר והחל המצוד אחר תאריכים פנויים מפולשים תצופים כקוראזון אקינו ואדוארד סווארדנדזה. כמו שני ישראלים הנתקלים זה בזה ב"מארקס אנד ספנסר", לא ייפלא שבמועד הנותר היחיד התנגש פרס בנסים. ההתלבטות אם להפריד, לחבר או להזיז סדם התיימה.

העיתוי היה בעייתי, אך משני לשאלת הטעם. פרס והמימשל האמריקאי מתואמים ביניהם ברצון לעדכן את תצלום-הקלסתר שבתעודת ראש-הממשלה, כך ששמיר לא יוכל לסגת לתמונתו הסבילה, טרום-פרס. קביעת קו-פתיחה ברור לשמיר תאפשר למימשל לצפות ממנו להמשכיות פעילה – או לפחות לא מסכלת – ותצייד את פרס באזהרה קבועה מפני שבירת הכלים. המימשל מוכן גם לאמץ את משאלת "היוזמה המתמדת" של לשכת פרס, כלומר פעלתנות מדינית לכאורה אם לא למעשה. ההנחה המקובלת גם על גורמים בבית הלבן ובסטייט-דפארטמנט היא שבהיעדר התקדמות, עדיפה גם "תנועה בלי תזוזה" על קפאון. ג'ורג' בוש חזר אמנם ממסעו לאיזור נלהב למדינאות מזרח-תיכונית, אך אחרים בצמרת המימשל מסייגים בהערכת סיכויי התהליך המדיני בשנתיים של כוננות-בחירות בישראל והתכוננות-בחירות באמריקה. המלך חוסיין, המקבל שכר ומעמד של שחקן ראשי אך מתפקד כניצב, ימשיך להמתין לפלסטינים או לסורים. אולי חאפז אסד ימות וסוריה תפנים; אולי יאסר ערפאת יסולק ועמדת המשפחות המובילות בשכם ובחברון תשופר יחסית מול ההנהגה המגומדת של אש"ף. גם אם רמזי שולץ ייקלטו והזמנתו להשתתף בשמחת פרס-מובארק תעוגן בהבנה מהותית בין השניים, ייזהר המימשל מאשליות התחדשות התהליך לפני 1989.

רק על-מנת להתכבד בתואר השותף הארעי למליצה השגורה בדבר יחסי שתי המדינות שהגיעו בתקופתו לשיאם – אמירה אמריקאית הממוחזרת תקופתית, באשר ההיפך אינו מושמע לעולם והיחסים ממשיכים להגביה לשיאים חדשים – אין פרס חיוני בוושינגטון. היעד היחיד שלמענו כדאי לפרס לבוא נמצא בסדר-היום שסיפקו מארחיו האנוסים. בנסותם להוסיף תכלית לתצלום. הם מעוניינים לדבר עימו על הכלכלה ועל ה"לביא": אם יחליט לבוא (ולא להשאיר את שווארדנדזה לשמיר), משמע שהוא מעוניין להילחץ ב"לביא" ולהיתבע בכלכלה.

מיותר או תכליתי, בדומה, ביקור רבין בוושינגטון, כתחנת-ביניים מניו-יורק לחוף המערבי. עילת הביקור מתהפכת משבוע לשבוע, פעם שיחות על היקף הסיוע הבטחוני, פעם ה"לביא", פעם טיהור האווירה מספיחי הפרשיות המשפטיות-בטחוניות. אלא שעל הסיוע אין כרגע מה לדבר, ה"לביא" הוא נושא אמריקאי ולא ישראלי והפרשיות ממשיכות להתחולל במטחים עצמאיים. גם רבין לא יוכל לטעון שעוכרי ישראל במימשל אחראים לסיכסוך המסחרי עם "ריקון אופטיקל" או להעלאת קניין משלחת משרד-הבטחון בניו-יורק לגג שעליו נלכד בחשד שומם פריצה לחברת-מחשבים. רבין ידבר על קניות-הגומלין המתאפסות ועל "איידיי-טי", טיפול בטחוני שוויוני (לעומת חברות נאט"ו: לבסוף יוותר במיקוח זה על ה"אופסט" תמורת התקדמות לנאט"ו. שום מערכת-נשק עיקרית שביקשה ישראל אינה נמצאת כעת בדיון ותוכנית פינוי הצוללת והסטי"לים של חיל-הים ממשיכה לסבול מאי-וודאות ה"לביא", כשארית הפליטה התקציבית שלו. בסך הכל, אין כאן ולו נושא יחיד שהטיפול בו אינו סובל העברה לדיון התקופתי של הוועדה המדינית-צבאית המשולבת, או השהייה עד לביקור הבא.

לא לחינם כוננו פרס, שמיר ורבין את מועדון ראשי-הממשלות בפרשת השב"כ. שרים בכירים הם חברים מתבקשים במועדונים המעניקים שוברי "הנוסע המתמיד". התיקים מתחלפים, אך המזוודה לעולם נשארת.

הדרך לבית הלבן מתחילה כמעט תמיד בצעד קטן, ממזכירת השר אל הטלפון המקשר אותה עם הנהלת המגבית היהודית המאוחדת "הבונדס"

רה"מ נוסע פרס. כתאמים

להציל את דרום-אפריקה בניגוד לרצונה (2) / טדי פרויס

סנקציות באופק

המשא-ומתן עם ממשלת פרטוריה נקלע למבוי סתום. הקונגרס הלאומי האפריקאי (אנ"ק) עודנו מחוץ לחוק; מנהיגו נלסון מנדלה נשאר בבית-הכלא, בעיית נאמיביה (שטח חסות של רפובליקת דרום אפריקה – דר"א – שזה שנים מדברים על עצמאות עבורו) נתונה בקפאון והשחורים ממשיכים להפגין ולהתמרד. בממוצע נהרגים יום-יום חמישה אנשים במהומות ובצעדי התגמול של השלטונות. אי לכך נתכנסו בראשית החודש בלונדון ראשי מדינות חבר-העמים הבריטי, ועל אף התנגדותה של ראש הממשלה, מרגרט תאצ'ר, החליטו על סנקציות כלכליות. בקונגרס האמריקאי נתקבלה החלטה דומה, שהנשיא רייגן מעכב את ביצועה. כמה מארצות אירופה כבר החליטו על עיצומים כלכליים ואחרות הודיעו כי יצטרפו לסנקציות.

אך האלהים יודע: הדרך "הפשוטה" ביותר תהיה בלוקאדה ימית שתחסום את נמלי דר"א, (ומיהן המדינות שישלחו אניות קרב?) זה כשלעצמו מבצע מסובך, בהתחשב באורך החופים שבהם פרושים שבעת נמליה של דר"א. ומה יקרה אם הדרום-אפריקאים יתנגדו בכוח? האם יתכן "העולם" במלחמה למען הבלוקאדה? הקשיים גלויים וברורים. בכל זאת אין פרטוריה מזלזלת בסכנה זו ומכינה עצמה לאפשרות הגרועה ביותר. אי לכך הוקם מטה מיוחד ללוחמה בסנקציות בראשות פראד בל, מנהל "ארמסקור", החברה הלאומית לייצור נשק. בל מקובל כמנהל מוכשר, שדרבן את הייצור העצמי של החימוש המכסה כיום קרוב ל-90 אחוז מצרכיה של הרפובליקה. מטה הסנקציות פועל להרחבת נמלי התעופה של דר"א ובונה נמלי תעופה נוספים במדינות החסות. בוטסואנה וסווזילנד, למקרה שנמלי הים ייחסמו על אף הכל. מתנהל משא-ומתן חשאי להסוות את מטוסי דרום-אפריקה בצבעים של מדינות חסות ומחפשים חברות-קש שבאמצעותן ייובאו וייוצאו סחורות. ישראל, יחד עם טייוואן ודרום-קוריאה, מוזכרת בחו"ל כאחת המדינות שיתנו ידן לכך. למרבה האירוניה, עשויות מדינות אפריקאיות שחורות, הקוראות לסנקציות, להעמיד את קשריהן ואדמתן לרשות שלטונות האפרטהייד, כדי להרוויח כמה גרושים דמי תיווך. לא רק במזרח התיכון, גם ביבשת דרום-אפריקה הכל יתכן.

דניס הילי, שר החוץ בממשלת הצללים של מפלגת הלייבור הבריטית הצהיר כי בלוקאדה היא רעיון עוועים. במקום סנקציות וכו' הוא הציע לפני כחודש כי בנקים מרכזיים ימכרו ממלאי הזהב שברשותם כדי להוריד את מחירו. הואיל וכמעט מחצית (תשעה מיליארד דולר) הכנסות היצוא של דר"א הוא זהב, תפגע הורדתו פגיעה חמורה ברווחיות היצוא של דר"א. הילי לא אמר אם כוונתו לפגוע גם בברה"מ, שהיא יצואנית הזהב מספר שניים בעולם, אולם לא צריך היה לצפות לתגובה מצד מוסקווה, מאחר שרק העלה הילי את הצעתו, קפצו מחירי הזהב מחשש שדר"א תקפיא את יצואו. התוצאה: מחיר הזהב קפץ מקצת יותר מ-300 דולר לאונקיה עד לכמעט 400 דולר (בינתיים ירד במקצת). התוצאה: ביום אחד הרוויחה דר"א 200 מיליון דולר רווח-הון עקב עליית ערכו של המלאי שהיה ברשותה... הפלטינה, כמעט מונופול של דר"א: התייקרה עוד יותר. ומעבר לכך: משחק במחיר הזהב הוא סכנה למערכת הפיננסית העולמית וספק אם בנקים מרכזיים יסתכנו בהימור מרחיק לכת כל כך.

חרם (אי קניית סחורות) ואמברגו (אי מכירת סחורות) קשה להטיל על מעצמה כלכלית כדר"א. ב-1984 הסתכם המאזן המסחרי שלה ב-32 מיליארד דולר, ואשתקד ב-27 מיליארד. לבד ממתכות אצילות, חולשת דר"א באופן בלעדי כמעט על מכמני מתכות שבלעדיהן לא ניתן לייצר פלדה. מי שילך לחרם, יסתכן באמברגו נגדי ויוותר ללא חומר גלם, שכמעט ואי אפשר להשיגם לבד מבדרום-אפריקה. לחשיבותה כתוספת מיקומה הגיאו-אסטרטגי. בסוף שנות ה-70 תבעה המפלגה הסוציאליסטית של נורווגיה להחרים את ארץ האפרטהייד. ראש הממשלה גרו ברוייל – הארלם הורה לשלטון לפני-חדשים [illegible] "לא מעשי" הצי הנורווגי, ובעיקר מיכליותיה המפליגות למפרץ הפרסי, זקוקות לנמלים של דר"א, שאין להם תחליף. עוד מעצמות-ימיות עמדו על כורח זה ולכן העדיפו להנמיך את קולן. מרגרט תאצ'ר העמידה את דניס הילי זה עתה על כך: בעת שעוד היה שר הגנה בממשלת הלייבור, תבעו באגף השמאלי של מפלגתו לאסור מכירת נשק לדר"א. הילי התנגד, באמרו כי המערב לא יכול בלי הבסיסים הימיים שלה ולכן אי אפשר שלא למכור לה נשק. לבד מזאת, הוסיף שר ההגנה דאז, בריטניה מוכרת בעיקר כלי-שיט ובאלה אי אפשר לפזר הפגנות בסוואטו ובדיוק הנימוק שישראל השמיעה כשפורסם שמכרה ספינות טילים לדר"א). למשמע הציטטה מפי תאצ'ר שנאמרה לפני כחודש בפרלמנט בלונדון, החוויר הילי כסיד והתיישב במקומו מבלי להשיב לראש הממשלה, וזו זכתה לתשואות רמות מצד חברי סיעתה.

לבד מהקושי להטיל חרם-אמברגו, כרוך בכך הפסד כספי. ארה"ב מכרה אשתקד סחורות ב-1.4 מיליארד ד' וקנתה באותו סכום. גרמניה קנתה ב-1.7 וקנתה ב-640 מ' ד'

לבד מהקושי להטיל חרם-אמברגו, כרוך בכך הפסד כספי. ארה"ב מכרה אשתקד סחורות ב-1.4 מיליארד דולר לדר"א וקנתה באותו סכום. גרמניה מכרה ב-1.74 מיליארד וקנתה ב-640 מיליון דולר. הסחר הבריטי הסתכם ב-2.8 מיליארד (ללא זהב ויהלומים) ויפאן בשני מיליארד. היקף הסחר של שווייצריה עמד על 1.8 מיליארד והמדינת "מוסר" כמו הולנד מכרה וקנתה אצל מדינת האפרטהייד בקרוב ל-800 מיליון דולר. מדינות אפריקה (אין מוסרים פרטים לפי מדינות. כולן מנסות לטשטש את עקבותיהן) קנו ומכרו על-פי נתוני קרן המטבע הבינלאומית ב-900 מיליון דולר, ולפי עדות הדרום-אפריקאים אפילו כפליים. ישראל, שתכופות מצביעים עליה כאיש-הקש בעסקים של דר"א סחרה עמה בכ-250 מיליון דולר: ייצאה לשם אשתקד ב-66.423 מיליון וקנתה ב-187.109 מיליון, מזה כ-112 מיליון דולר פחם.

בהקשר זה יש לומר משהו על הקשר הישראלי. דיפלומט דרום-אפריקאי אמר לאחרונה כי ההאשמות נגד ישראל מוטחות ביחס ישר להיקף הסחר של המאשים עם דר"א. גרמניה, למשל, בעיקר השמאל הגרמני הוא הגורם הצעקני ביותר נגד ישראל סוכנת האפרטהייד, על אף שהרפובליקה הפדראלית היא מהסוחרים האינטנסיביים (קרוב ל-2.5 מיליארד) והמשקיעים הכבדים ביותר שם. זה לא הפריע למכון ללימוד המדינות המתפתחות בהמבורג לפרסם "מחקר" האומר שישראל היא הסוחר העיקרי המאפשר לדר"א לחמוק מהחרם (באותו מחקר נאמר גם כי שר הבטחון הדרום-אפריקאי עזר וייצמן מרבה לבקר בישראל וכי במוזיאון המלחמה ביוהנסבורג מוצבת מרגמה שלושה אינטש מתוצרת תע"ש...)

בטאוני הסוציאליסטים בגרמניה מלאים בגינויים לישראל על אספקת הנשק לדר"א אבל לא לצרפת (חיל האוויר וטילים), בריטניה (שריון וארטילריה) ואיטליה (הגנה אווירית ואלקטרוניקה) שמכרו במיליארדים. הגרמנים עצמם לא טמנו ידם בצלחת. חלק מהציוד הצרפתי מיוצר בשיתוף עם גרמניה וב-1980 סיפקו הגרמנים 18 מטוסי קרב-אימון למלאווי, מדינה פרו דרום-אפריקאית. אם מישהו ימציא הסבר מניח את הדעת מה עושה הנשיא האסטינגס בנדה עם 18 מטוסים, אפשר יהיה למחוק את דר"א כרוכשת המטוסים...

מה שמכרה ישראל נשמר בסוד, אך המכון לחקר השלום בשטוקהולם (סיפר"י) מצא, כי במהלך שנות ה-70 היה ערך הנשק, כחול-לבן ששווק לדר"א כ-175 מיליון דולר – סכום שלא מאפשר לרכוש הרבה נושאות-מטוסים, מטוסי "טורנאדו" או צוללות גרעיניות...

בכל זאת, איזה כלי משחית מוכרת ישראל לדר"א כיום? "שום דבר", משיבים גורמים מוסמכים בארץ, אך מעבר לזה אינם מוכנים לומר מלה. בחו"ל כותבים כי מטוס הקרב של דר"א "צ'יטה" הוא ואריאציה על המיראז' 3 של צרפת, שהידע לייצורו סופק בחלקו על-ידי ישראל. מסופר גם על קצינים גבוהים של צה"ל, שביקרו שם ועל שיתוף פעולה מרחיק לכת בתחום הנשק הגרעיני.

האמת ספק אם תיוודע אי-פעם. ברור רק כי חרם ואמברגו אפקטיביים כמו איסור הזנות. אם אוסרים על סחר באהבה, יורדים העסקים למחתרת ונעשים יקרים יותר. מדינות ערב לא היססו למכור נפט ולקנות זהב בדר"א והמערב לא התנזר מאספקת נשק. הנסיון מורה שסנקציות רק ייקרו את המכירות והקניות, אך לא יסכלו אותן.

לוט של צביעות

מאת יהודה גוטהלף

המאבק על עליית יהודי ברית-המועצות, סיכון וסיכוי

פגישת הלסינקי של המשלחת הסובייטית עם נציגי ישראל לא הניבה את התוצאות שקיווינו להן; אף על פי כן מרומז בה חידוש אפשרי של היחסים, שנותקו ב-1967, לרבות דיון עקרוני על יציאת היהודים מארצות הגוש הסובייטי. עלינו להביא בחשבון את סביבות הבעיה. שהרי המדובר אינו רק בתיקון אחד העיוותים של הסטליניזם, שהמשטר הסובייטי בראשות גורבצ'וב מגלה יתר נכונות להמשיך בו. שורשי הבעיה נעוצים ביחסו המוטעה של המארכסיזם-לניניזם לשאלה הלאומית בכלל ולעם היהודי בפרט. מארכס ראה את תולדות האנושות כהיסטוריה של מלחמת מעמדות ולא החשיב כראוי את שאלת הלאומים, שבלאו הכי עתידים לדעתו להתמזג. למעשה, צף ועלה ביתר שאת במאת השנים שלאחר "המניפסט הקומוניסטי" גיבוש לאומים, ישנים וחדשים. תחזיתו של לנין לא היתה שונה מהקוסמופוליטיות של מארכס. אך הוא נקט עמדה פראגמטית וראה חשיבות בהכרת הזכות להגדרה העצמית של העמים. זכורה התנגדותו הנמרצת לעמדת רוזה לוכסמבורג, אשר שללה מטעמים מהפכניים את עצמאותה של פולין. לנין השתית את ברית המועצות על יסודות לאומיים-פדרטיביים, עם הבטחת זכות ההיפרדות של כל לאום מהפדרציה הסובייטית. (כשנשאל לנין, כיצד ינהג, אם אוקראינה תבקש להיפרד מרוסיה, השיב: נו, שתנסה רק...). לעם היהודי לא הבטיח לנין שום זכויות לאומיות (אם כי שלל את האנטישמיות). המעיין בכתבי לנין תוהה על המקום הרב שהקדיש למלחמתו נגד "הבונד" – חרף תרומתו הנכבדה של "הבונד" למהפכה הרוסית (מעבר לחלקו הדמוגרפי המזערי של העם היהודי ברוסיה) – על שום נטייתו של "הבונד" להשגת אוטונומיה לאומית-יהודית. יורשי לנין לא שינו את יחסו העקרוני השלילי של הבולשביזם לשאלה היהודית בכלל ולציונות בפרט. ברם, היו סטיות פוליטיות-פראגמטיות מצד מוסקווה בראשית הקמת המדינה (לאו דווקא מאהבת מרדכי אלא משנאת המן הבריטי), וכן בשנות ה-60 וה-70, כשחלה ליברליזציה מסויימת לגבי יציאת היהודים. לא מן הנמנע, כי אם יתחדש ויגבר בימי גורבצ'וב התהליך של תיקון העיוותים, יחול שינוי גם ביחס לישראל ולעליית יהודי ברית המועצות לישראל. ברי, כי שינוי זה אינו תלוי בישראל בלבד. אך גם אם כוחם של העם היהודי ומדינת ישראל נחותים לעוצמת המעצמה הסובייטית, אין השפעת היהודים בעולם מועטה, ובלבד שנפעל בדרכים ובאמצעים נאותים.

★

קבוצת חוקרים מטעם האקדמיה למדעים עסקה בהעמקת החשיבה האיסטרטגית הישראלית ביחס ליהודי ברית המועצות, והדו"ח מיום העיון פורסם בקובץ השנתי התשיעי "יהודי ברית המועצות", שעורכו דוד פריסל. נביא מקצת מדברי המשתתפים, שיש בהם לסייע לבירור הענין הנידון, שהוא: הדאגה לעתידם של יהודי ברית המועצות מזה, והחשיבות הנודעת מעלייתם להגברת כוחה של ישראל ולהבטחת קיומה. ברית המועצות נעשתה מדינה סגורה ועוינת לישראל, ליהדות ולציונות ומשמשת עתה מוקד עולמי לאנטישמיות שלוחת-רסן. רבים שואלים: לאן זה מוליך? אם גם אין מקום לנבא את סוף קיומו של ציבור יהודי בברית המועצות, אין גם בטחון לגבי מצבו ומשך קיומו. לעינינו נמשך תהליך גובר והולך של דלדול שורות היהודים בברית המועצות. מבנה של האוכלוסיה היהודית (מקום מגורים בערים הגדולות, מעמד חברתי, אינטליגנציה) הביא בזמן לצמצום הריבוי הטבעי. נוסף על שחיקה ביולוגית זו קיימת החלשה בולטת של הריכוזים היהודיים השורשיים ביותר, ולפיכך מתמעט שיעורם של היהודים המושרשים בתרבות היהודית שתרמו רבות להתעוררות הלאומית היהודית ולארגון הפעילות למען תנועת העליה. מאידך גיסא, מופעלות הגבלות מחמירות והולכות נגד קבלת יהודים בתחומי לימוד ועבודה שונים. חלקם של היהודים בקהילה המדעית בברה"מ פוחת והולך. דרכם של היהודים לצמרת המדע וההשכלה נחסמת, ובאותו זמן התעמולה האנטי-יהודית, האנטי-ציונית והאנטי-ישראלית המתנהלת בשנים האחרונות מגבירה את החשד והטינה של העם הרוסי כלפי היהודים. עם זאת קיימים לחצים נגדיים בציבור המונעים את ההתבוללות ומכריחים את היהודים להזדהות ולהתחבר יחד. למרות הפרוגנוזה המקובלת מראשית התנועה הבולשביקית, שסופם של היהודים להתבולל – אין מאפשרים זאת: ותהליכים ההולכים ומתגברים לסנן יהודים ויהודים-למחצה מן המוסדות השונים מעידים על כך. המדיניות כיום היא להחזיק את היהודים בבידוד – לנתק קשריהם עם העולם החיצוני ולהחניק כל נסיון של התארגנות עצמאית על בסיס יהודי. אם כי הקו הרשמי אומר "לא ציונות ולא אנטישמיות", אין תיחום ברור בין הביטויים המותרים לביטויים פסולים בתעמולה נגד יהדות, יהודים, ציונות וישראל. התעמולה האנטישמית – ויש מזהים ציונות עם נאציזם – מופיעה וחוזרת זה כעשרים שנה בכל אמצעי התקשורת. אפשר לקבוע ללא היסוס, שאין עתיד ליהודים כיהודים בברה"מ, ועל כן יש צורך דחוף לסייע ליצירת התנאים, שיאפשרו יציאה גדולה בכל האפשר ובזמן הקרוב ביותר.

למרות קביעתו של לנין, שהיהודים אינם אומה, הם הוגדרו בתעודות ובמיפקדים סובייטיים רשמיים כאומה. מכאן התנודות והיעדר מדיניות קבועה.

שלושה גורמים מהווים מוקדי לחץ מתמידים, המחמירים את מצב היהודים בברה"מ – אומר פרופ' שמואל אטינגר: התגברות המתחים החברתיים, התעצמות המתחים בין האומות בתוך ברית המועצות והתחזקות האופוזיציה לאידיאולוגיה הרשמית. כמו בתקופה הצארית אין השלטון רוצה להופיע כמגן היהודים. כמה מן האפליות המוצהרות והפרסומים האנטי-ציוניים נועדו להעניק לאיש העם את ההרגשה ש"השלטון אתנו". כל אלה גורמים לכך, שאין סיכוי בתנאים הנוכחיים שהקיבוץ היהודי בברה"מ ייחלץ ממצבו כקבוצה חשודה, זרה ומופלית לרעה. "חלקם הגדול של יהודי ברית המועצות ייאלצו להגר, כשיווצר מצב בין-מעצמתי נוח, והאחרים נדונים לחיי אנוסים... ברית המועצות נעשית מדינה מאד לא-נוחה ליהודים. במקרה של אי-יציבות פוליטית פנימית – "אי-הנוחות" עלולה להפך לסכנה ממשית" – אומר אלכסנדר ליבין. אם קיים עדיין המושג של יעדים לאומיים של מדינת ישראל, הרי עלייתם של מאות אלפים יהודים מרוסיה (אם לא מיליונים) הוא באופן מובהק יעד כזה. 1.

רבים הסימנים המוכיחים, כי הבעיה היהודית נמצאת במוקד הויכוחים בצמרת הרוסית כמעט 40 שנה. רק על רקע חילוקי דעות יכול היה הלחץ הבינלאומי בתחילת שנות ה-70 להביא להחלטה לאפשר הגירה יהודית. טיפול מתמיד של העתונות הסובייטית בהגירה היהודית מצביע על המשך הויכוח בדרגים הגבוהים בנושא זה – למרות ההחלטה שנתקבלה ב-1979 להפסיק בהדרגה את ההגירה. "הבעיה היהודית" ממשיכה להטריד את החברה הרוסית המשכילה. והתסכול הכלל-רוסי בענין היהודי יוצר מצב, או לפחות אווירה של "טרם הכרעה". לדעת אלכסנדר ליבין, ההכרעה תהיה בכיוון חידושה של ההגירה היהודית, בהנחה שההגירה היהודית תתגשם כעליה לישראל.

יש להגביר את התנועה ל"ריפטריאציה לישראל" כנגד הנוסח של "איחוד המשפחות". אף יש מספר תקדימים של הסכמי ריפטריאציה בין ברית המועצות לבין מדינות אחרות (פולין, יוון, ספרד). להסכם כזה יש בדרך כלל תקופה מוגבלת להפעלתו, וזאת לעומת המצב הנצחי של "איחוד משפחות". הסכם כזה פותר את בעייתם של מאות אלפי פליטים מדיניים עקב "נשירה". על ידי כך יוסר גם המכשול של תביעת הגירה דומה מקרב עמים סובייטיים אחרים, שתסכל את התביעה הייחודית של יציאת יהודים.

★

אשוב ואזכיר: בימי השואה, בטרם קום המדינה, חטאה הפזורה היהודית (לרבות הישוב היהודי בארץ) במיעוט הפעילות להצלת המוני היהודים, שנדונו לכליון. אחר הג'נוסייד הגופני, חלילה לנו להשלים עם סכנת הג'נוסייד הרוחני של הקיבוץ היהודי בברית המועצות. עלינו להימנע ממאבק קולני, בלתי-תכליתי, ועל כן היטבנו לעשות שלא החרמנו את פגישת הלסינקי, ולוא גם בממדיה הצנועים. אך אם "הדיפלומטיה השקטה" לא תועיל, שומה על ישראל, בשיתוף עם ארגוני היהדות העולמית, לפתוח במסע הסברה נמרץ. מדינת ישראל אינה מסוגלת להתמודד פיזית עם מעצמה עוינת אך בזירת ההסברה העולמית קול ואמת של אומה קטנה ומעונה שקול כנגד כוחי מעצמה. ברית המועצות מתיימרת בהופעתה כחלוץ המחנה העולמי המהפכני, הלוחם נגד דיכוי לאומים ולמען חברה של צדק ויושר. לעתים היא מתחשבת ברגישות דעת הקהל העולמית, מתוך שאיפתה לרכוש לפחות את דעת הקהל המשכילה והמתקדמת האוהדת את סיסמאות השלום והמאבק האנטי-אימפריאליסטי לחילוץ עמים מדוכאים. אם מוסקווה תתמיד בעיקשותה האנטי-יהודית ולמעשה, במדיניות אנטישמית, ואף גרועה מאנטישמית, כי מכוונת להכרית את שארית תקוותם של היהודים לגאולה, עלינו להסיר את לוט הצביעות של המדיניות הסובייטית. עלינו לחזור ולשאול קבל-עם-ועולם: הייתכן שמדינה נאורה תמנע משני מיליוני יהודים (ככל מקום מאלה שרוצים בכך) לקיים חייהם היהודיים ולא להיטמע בקרב עמים אחרים. במה נופלת זכותנו? כבר אמר ד'ישראלי לצירי הפרלמנט הבריטי, שלעגו למוצאו היהודי, כי בזמן שאבותיכם האירופיים עדיין שכנו במרומי העצים, העמיד עם ישראל מקרבו נביאים... הייתכן, כי מדינה נאורה תעניש במאסר, בגירוש, בהרעבה אנשים העומדים על זכותם ללמוד וללמד שפתם, תרבותם, דתם? הייתכן בימינו, כי מדינה נאורה המתקראת סוציאליסטית, "מגן לעמים עשוקים" – לא תאפשר למאות אלפי יהודים להתחבר עם אחיהם בארץ מכורתם.

הסברה זו לא תנעם לסובייטים המבקשים אהדה, ולא יוסיפו לומר עוד, בשחצנות כי מוסקווה אינה מאמינה בדמעות...

ברית המועצות עלולה לטעון נגד התרמית של יהודים המבקשים כביכול לעלות לארץ ישראל, ולמעשה "נושרים" ומהגרים לארצות אחרות. אם כן, תינתן זכות היציאה ליהודים שיופנו ישירות לישראל. ישראל הדמוקרטית לא תחזיק בהם על כורחם.

אגב, פרופ' אלכסנדר וורונל, שלפנים הגן על הרעיון של חופש הבחירה של המהגרים בוינה, מודה עתה (בקובץ 9) – בטעותו. "היתה זו אחת השגיאות, שאפשר ללמוד ממנה רבות. תפסתי זאת רק ב-1980, כאשר החל להתגשם כל מה שניבאו מתנגדי הנשירה".

מכתבים למערכת דבר

התסריט החדש – יריחו

תיתי על מאמרו הראשי של "דבר" "החוצפה ביריחו" (10.8) בקשר לפלישתם של אנשי גוש אמונים, התחיה, ו"כך" אל העיר יריחו.

בזמנים עברו עם חדירתם של כובשים ליבשות אחרות, הופיעו הראשונים הכמרים, הנזירות שבפיהם בשורות־ישו לילידים. אחריהם נהרו הסוחרים עם מרכולתם וכדי להגן על חייהם מפני הילידים באו גם החיילים הראשונים. ככל שהעמיקה החדירה באותה הארץ הוגבר, במקביל, הכוח הצבאי.

קו זה התחיל גם בחברון ובחלחול, ומתנחלים מקרית־ארבע ואוהדיהם מנסים לחזור על אותו תסריט גם ביריחו. מתחשק להם להתפלל דווקא בבית־כנסת מוזנח כאילו במקומותינו אין להם בתי־תפילה. בכל מקום שמופיעים חובשי־הכיפות הסרוגות הם מפירים את שלוות המקום. מעוררים בעיות ביטחון שהצבא צריך להתמודד עימן. בטלוויזיה נראים הם כקדושים, במיוחד הנשים הדומות לאותן הנזירות והן ח"כ גאולה כהן ומזכירת גוש אמונים דניאלה וייס, נראים מתפללים ומדברים נשגבות על אהבת ישראל כאילו רק הם אוהבים את הארץ.

כל ההצגה הזו היא רק אחיזת־עיניים. מתחת מסווה זה מסתתרות מגמות פוליטיות – ללחוץ על המימשל הצבאי, על החלטות הממשלה, להרשות להם להרחיב את נוכחותם לא רק לצרכי־דת. כאשר הם זוכים בעימות – נוהרים אחריהם סוחרי־הקרקעות והקבלנים שמקימים יישובי־רמה. הם עטים כעופות־טרף לעשות כסף ולרמות אורחים תמימים, שקונים מגרשים שאין הם מסומנים אפילו במפות, כפי שזה היה עם השערוריות של הקרקעות שטרם נחקרו כליל.

עד עתה לא נזדמן לי לראות חיילים בעיר יריחו. אני חושש, שבעתיד אראה אותם מסתובבים עם הנשק הדרוך כדי לשמור על עוד התנחלות בלב אוכלוסיה ערבית כדי להקצין את האיבה.

חיים חצורי
איילת השחר

נישואים מעורבים

יהודי המתחתן עם גויה והיא לא התגיירה, הנה והילדים שלהם אבודים לנו. ברוב המקרים הוא מתרחק מהיהדות והילדים לא יהיו כבר יהודים.

לאו דווקא במקרים שהיא התגיירה. אז היא תהיה ליהודיה כשרה, ילדיהם והדורות הבאים אחריהם יהיו בני ישראל כשרים. אותו הדבר אם יהודיה מתחתנת עם גוי: יש לגייר את הגוי, אם הוא מסכים לעבור ניתוח של ברית־מילה.

במקרה של נישואים מעורבים יש לתת לבן־זוג (בת־זוג) את האפשרות להתגייר מייד, לא כמו הרבנות שלנו, שמקשה את הגיור. יש לתת זכות חוקית לרבנים רפורמים לגייר ולא רק לרבנים האורתודוקסים. זה אבסורד, שכל הזכויות לגייר יהיו שמורות רק לרבנים האורתודוקסים. הדת היהודית אינה המונופול שלהם, הרבנים הרפורמים הם לא פחות רבנים מהם.

רות המואביה לא התגיירה אצל רב קונסרבטיבי. די היה לה להגיד לחמותה: "עמך עמי, אלוהיך אלוהי", והיא היתה ליהודיה טובה, וסבתא של ישי, אביו של דוד מלך ישראל.

עתיד העם תלוי בנישואים מעורבים, אם ילדיהם יהיו יהודים אם לאו. אם רוצים שילדיהם יהיו יהודים, אז אין ברירה אלא לקרב את בן־הזוג (בת־הזוג) הגוי(ה) ליהדות ולגייר אותו (אותה). לא לפי דגם הרבנים האורתודוקסים הבודקים בזכוכית מגדלת, אם האיש מתאים לתיאוריה המסובכת שלהם "מיהו יהודי".

רוב יהודי הגולה אינם רפורמים ואינם אורתודוקסים, הם בכלל אינם מתעניינים בדת, וחבל. בין יתר היהודים רובם ככולם הם רפורמים. פה בארץ המצב שונה, כי למרות מספר המנדטים הקטן יחסית של המפלגות הדתיות בכנסת יש ביכולתם להוריד ממשלה. לכן כל הממשלות, מבן־גוריון עד פרס, השתדלו להחניף להם, והם ידעו לנצל את כוחם למטרות שלהם, כגון, פטור לבחורות הדתיות ולבחורי ישיבות משירות צבאי, תשלומים מהמדינה לבחורי ישיבות, אפשרות לשבת בישיבות בלי הגבלת זמן, עד עת הזיקנה. אולי זה ישתנה עם שינוי שיטת הבחירות.

למי הסמכות לקבוע מיהו יהודי? לא רק לרבנים הקוראים לעצמם "גדולי התורה". הם אינם האפיפיורים של כל היהדות, רק לחלק קטן של עמנו. לכן הם יכולים לפסוק בשם "אגודת ישראל", אך לא בשם כלל העם.

השר פרץ מתכוון לשים אות קין לגרים ולרשום בתעודת זהות את היותם גרים. יש לקוות לכישלון של תעלוליו, כמו לסירובו לשעון הקיץ. אנחנו איננו דומים לאיראנים, לא יקום בינינו חומייני יהודי.

נישואים מעורבים? לא נורא! בתנאי שהגוי(ה) יהיה ליהודי(ה), ואז הנישואים כבר לא מעורבים, כי אם כדת משה וישראל, ובניהם ובני־בניהם יהיו יהודים עד סוף הדורות.

אברהם דייגי
חיפה

להסביר, לא להחרים

דויד מושיוב ("דבר" 8.8) סבור, שעל ישראל להחרים את מצרים כארץ תיירות. אכן, מצב מיוחד: לאחר עשרות, אם לא מאות, בשנים של שנאה בין שני העמים (וזה בולט בספרי הקודש של שני העמים), באו מדינאים נבונים והשיגו את הסכם השלום.

לכן, שני הצדדים חייבים עוד לעסוק בהסברה רחבה הרבה שנים עד שהדבר יחדור לתודעת שני העמים. דבר שני, אין לשכוח את ההתנגדות כמעט של כל ארצות ערב להסכם, ויש להביא בחשבון את האופוזיציה הפנימית במצרים אשר חיסלה את המנהיג הגדול סאדאת אשר בלעדיו, אולי, לא היה לנו הסכם שלום. כמובן, שגם אצלנו קיימת אופוזיציה אבל לצערי היא נמצאת בתוך השלטון. אל נשכח, שראשי הליכוד מחוץ לראש הממשלה הקודם מר בגין הצביעו נגד ההסכם, וייתכן, שאלה יצטרכו להמשיך במשך השנתיים הקרובות לנהל את מדיניות השלום באיזור.

לכן, לדעתי, אין לבוא בהצעות להחרמה כי אם יש לתת צ'אנס לשלום – ככל שיהיה קר, הוא טוב ממלחמה – וכן יש לקיים את התיירות אפילו אם בינתיים היא חד־סיטרית.

יעקב זרחי
אזור

תגובת דויד מושיוב:
אני תומך בכל ליבי בשלום עם המצרים. עם זאת יש לזכור, כי הסכמים יש לכבד. ואם המצרים חותמים על הסכם תיירות עם ישראל, אין הם צריכים להערים במתכוון קשיים, כדי למנוע בואם של תיירים מצרים לישראל.

לכן, אני מציע, שכל עוד שלטונות מצרים לא יבטלו את ההגבלות המוטלות על התיירים המצרים, והמונעות ביקורם בארץ, על הישראלים לנהוג בדרך דומה ולהחרים את מצרים כארץ תיירות.

לא תיתכן תיירות חד־סיטרית של ישראלים למצרים בלבד, כאשר תיירים מצרים אין רואים בארץ.

עראפאת המסכן

כותב מוסי איש־יאיד ממעגן מיכאל במכתבו ("דבר" 12.8.86) תחת הכותרת "עראפאת נכנע לימין הפלשתיני", בו הוא מצביע על ויתוריו המפליגים של יאסר עראפאת לישראל, לארה"ב ולמדינות ערב וזה תחת לחץ כבד של הימין הפלשתיני, בניגוד לעמדתה של המעצמה היחידה שיש לעם הפלשתיני, ברית המועצות (כידוע, נודדת השינה מעיניה מרוב דאגתה לעם הפלשתיני – י.ג.).

ברוב ענוותנותו לא הזכיר הכותב הנכבד את ידידותו הוא וחבריו, את אנשי מצפן, את נטורי קרתא ובראשם הרב הירש. ממש רחמנות על עראפאת ואש"ף, העושים כל אשר לאל ידם, למען השלום ולמימוש זכויותיו הלאומיות של העם הפלשתיני (עד כדי כך שהגיע לריב עם כוחות השמאל, עימהם נמנים אסד מסוריה, קדאפי מלוב ואבו־מוסה מהפלג האשפ"י הנוטה לסוריה, הצדיקים, הגיבורים הלוחמים העקיבים לעניין הפלשתיני – י.ג.)

הכותב ממשיך בטון אופטימי, כי העם הפלשתיני בדומה לעם היהודי (כידוע, אותה ההיסטוריה – י.ג.) ועמים אחרים, יגיע בסופו של דבר לעצמאות מדינית.

אכן, אין פלא שיגיעו למטרתם כשיש להם ידידים כאלה.

יחיאל גלברד
נתניה

להפגין גאווה לאומית

בשידור החוזר ליובל תל־אביב, (שראיתי אותו לראשונה), שהוקרן במוצאי שבת 16.8.86, התרגשתי ושיחזרתי ברוחי את ימי ילדותי בתל־אביב הקטנה והנפלאה: פאר העיר – הגימנסיה העברית הראשונה במזרח התיכון "הרצליה" שפתחה את רחוב הרצל; המבנה הקטן של מכבי־אש בשדרות רוטשילד מול ביתו של ראש העיר מאיר דיזנגוף, היום מוזיאון; קפה קרלטון ברחוב הרצל, לא רחוק מהגימנסיה, שממנו שמעתי בפעם הראשונה שידור רדיו ומולו הקיוסק של האחים רוזנבנקו שמכר גלידה יחד עם כוס גזוז בחמישה מאי (מיל ארץ ישראלי); תחנת האוטובוסים "המעביר", שהיתה בתחילת שדרות רוטשילד הגובל עם שכונת שבזי; פסי הרכבת שחצו את רחוב הרצל: את בתי הספר שהיו בסביבה אחת: לבנות, דוגמא, סמינר המורים, אליאנס ותחכמוני; מגדל המים וגימנסיה "בלפור" שבה למדתי, גן הדסה ש"בו מתחילים החיים לכל הגילים"... והיום מתנוסס על שטחו בנין העיריה, ועוד ועוד, 50 שנה אחורה.

המופע היה מרשים ולא יכולתי שלא "להיות איתו", על אף הזכרונות שאפפוני וכך שמעתי את ברכתו של מר בסיוני, מיופה הכוח המצרי, שנאמרה בערבית על אף שהוא מדבר בעברית ובוודאי באנגלית. הוא שמח והודה על שהזמינו אותו – את נאמנותו לארצו ביטא בגאווה על ידי ברכתו בערבית, בשפת ארצו שאותה הוא מייצג בארץ – ועל כך נתונה לו כל ההערכה. אגב גם עראפאת שהופיע באו"ם, דיבר בערבית, אנחנו מדברים אנגלית.

תמיד כשמגיעים לנושא היהודי־ערבי אנחנו מטיפים שצריכים ללמוד מהערבים ומר בסיוני לימד אותנו את הלקח הראשון – מה זאת גאווה לאומית. יש ללכת בדרכו, וכשאנו מופיעים בפורומים בין־לאומיים, או בארצות זרות, או אפילו כאן בכפרים הערביים – לדבר בעברית – אל לנו לעשות את החשבון אם מבינים אותנו – מי שירצה להבין יקבל תרגום.

הנציגים שלנו המייצגים אותנו בארץ ובעולם, חייבים להיות מודעים שיהודים מדברים בעברית.

יוכבד ליבנה
תל־אביב

הצמיחה בוששת לבוא

לפני זמן קצר באה מצד ההסתדרות היוזמה לגייס כספים לצמיחה. בקרב ציבור הפועלים, במוסדות ההסתדרות, בהתיישבות העובדת ובגופים שונים אחרים, היה הד לפניה זו. לפי העיתונים, גם התאחדות התעשיינים נענתה לפניה. התחלה של ממש טרם ראינו.

ידענו גם ידענו, שתהליך של הצמיחה יהיה יותר מורכב ויותר קשה מ"המפעל" של פיטורי עובדים. הפיטורים הכאיבו וגרמו ייסורים רבים להרבה משפחות של אנשי עמל ומחוסרי אמצעים. קיווינו שנתאושש יותר מהר. אבל לא כך הדבר.

בזמן קשה כזה, מדוע לא פנה ראש הממשלה למולטי־מיליונרים יהודים באמריקה ובאירופה בהצעה לבנות בתי־חרושת בערי פיתוח בתיאום עם הממשלה, שייקראו על שמם? לפי דעתי, הראשון שאליו כדאי לפנות – המיליארדר ברונפמן, שיש לו גם תפקיד ציבורי יהודי מכובד – יושב־ראש הפדרציה של יהודי ארצות הברית וקנדה. לא רק העניינים הפוליטיים שלנו חשובים, אלא גם לעניינים הכלכליים שלנו יש ערך רב.

ישנה אימרה סינית האומרת, שגם נסיעה ארוכה ביותר, מתחילה מהפסיעה הראשונה. אנו לא רואים אפילו את הפסיעה הראשונה.

בינתיים נשארו רק כחודשיים עד הרוטציה. האומנם דוחה המערך את התחלת הצמיחה, כדי להגיש אותה על מגש הכסף לשותפים שלנו – לליכוד?

יוסף טבצ'ניק
תל־אביב

איזו מין השוואה?

בקוראי במדור "ערוצים" מאת טוביה מנדלסון בגיליון השבת את הקטע "האשה שלנו בסואטו" הזדעזעתי עד עמקי נשמתי. שכן, המחבר משווה את אשר נעשה בדרום אפריקה ובחבל סואטו למחנה הפליטים בעזה. "המלים שבהן בחרה לתאר את מצב השחורים המתגוררים בסואטו הן המלים שהיתה יכולה להשתמש בהן לו היתה מורשית לבקר גם במחנות הפליטים בעזה".

כנראה, שאין גבול למזוכיזם שלנו. האם אנחנו הקמנו את מחנות הפליטים? האם לא מיישבים את הפליטים במגורים של קבע בשיכונים מודרניים ברצועת עזה? האם אצלנו ישנה הפרדה גזעית בינינו לערבים המתבטאת במקומות שמורים והפרדה באוטובוסים, במסעדות וכו'? כיצד משווה מנדלסון בין השניים?

דליה קורן
מטולה

טלוויזיה

5.30 "קאובוי באפריקה" – פרק שני: "יצירת אמנות".
6.20 סרט מצוייר.
6.25 יש לי סיפור – "אמא הולכת לכתה א'", על־פי ספר שירים של תרצה אתר (שידור חוזר).
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 "ביביפרי" – פרק שישי: "מי בצבצנת"? (תרגום ערבי־עברי).
7.00 יומן השבוע (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 "עד סופי" – ג'ון לנון בהופעה חיה בניו־יורק בשנת 1972. הופעה זו היתה הקונצרט האחרון שלו. מנחים: ענת דולב ומנחם גרנית.
9.00 מבט לחדשות ומוסף "שער ראשון".
9.45 "שושלת" – פרק שמיני: סטיבן מביע לפני פאלון את דאגתו לאביו, בשל נטייתו לבקבוק ובשל בעיותיו הפיננסיות. קריסטל שומעת כיצד בעלה מנסה לברר מי הגיש למתיו סיוע כספי. קרינגטון מביע לפני קריסטל את רצונו לבן. סטיבן מקבל מברק מידידו בניו־יורק, הדבר נודע לפאלון והיא נוסעת לשכנע את הידיד שייצא מחייו של אחיה. לינדסיי בלייזדל מגיעה למסקנה שהיא בת בלתי־חוקית, על־פי קטעים משיחה של הוריה. קלאודיה יוצאת לעבוד בניסיון לבסס את תחושת העצמאות שלה; מפעל שפוטר נודע לה שהייתה למתיו פרשת אהבים עם קריסטל. מתיו מתנצל לפני־סטיבן על שהאשים אותו בחבלה במתקנים, ומבקשו לשוב ולעבוד בחברה. קרינגטון השתוי מוצא את הגלולות של קריסטל נגד הריון, ותוקף אותה על כך.
10.35 "סוף ציטוט" עינייני ספרות. מנחה ירון לונדון.
11.15 "סיפורים מן הצד האפל" – פרק שני: "מעבר תמלילים".
11.40 חדשות.

טלוויזיה לימודית

09.00 עד כאן.
09.05 שעת כושר: הפעלה גופנית לכל המשפחה.
09.15 בלי סודות: ביניים שורוק.
09.35 דון קישוט איש לאמנשה: פרק 39.
10.10 סליחה שאני קיים: סרט על חשיבותם של חברות תאמנות.
10.40 שירלי טמפל: תשואות תמות. אחד מסרטיה הראשונים של שירלי טמפל.
2.00 עד כאן.
2.05 שעת כושר.
2.15 אנטומקה: שחקן הקאבוקי הג. סרט על תאטרון הקאבוקי מבעד לעיניו של אנוזק הג, גדול שחקני הקאבוקי כיום.
2.50 רכבת ההפתעות: סרט אנימציה.
3.00 רחוב סומסום: כי מפתח כתושך.
3.30 התבורה של מרפי: פרק 15.
4.00 שיר השירים: תיאטרון עבבל.
4.35 בלונים קסומים: מראות צבעוניים מקיץ מאושר לחוף ים, ברקע צלילי מוסיקה משתנה.
5.00 ערב חדש. מנחה דן מרגלית.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 מוצרט: רונדו מתוך דיברטימנטו בדה מג'ור, ק. 251 (להקת מוצרט מוינה/ו. בוסקובסקי); מוצרט: דיברטימנטו בפה מג'ור ק. 138 (הקאמ. הסלובקית).
07.30 שחרית מוסיקלית – פגניני: סונטה לכנור ותזמורת בלה מג'ור, "האביב" (ס. אקארדו/הפיל. הלונדונית/ש. דיטואה); גונו: המוסיקה לבאלט מתוך "פאוסט" (הפיל. של רוטרדם/ד. זינמן); ביזה: שלושה קטעים מתוך "כרמן" (ו. דה לוס אנחלס/נ. גדה/בלאן/מקה. הרדיו הצרפתי/סר ת. ביצ'ם); בורודין: מחולות פולובצים מתוך "הנסיך איגור" (פילהרמוניה הנגריקה/ו. קוזלר); סקריאבין: קונצ'רטו בפה דיאז מינור לפסנתר ותזמורת; ראבל: ואלסים אצילים וסנטימנטליים (תז. הקונצרטגבאו/ב. הייטינק).
09.30 קונצרט בוקר
12.05 אמנים באולפן – צינת פבריקנט, פסנתר – באך: פרטיטה מס. 3 בלה מינור; מנדלסון: וריאציות רציניות, אופ. 54; דביסי: שני פרלודים; פרוקופייב: הצעה שטנית; צילה גרוסמאייר, סופרן/שרה פוקסמן־היימן, פסנתר – ו. שלונסקי: תמונות ארץ־ישראליות, אופ. 1; פ. בן חיים: אל ארצי; א. ו. שטרנברג: 2 שירים.
13.00 קונצרט צהריים
15.05 צלילי פסנתר.
16.00 קונצרט מנחה – באך: סויטה מס. 2 ללאוטה, בעיבוד לגיטרה (מנואל בראקו); היידן: "שבע המלים האחרונות" לרביעיית כלי־קשת (ג. קרמר/ק. רבוס/ד. קוסה/ק. איזואסאקי); סן־סנס: קונצ'רטו מס. 1 בלה מג'ור, לצ'לו ולתזמורת (ע. הרינוי/תז. סימפ. ויקטוריה/פ. פרימן); הונגר: סימפוניה מס. 2 לתזמורת כלי־קשת (תזמורת הקאמ. של ז'. פ. פאייאר).
18.30 מוסיקה ליום ראשון – באך: קנטטה מס. 77 (פ. אסוור/א. קראוס/ב.פ. אגמונד/ד. ברסקה/מקה' הנערים של הנובר/"קולגיום ווקל, גנט"/לאונהרדט קונסורט); שוברט: מיסה בפה מג'ור, ד. 105 (ל. פופ/ה. דונאת/ב. דיסאו/מקה+תז. סימפ. של רדיו באוואריה/ר. סאבאליש); טלמן: מגניפיקט בסול מג'ור (א. גייבל/א. מאלאניוק/ת. אלטמייר+ה. רהפוס/מקה. הנערים של לוזאן/תז. פרו ארטה ממינכן/ק. רדל).
20.00 ערב טוב – פרקי נגינה בגיטרה בנגינת ישראל רשקבסקי – באך: פוגה; סור: אלגרו; פגניני/טרגה: קרנבל בונציה.
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי – צבי צייטלין, כנור/יונתן זק, פסנתר – ברטוק: אנדנטה (1902); בטהובן: סונטה בסול מג'ור, אופ. 96; פרוקופייב: סונטה בפה מינור, אופ. 80; ברהמס: סונטה לכנור סולו; ארנסט: פנטסיה "אותלו".
22.30 מסורות מוסיקליות בארץ.
23.00 מוסיקה מן העבר הרחוק.

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל – צרפתית למתקדמים: שיעור מס. 44.
12.05 [illegible]

14.06 תכניות לילדים – "שירים הם חברים של סיפורים": "היום הראשון בבית־הספר" מאת שולמית איתן; "הסתכנים" מאת מרי נורטון; לקראת שידור.
14.45 "חתול בשק" – ילקוט כל־בו.
15.30 "עולם המדע" (שידור שני).
16.05 "שאלה של טעם" – ש.ש.
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – "שורשים" סיור במוזיאונים היסטוריים: "בית שטורמן".
19.05 "במושבת ישראל".
22.05 "מרחק" – עם המשוררת שולמית אפפל (ש.ש.).
23.05 "הדי ארצי מולדתי" – שירים עבריים.

רשת ב'

18.06 מסיבת עתונאים.
18.45 היום בספורט.
19.35 עם ישראל – עניינים יהודיים בעולם.
20.05 "אומר בשבחין" – פיוטים ופרקי חזנות ספרדיים.
22.05 תזמורות כלי־נשיפה – [illegible]
23.05 "צלצול שלישי" – שכונות לאמנויות בשידור חי מהאולפן.

רשת ג'

18.05 מצעד הפזמונים הלועזי.
21.05 אדום עתיק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

16.05 "רדיו ספורט".
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.40 משירי הלהקות הצבאיות.
23.55 "שיחת חצות" – עם המשוררת מאיה בז'רנו.
00.05 ציפורי לילה משותפות.

בתי קולנוע

■ **תל־אביב**
אסתר: הטרמפיסט 7.30 9.30
אורלי: רכבת אל החופש 5 ,7.15 ,9.30
אלנבי: חלף עם הרוח 4 ,8.30
בן־יהודה: אהבה בשחקים 9.30, 5.00 ,7.30
גורדון: מקרוני 5.45 ,7.45 ,9.45
גת: הצבע ארגמן 3.15 ,6.15 ,9.15
דיזנגוף 1: נשיקת אשת העכביש 11, 1.30 ,4.45 ,7.20 ,9.45
דיזנגוף 2: 3 רווקים ותינוק 11, 1.30 ,4.45 ,7.20 ,9.45
דיזנגוף 3: בר 51 11 ,1.30 ,4.45 ,7.20 ,9.45
דקל: הרומן של מרפי 7.15 9.30
דרייב־אין: חתיך חתיך 10 / השגעון הגדול 8 / חצות סקס
הוד: תעלול קטלני 5 ,7.30 ,9.30
בית ליסין: אבודים באמריקה 11.15
חן 1: היוהפן מברלי הילס 2.30 ,5 ,7.35 ,9.55
חן 2: שגעון של לילה 5 ,7.40 ,9.45
חן 3: בי"ס לשוטרים מתקדמים 5.10 ,7.45 ,9.50
חן 4: מרגלים שכאלה 11 ,2 ,5 ,7.40 ,9.50
חן 5: חופשה מטורפת באירופה 11 ,2 ,5.10 ,7.40 9.50
לימור: רק בין חברים 7.30 ,9.30
לב 1: יפה בורוד 1.45 ,5.00 ,7.40 ,9.40
לב 2: אהבות משתנות 1.45 ,5.00 ,7.40 ,9.40
לב 3: יומנו של צב 1.45 ,5.00 ,7.40 ,9.40
לב 4: גבירתי המאמן 1.45 ,5.00 ,7.40
משימה – 9.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: בטווח קצר 5.00 ,7.30 ,9.30
סינמה 1: זהירות הבית מתפרק 5.00 ,7.30 ,9.30
סינמה 2: השגעון הגדול 5 ,7.30 ,9.30
סטודיו: סגור לרגל שיפוצים
פאר: שתי אצבעות מצידון 7.30 ,9.30
פריז: עובדת אורח 12 ,2 ,4 ,7.30 ,9.30
מונטיפייטון והגביע הקדוש / 11.30
צוותא: ילדי המדרגות 8.00
צפון: 3 רווקים ותינוק 7.30 ,9.30
הקרון – רמת־אביב: כולם נפלו על הראש 9.30 ,7.15 /
11.45 האחים בלוז 5
שחף: זכרונות מאפריקה 5.45 ,9.15
תכלת: החברים של אלכס 4.30 ,7.15 ,9.30
תל־אביב: תקלה מופלאה 5 ,7.30 ,9.30

■ **ירושלים**
אדיסון: תעלול קטלני 9.30, 7.30, 4.30
אורגיל 1: הצבע ארגמן 3.00 ,6.00 ,8.50
אורנע: פנדנגו 9.30 ,7.15 ,4.30
בית אגרון: אוכפים לוהטים 6. ירח מלא בפריז 8 / כלבי הקש 10 / חצות – מונטיפייטון חוגגים בהוליווד
האולם הקטן בבנייני האומה: זכרונות מאפריקה 9.00 ,6.15
הבירה: שתי אצבעות מצידון 4.30 ,7.15 ,9.30
אור 3: סיפורה של אגנס 4.30 ,7.30 ,9.30
אורגיל: היוהפן מבוורלי הילס 5 ,7.15 ,9.30
כפיר: יפה בורוד 9.30 ,7.30 ,4.30
סמדר: יומנו של צב 9.15 ,7.30 4.30
עדן: הטרמפיסט 9.30 ,7.30 ,4.30
רון: מקרוני 9.30 ,7.30 ,4.30
מיטשל: תקלה מופלאה 4.30 ,7.30 ,9.30

■ **חיפה**
אורה: עוצמה 4.30 ,7 ,9.15
אורלי: שגעון של לילה 7 ,9.15
אמפיתיאטרון: 3 רווקים ותינוק 4.30 ,7 ,9.15
ארמון: הטרמפיסט 4.30 ,7.00 ,9.15
עצמון: תעלול קטלני 4.30 ,7.00 ,9.15
חן: קרטה קיד II 4.30 ,7.00 9.15
פאר: היוהפן מברלי הילס 4.30 ,7 ,9.15
קריאור: שואה חלק א', 6 ,1
רון: יפה בורוד 9 ,7 ,4.30
רב גת 1: הצבע־ארגמן 6.00 ,9.00
רב גת 2: קריאת העורב 9.15 ,7, 4.30

■ **קרית־ביאליק**
ספיר: שתי אצבעות מצידון 7.15 ,9.15
סביון: הצבע ארגמן 6 ,9

■ **קרית־חיים**
בית העם: חתיך חתיך 7.00 ,9.30
היובל: אלכס חולה אהבה 7.15 ,9.30

■ **קרית־ים**
ניצן: בר 51 4.30 ,7.00 ,9.15

■ **קרית־מוצקין**
אזורות: נשיקת אשת העכביש 7.30 ,9.30

■ **אשדוד**
אסתר: השגעון הגדול 5.00 ,7.30 ,9.30
אשדוד: מרגלים שכאלה 7.30 ,9.30

■ **אשקלון**
אסתר: רק בין חברים 7.30 ,9.30
מאיה: שתי אצבעות מצידון 7.15 ,9.30
רחל: היוהפן מברלי הילס 5 ,7.30 ,9.30

■ **באר־שבע**
חן: רכבת אל החופש 4.30 ,7.15 ,9.30

■ **בת־ים**
עצמאות: זכרונות מאפריקה 6.00 ,9.00

■ **הרצליה**
היכל: רכבת אל החופש 7.30 ,9.30 / אנס הברבורים 5.00
מלון דניאל: השוטר מנגב פסור 7.15 ,9.30

■ **עפולה**
מוסיאון: בר 51 – 9.00

■ **חולון**
ארמון: אהבות משתנות 7.30 ,9.30
מגדל: היוהפן מברלי הילס 7.30 ,9.40
מתנ"ס, קרית שרת: הכו ואיש השלג 4.30 / ,7.30 ,9.30 שודדי האוצר הקדוש
סביון: זהירות הבית מתפרק 5 ,7.30 ,9.30
רינה: עוצמה 5 ,7.15 ,9.30

■ **טבריה**
אביב: זאב בעיר 7.30 ,9.30

■ **כפר־סבא**
עמל: בי"ס לשוטרים מתקדמים 7.00 ,9.30
חף: הקרב על היער 7.00 ,9.30

■ **לוד**
אורלי: זאב בעיר 5 ,7.30 ,9.30
נוה זיוו: קוברה 7 ,9.30

■ **נהריה**
הוד: הכבוד של פריצי 5 7.00 ,9.30

■ **נתניה**
סבוריה: אחר חצות 5 ,7 ,9.15
אסתר: קוברה 8 ,10
שרון: הצבע ארגמן 6 ,9

■ **פתח־תקוה**
שלום: גבירתי המאמן 5 ,7.30 ,9.30
היכל 1: תעלול קטלני 5 ,7.30 ,9.30
היכל 2: שגעון של לילה 5 ,7.30 ,9.30
היכל 3: ביה"ס לשוטרים מתקדמים 5 ,7.30 ,9.30

■ **קרית־שמונה**
שניר: מתנה שבירים 7.15 ,9.30

■ **ראשון־לציון**
נעמן: שתי אצבעות מצידון 9.30, 7.15
ראשון: סילברדו 7.15 ,9.30

■ **רחובות**
בית העם: קרטה קיד II 7.15 / בוני וקלייד 9.30
הדר: 3 רווקים ותינוק 5 ,7.30 ,9.30
חן: חתיך חתיך 5 ,7.30 ,9.30

■ **רמת־גן וגבעתיים**
ארזים: כחום הגוף 7.30 ,9.40
ארמון: היוהפן מברלי הילס 5 ,7.30 ,9.45
לילי: תקלה מופלאה 7.30 ,9.30
הדר: יפה בורוד 5 ,7.30 ,9.30
רב גן 1: הצבע ארגמן 6.00 ,9.00
רב גן 2: בר 51 5 ,7.30 ,9.40
רב גן 3: סיפורה של אגנס 5 ,7.30 ,9.40 / דמבו הפיל המעופף
רב גן 4: שגעון של לילה 9.45 / חופשה מטורפת באירופה 5 ,7.30
שביט: שכרון חושים 7.30 ,9.30

■ **רמת־השרון**
כוכב: האימפריה מכה שנית 11.00 / 4.30 / 7 רמבו / 9.30 בידרי

■ **רעננה**
אורה: בי"ס לשוטרים מתקדמים 5 ,7.30 ,9.30

■ **רמלה**
אורה: זכרונות מאפריקה 6 ,9.00

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למרפאה בקומת קרקע ברחוב שד' רוטשילד מס' 133 גוש 7085 חלקה 148 תיק בנין 133–3/0008
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להקמה, היתר אשר הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. [illegible]
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

אלמקס לכל המשפחה!

תל־אביב
כס – פרישמן 66 – 237326
בריאות – המלך ג'ורג' 28 – 283731
ירושלים
אלבא – יפו 42 – 223703
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופת חולים כללית, חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
הדסה – כצנלסון 151 רמת־גן – 722271
בת־ים – חולון
ביתיים – בלפור 45 בת־ים – 864625
אהרון – הופיין 52 חולון – 689153
רחובות
כללית – בן־משה – 452381

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת וכחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ – טל. 03־433300, 03־433500.
מרפאת שירות לעזרה ראשונה אזור תל־אביב
רחוב בר־כוכבא 49 ת"א – 03־284649
בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00, בימי ו' וערב חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00.
חיפה
רחוב הגפן 26, קומה ג' – 04־523566
יום יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

הודעה למשתתפי ספורטוטו

המועצה להסדר ההימורים בספורט מכריזה בזה כי החל ביום ה־1.9.1986 כ"ז אב תשמ"ו תכנס לתוקפה תכנית הימורים חדשה בשם תכנית 14 משחקים.
בהתאם לתכנית זו יערכו ההימורים על תוצאות 14 משחקים.
במועד זה תופסק התכנית הקודמת.
עם כניסת התכנית החדשה מוצאים מהשימוש ומתבטלים בזה כל טפסי ההשתתפות אשר נועדו לתכנית ההימורים ב־13 המשחקים וחל איסור על השימוש בהם בניחוש וסימון תוצאות התחרויות על־פי התכנית החדשה.
לתכנית 14 המשחקים הכינה המועצה טפסים מיוחדים בהם מסומן במקום בולט המספר 14.
טפסים אלה ורק אלה נועדו לשימוש לצרכי תכנית זו. המשתתפים ובעלי תחנות הקבלה נדרשים בזה להקפיד על השימוש בטפסים המתאימים.
המועצה לא תהיה אחראית על כל הפסד או נזק אשר יגרם כתוצאה מהשימוש אשר יעשה בטפסים המבוטלים.
טפסי השתתפות רב־שבועיים אשר ההימור על פיהם טרם הושלם מבוטלים ויתרת דמי ההשתתפות תוחזר למשתתף.
המועצה להסדר ההימורים בספורט

הודעות מס הכנסה ומס רכוש

עצמאי המנהל ספרים בשיטה החד־צדדית, שכיר ומנהל חברה.

לקראת ה־31 באוגוסט חשוב לדעת:

א. שעות קבלה מיוחדות במשרדי השומה

כדי להקל על הציבור להגיש הדו"חות לשנת המס 85', יהיו משרדי השומה בכל רחבי הארץ פתוחים ברציפות,
ביום א' 31.8.86 בין השעות 8.30־19.00.

ב. סגירת לשכות הייעוץ

היום האחרון להפעלת לשכות הייעוץ המיוחדות המסייעות במתן ייעוץ והדרכה במילוי הדו"חות השנתיים הוא יום א' 31.8.86.

31.8.86 המועד האחרון להגשת הדו"ח השנתי

נציבות מס הכנסה/הסברה

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי יזרעאלים
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה יזרעאלים שבהם לעיין הופקדה תכנית מפורטת בתכנית מפורטת מס' 4842 חלוקת מגרשים מחדש כפר־ברוך", ביחד עם התשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גושים בשלמות: 17270–17273, 17275, 17276, 17278.
גושים בחלקים: 11430, 11760–11763, 11470, 17250, 17269, 17274, 17277, 17279.
עיקרי מטרת התכנית:
א. בטול ואחוד גושים וחלקות קיימות וחלוקתם מחדש בהתאם [illegible] בעתיד.
ב. קביעת יעודים אחרים.
ג. בטול דרכים קיימות והתוויית דרכים חדשות.
ד. בטול מקרקעי ייעוד.
כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה האמורה.
[illegible]
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון

דבר ספורט

המשבר בכדורגל עדיין לא תם
הפועל ידחה את שילוב הזרים

מאת ניסן פרידמן

הדיון בנושא שילוב שחקנים זרים בכדורגל הישראלי, שאמור היה לעלות על סדר היום בישיבת מרכז הפועל היום, יידחה כנראה. הן במרכז הפועל והן בהסתדרות לא ששים לקבל את ההחלטה על הזרים בתנאים הכלכליים הנוכחים של הכדורגל בארץ.

יו"ר ועדת הספורט העליונה של ההסתדרות, יעקב ישי, פנה שוב אל מזכ"ל הפועל, יצחק אופק וקרא לו לעכב כל דיון והחלטה בעניין הזרים. ישי ציין כי הוא עומד על דעתו, אף אם הדבר יגרום למשבר מחודש בין המרכזים.

ישי הדגיש בפנייתו לאופק שעל ועדת הספורט העליונה של ההסתדרות להתייחס עקרונית לבעיה, בעיקר נוכח מצבן הכספי החמור מאד של קבוצות הכדורגל. הוועדה עצמה תתכנס לדיון ראשון בנושא כבר בימים הקרובים.

במרכז הפועל עשויה להתגבש החלטה כי רק לאחר שהליגה הלאומית תצומצם ל־12 קבוצות, יאושר שילוב הכדורגלנים הזרים. החלטה כזו עלולה לסלוף שוב מהארכה את "קדום המלחמה".

עובדת התערבות גורמים בהסתדרות ובראשם ישי, כבר עוררה גלי התנגדות בין רמויות שונות במרכזי מכבי וביתי"ר, וטענתם כי אל לאנשים שאינם קשורים ישירות לענף הכדורגל להתערב, כשהשיקולים המנחים אותם אינם תמיד מקצועיים גרידא.

אופק הבהיר כי אין למרכז הפועל התנגדות עקרונית לשילוב זרים, אלא שאין השעה הזו יפה לכך. רוב הקבוצות סוחבות גרעונות כספיים כבדים. אם הליגה תצומצם ויישארו רק הקבוצות הטובות והגדולות, אפשר יהיה להתחיל בשילוב הזרים על בסיס מסחרי, שיכניס כסף לקופות, ולא בצורה הרפתקנית מסוכנת.

בסופו של דבר, למרכזים ולמוסדות השונים, לא רק אחריות מיניסטריאלית, אלא שהם מתחייבים גם לכסות את הגרעונות בדרך כלל מכספים המיועדים למטרות אחרות.

כיתוב לתמונה: 8 ציצרו דוד דק 10

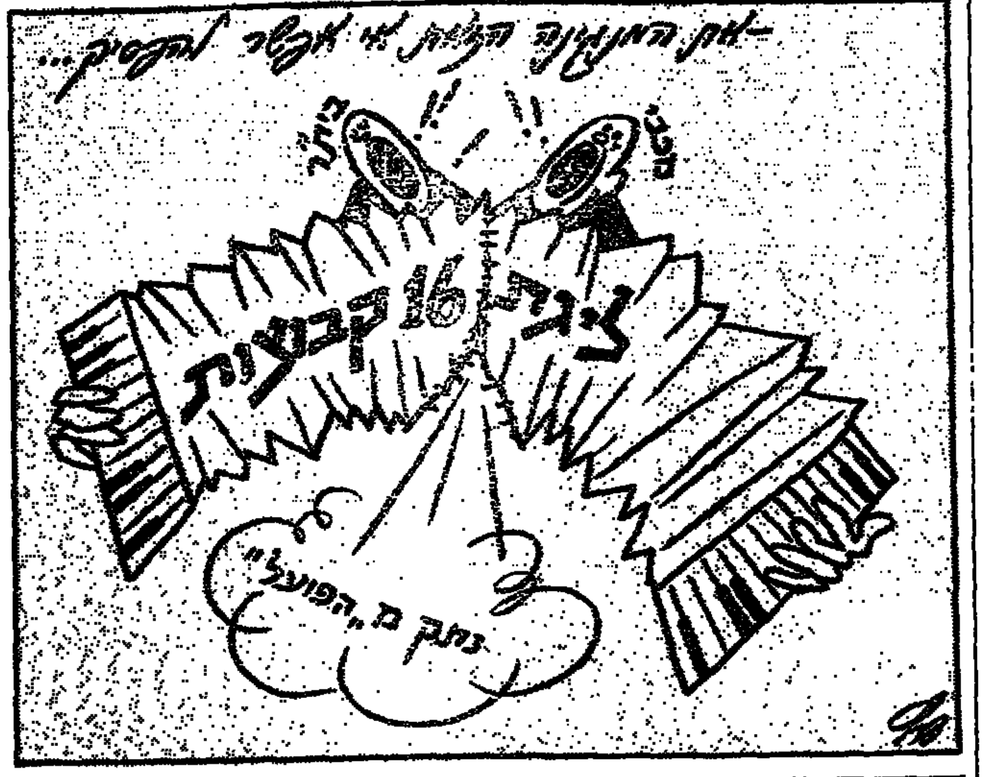

עמי ברן שיפר שיאו בכידון

עמי ברן מהפועל כפ"ס שב ושבר את שיאו הטרי בהטלת־כידון, כאשר קבע תוצאה של 62.04 מ' בתחרות בין־לאומית בבריסל.

יצויין, כי ברן שיפר גם בשתי ההטלות הראשונות את שיאו הקודם, שעמד על 61.60 מ'. בהטלה הראשונה הוא הרחיק את הכידון ל־61.75 מ' ובהטלה השניה ל־61.80 מ'.

ברן שיפר בתוך פחות מחודשיים שלוש פעמים את השיא הישראלי. הוא עומד ליטול־חלק באליפות ספורט הפועלים, שתהיה השבוע באיטליה.

תורחב פעילות ענף ההתעמלות במועצת יזרעאל

מאת צ. אביטל

בי"ס להתעמלות מכשירים לבנים, הפועל מזה חמש שנים במועצה האזורית יזרעאל, הוכר בימים אלה ע"י רשות הספורט כבי"ס מועדף.

ביה"ס, הפועל בקיבוץ יפעת, ירחיב השנה את פעילותו ויקלוט מתעמלים צעירים נוספים. לצורך זה הותאם אולם הספורט לאימון התעמלות וניבנה בור נחיתה בהשקעה של 20,000 דולר.

הפועל פ"ת זכתה בגביע אשכנזי

הפועל פ"ת זכתה אתמול בגביע לזכר יחזקאל אשכנזי, כאשר גברה ללא קושי בדרבי על מכבי פ"ת 0:4 (0:2).

התוצאה משקפת את יחסי הכוחות בשדה. מכבי, בהרכב חסר, נראתה כעדר ללא רועה. בשורותיה שיחקו שני המועמדים לרכישה ממכבי ת"א, איתן לוי וחיים צברי.

שער היתרון להפועל הובקע בדקה ה־14 מרגלי אלי מחפחור. בהמשך הצטיין ניר לוין, שאף הבקיע צמד שערים (40, 52). גם לחייל אלון חזן היו ידיקות יפות והוא שחתם את התוצאה בדקה ה־89 לאחר שקיבל מסירה משחקן הרכש הכפ"ס, גד מרגן, ופרץ היסב לרהבה.

שפט עובדיה צבי לעיני 500 צופים באיצטדיון הפועל בפ"ת.

האלופים לא זכרו לבז'רנו חסד נעורים

הפועל ת"א לא התחשבה אתמול בשוער העבר שלה, אריה בז'רנו, וגברה על תנכיו החדשים בהפועל בת־ים 1:4 (1:3) במשחק אימון באיצטדיון בלומפילד.

במשחק שותף ההלוך גיל לנדאו, ששב להתאמן בצורה סדירה. אלי כהן הבקיע שער ראשון כבר בדקה ה־8, אולם הידיבים מצמצמו לינה א' השווה בדקה ה־17 מרגלי משה עוזדיה.

מיקי ברנשטיין כבש שער יתרון בדקה ה־27 ומוקדים זאנג התם את התוצאה בצמד שערים, אחד בכל מחצית. בשתי הקבוצות. שותפו שחקנים חדשים.

הצהרת כוונות של זאהי ובריילובסקי

מאת יצחק ציבין

זאהי ארמלי ודניאל בריילובסקי נתנו אתמול "הצהרת כוונות", כאשר הובילו את מכבי חיפה לנצחון נאה במשחק אימון על בני־יהודה 1:3 (1:1).

המשחק נערך במחנה האימון בסיסארד, הולנד. החיפאים היו טובים יותר. ארמלי הבקיע צמד שערים ושחקן הרכש החדש, בריילובסקי חתם את התוצאה.

את שער הכבוד ל"זהובים" הבקיע אייל חיים.

ברנור התפטר מאימון מכבי פ"ת

מאת ניסן פרידמן

עוד לפני שריקת הפתיחה של העונה התפטר המאמן הראשון בליגה הלאומית. אתמול הודיע מאמן מכבי פ"ת על החלטתו להתפטר לפני הדרבי נגד קבוצתו הקודמת, הפועל פ"ת.

"כמו שהדברים נראים עכשיו המצב במכבי פ"ת גרוע מאד. הקבוצה לא תהיה מוכנה לליגה, למרות שהתחלתי את ההכנות לפני שאר הקבוצות", אמר אמש ברנור.

ברנו"ר התלונן על אי יכולתו לעבוד ב"ראש נקי" בגלל בעיות כספיות. השבוע הגיעו מים עד נפש, כשמשה מרכוס, יעקב אזולאי וזורון רבינוביץ הפסיקו להתאמן והכריזו על שביתה.

● משחק אימון: הפועל כפ"ס – מכבי יפו 0:1. שער הנצחון: מאיר אוקבין.

● משחק אימון: שמשון ת"א – בית"ר רמלה 0:5. שערים: יום־טוב שקרון (2), אפרים שמעונוב, שלמה בזרזי ומאיר בלושטיין.

מיכה כגן ניצח ב"טריאתלון"

מיכה כגן מקיבוץ שמיר ניצח אתמול בתחרות ה"טריאתלון", שנערכה בקיבוץ חורשים.

כגן סיים את התחרות, המשלבת ריצה למרחק 9 ק"מ עם רכיבה על אופניים למרחק 20 ק"מ ושחיה למרחק 250 מ', ב־1:12.23 שעה.

שני הגיע אלי סלצר מעין־דור (1:15.40), לפני עמיתו לקיבוץ לארי גולדשטיין (1:16.38).

אסתר מייזנר מהעוגן היתה ראשונה בין הנשים (1:38.51), ובין הנוער ניצח דרן לזרוביץ משמיר בזמן של 1:26.45 שעה.

צימצום הליגות – כן
שחקנים זרים – לא

עוד לא הספקנו להרגע מן המארסה של עונת הקיץ בכדורגל: עוד אנו משתאים כיצד אירע שכל הכוכבים הגדולים נשארו בקבוצותיהם על אף ההכרזות המפוצצות והעזיבות קידוש הלבנה במדורי הספורט – וכבר אנו עדים לפארסה חדשה. וכמו בכל הצגה חדשה גם בפארסה הזאת, כשתמונה מתפוררת, היא אפילו מקבלת גוון יותר רציני כי בעורכים בה חברי כנסת, שהפגרה מעודדת אותם להכנס למהומות, כי איך אפשר בלי "פוס וויש".

אנו מתכוונים למשבר "הלאומי" שכינוי "לינה" כמת עסקנים בכירים בכדורגל הישראלי אשר הוצים להתיר שחקנים זרים לליגה הלאומית לנוכח המצב הכלכלי הנואש של עשרות הכדורגל.

על הצורך לצמצם את מספר הקבוצות בליגה הלאומית ובליגה הארצית עמדנו לרבה פעמים במדור זה. הקטנת כמות הקבוצות תביא כבפס סיף להעלאת הרמה המקצועית של הכדורגל יחד עם הבראתו הכלכלית. רק קבוצות בעלות יכולת כלכלית, שיהיו מסוגלות להחזיק מאגר שחקנים בעלי רמה יוכלו לשרוד בליגה מצומצמת. הקהל, שהדיר את רגליו עד כה מן היציעים, עשוי לחזור אליהם מתוך תקווה וציפיה כי יקבל תמורה מלאה בעד השעות היקרות של השבת והמחיר הגבוה של כרטיסי הכניסה שהוא נדרש לשלם.

העמדת שתי הליגות הבכירות שלנו על 12 קבוצות בסוף שתי עונות היא כרגע העדיפות היחידה הנראית לעין שתגרום להחזרת הכדורגל לתפקד יותר לצרכי הספורט של ישראל. ומן הקבוצות אל הנבחרת הלאומית. הנבחרת היא ללא ספק בבואה של רמת המשחק בקבוצות ואין ספק, כי בכל שחקן הפריפריה ישתבח החומר והאנשים של שחקני הנבחרת ולרשות המאמן הלאומי יעמוד מאגר של שחקנים הרבה יותר טובים מזה שקיים היום.

אבל כיצד אפשר לדבר בנשימה אחת על הבראה כלכלית, העלאת הרמה המקצועית של כדורגלני ישראל והעשרת המאגר של הנבחרת הלאומית יחד עם פתיחת שערי הקבוצות הישראליות בפני שחקני כדורגל זרים.

כי ממה נפשך: כל מרכזי הספורט יחד עם מועדוני הכדורגל נאנקים תחת חובות אדירים. הקופות ריקות, מחזרים אחרי הפתחים ועושים שמיניות באויר כדי לפתוח את העונה הקרובה עם הסדרי חובות ולפתע מבקשים בדלת האחורית "סוס טרויני" בדמות שחקנים זרים שפירושו עוד הוצאות ועוד נטל כספי. כי איזו קבוצה המכבדת את עצמה תוכל להסתפק בשחקנים מקומיים כאשר אצל האחרות מכבבים זרים. אוי לאותה בושה. ואם עוד תהיה הקבוצה בסכנת ירידה תטיל הנהלה חרות כל אמצעים את יהבה על זרים והדברים יגיעו לידי כך שהקבוצה גם תגסור וגם תשאיר חובות ששום גורם לא יוכל לכסות.

ומה על הצד המקצועי? ככל שירבו שחקנים זרים בקבוצות הם ידחקו את השחקנים המקומיים. כך בדיוק קרה אצלנו בכדורסל. שיטפון הייבוא של השחקנים השחומים והלבנים מארה"ב גרם לכך שדרבה שחקני נוער מוכשרים לא הגיעו כלל לידי ביטוי ורבים רבים התייבשו על הספסל. גם הנקודה השלישית של השבחת המאגר לנבחרת הלאומית תמצא ריקה מתוכן, שכן המאגר יתקפח בתפקידי ממפתח ושחקנים־מנהיגים, כי את התפקיד הזה בקבוצות יתפסו ללא ספק הכוכבים הזרים, משום שרק אחרי כאלה יתורו מנהלי הקבוצות שלנו בחו"ל.

לנו נדמה, כי חברי הכנסת, פנחס גולדשטיין ודוד שריד, שכה לחצו בסוף השבוע על השגת הפשרה הזאת, לא נתנו לעצמם דין וחשבון נכון. קראנו כי ח"כ גולדשטיין הצדיק את עמדתו בהשוואת את הזרים בכדורגל לזרים בכדורסל. הוא טוען כי הכדורסלנים הזרים הביאו להעלאת הרמה של הכדורסל בארץ. אם הכוונה למכבי ת"א זה נכון ואם הכוונה ללהקה של אליצור נתניה, שהיא כולה "גלובטרוטרס", אז גם זה נכון אולם בלי תסתית ישראלית. אבל ח"כ גולדשטיין לא יכול להתעלם מן העובדה היסודית, שבגלל מכת הזרים בכדורסל הישראלי ואי־היכולת לכלכל אותם – נעלמו קבוצות מן המפה או שהן נמצאות במצב של גסיסה.

קבוצת הפועל עפולה התפרקה. קבוצת הפועל רמת־גן איננה מתאוששת. קבוצות מכבי ר"ג ואליצור קרית־אונו עושות מאמצים נואשים להתאושש. כל הסקציה של הפועל חיפה במצב אנוש ותקוה להרמה רחוקה שנים. גם קבוצת האם של הפועל ת"א עברה משבר קשה ורק העתיד יגלה לנו אם הצליחו לשקמה.

לדעתנו מוקדם מאד לדבר היום על פתיחת שערי הכדורגל הישראלי בפני זרים. השלב הראשון צריך להיות צימצום הליגות מ־16 ל־14 קבוצות תוך בחינת התוצאות. אחר כך צריך לבוא השלב השני של העמדת הליגות על 12 קבוצות. מצב זה צריך להשאר עונה מלאה, ורק לאחריה, אם יוכח שהקבוצות הבריאו הן מבחינה מקצועית והן מבחינה כלכלית ואפשר להכניס יותר ענין במשחקים מול יציעים מלאים, ניתן יהיה לבחון את הכדאיות שבשיתוף שחקנים זרים.

במצב הנוכחי זה יהיה צעד בלתי אחראי רבותי חברי הכנסת. אתם לא מתחייבים בשם הקבוצות על כיסוי החובות. להפך: כאשר חובות אלו יפתיעו תהיו הראשונים בועדת הספורט של הכנסת להוקיע את המחדל ואז יחפשו כולם את מנהלי הקבוצות ויתבעו מהם דין וחשבון על מעשיהם. אם תלחצו עכשיו ומיד על שחקנים זרים אתם שמים מיכשול בפני כל הנהלה של קבוצה – אחראית ככל שתהיה – כי איש כחבירו לא יירשה לעצמו לשחק בלי תוצרת חוץ.

חברי הכנסת הנכבדים אל תחפשו פופולאריות לשעה ותשאירו את כך את הכדורגל הישראלי עם עוד גיבנת.

אהרן להב

שיא עולם ב־400 מ' משוכות נקבע אתמול באליפות אירופה על־ידי הרוסיה מרינה סטפנובה (53.32), שהקדימה את המזרח־גרמניה סאבין בוץ'.

הפסד שלישי רצוף ליונייטד מול צ'רלטון מלונדון – 1:0

השדים האדומים של מנצ'סטר־יונייטד נחלו אתמול הפסד שלישי רצוף בליגה האנגלית, כשנכנעו בביתם לעולה־החדשה, קבוצת צ'רלטון, 1:0.

את שער הנצחון הבקיע מרק סטיוארט בדקה ה־47.

ליברפול גברה במגרשה לעיני 36,000 צופים על ארסנל 1:2 בשעריהם של הדני יאן מולבי והוולשי איאן ראש לאחר שארסנל השוותה.

שלוש קבוצות לונדוניות אחרות זכו בנצחונות. העולה החדשה, וימבלדון, גברה על לסטר 0:1, ובאותה תוצאה ניצחה קווינס־פארק ריינג'רס את אסטון־וילה בשער של גרי בניסטר. גם טוטנהאם גברה את מלוא הנקודות על חשבונה של מנצ'סטר־סיטי (0:1).

צ'לסי, לעומתה, נחלה תבוסה בשפילד 3:0 ווסטהאם סיימה בתיקו אפס באוקספורד. נוריץ הפכה פיגור 3:0 במחצית לנצחון 3:4 על סאותהמפטון.

יתר התוצאות: קובנטרי – אברטון 1:1; לוטון – ניוקאסל 0:0; נוטינגהאם – ווטפורד 1:1.

נצחון לקלן בגביע הגרמני

בסיבוב הראשון בגביע המערב־גרמני לא נפלו הפתעות. קלן השיגה נצחון־חוץ על הקבוצה ההובבה אמנגינגן 0:4.

את הנצחון הגבוה ביותר רשמה מנשנגלדבך על אבנברג 0:7.

במשחק המרכזי גברה אורדינגן על שטוטגרט 4:6 לאחר הארכה. ורדר ברמן ואאכן מהליגה השניה סיימו בתיקו אפס לאחר הארכה.

מארסיי [illegible] בראש בצרפת

מארסיי שבה לראש טבלת הליגה הצרפתית, כשסיימה בתיקו 1:1 עם [illegible] אוסקר. למארסיי 11 נקודות, והיא מקדימה את נאנט, שנכנעה לסושו 3:1. בורדו הביסה את ראן 1:4 וסט. גרמן סיימה בתיקו 1:1 עם ליאון.

זלצר: לנבחרת הנשים חסרו מזל ונסיון

מאת משה כהן

מאמן נבחרת הנשים של ישראל בכדורסל, מריק זלצר, נשמע מאוכזב לאחר שלושת ההפסדים לנבחרת בלגיה בשבוע שעבר. "לצערי עדיין איני יודע מה מנעה לנבחרת ממשחקי קדם אליפות אירופה, שיתקיים בעוד עשרה ימים ביוגוסלאוויה".

★ כיצד אתה מסכם את הופעת נבחרתך מול הבלגיות?

"היה יכול להיות יותר טוב. זה שהפסדנו בשלושת המשחקים מאכזב אותי. הפסדנו בגלל חוסר מזל, חוסר נסיון וטעויות טקטיות, כמו במשחק האחרון כשהובלנו בנקודה הפרש 17 שניות לסיום, איבדנו את הכדור והפסדנו".

★ על מי מתבססת כיום נבחרת הנשים?

"ענת דרייגור מהווה רכה בפני עצמה. לנבחרת יש רכות מצטיינת בדמותה של זיוה רון. גם אורלי גרוסמן וענת גורן מגלות יכולת טובה. עד פתיחת המשחקים ננסה לשפר את אחוזי הקליעה תחת שמירת לחץ ולהתבסס על משחק קבוצתי".

★ כיצד אתה מעריך את הסיכויים להעפיל לשלב הגמר?

"יריבותינו יהיו צרפת, אירלנד ויוגוסלאוויה. אין לי מידע עליהן. רק ידוע לי שהכדורסל הנשי בצרפת וביוגוסלאוויה מפותח. בכל מקרה, ננסה לנצח ואם לא נעפיל לשלב הבא אראה זאת כבשלון".

★ האם הפירוק המוכר של נבחרת הנשים מגב ברומה?

"לא. אין לזה קשר. ככלל תמיד אמרתי שצריך לדבר רק במגרש".

כוהרה: 9 ציצרו 20/15 פר' דק 3 שורות בלוק

9 ציצרו 10/9 פר' דק

השיאן העולמי, מיכאל גרוס, ממערב־גרמניה מפגין סגנון פרפר מרהיב, שהיקנה לו את הכינוי ה"אלבאטרוס", אך לא את מדליית הזהב

גלשנים

מזל־ביש פוקד את הגולשים הישראלים באליפות־העולם לנוער, הנערכת ביוון.

גור שטיינברג הצליח לצבור עד כה שלוש פסילות מתוך 8 זינוקים, וכל ניסיונותיו להיחלץ בסגירת רשימת המשתתפים נתקלו בקשיים.

הגולשת תמי ישראלי, אשר הצליחה בזינוקים הראשונים להקדים גברים רבים ולהיות מדורגת 26, נפגעה בברכה ונאלצה לפרוש בסוף־השבוע משני זינוקים. היא התדרדרה בעקבות זאת למקומות האחרונים.

כדור מים

קבוצת הכדורמים של הפועל קרית־טבעון הפתיעה אתמול כשסיימה בתיקו 5:5 עם האלופה הפועל גבעת חיים. ההישג נקבע בפתיחת אליפות הפועל לבוגרים.

תוצאות נוספות: גוש זבולון – פ"ת 4:13; גוש זבולון – עמק הירדן/אפיקים 7:7; קרית טבעון – פ"ת 5:8; גבעת חיים – עמק הירדן/אפיקים 6:11.

אופניים

ארז בקמן מהפועל נצרת־עלית זכה אתמול באליפות ישראל לנערים במרוץ אופניים נגד השעון לאחר שעבר 15 ק"מ בזמן של 22.59 ד'. הוא הקדים ב־20 שניות את בועז בירמן מהפועל חיפה.

באליפות הילדים ל־10 ק"מ זכה אביב עלדנו אף הוא מהפועל נצרת עלית – 15.49 דק'.

שני שיאי עולם נוספים נקבעו באליפות אירופה

הסובייטי הוותיק יורי סאדיק ידה פטיש ל־86.74 מ' ובת־ארצו סטפנובה עברה 400 משוכות ב־53.32 ש' ● הייקה דרקסלר השוותה השיא העולמי ב־200 מ' ● שתי מדליות זהב נוספות לאתלטי בריטניה

שני שיאי־עולם והישג השווה לשיא העולמי נקבעו בסוף השבוע באליפות אירופה באתלטיקה־קלה, הנערכת בשטוטגארט.

הסובייטי הוותיק סאדיק זכה בפעם השלישית ברציפות במדליית הזהב בידוי פטיש ושבר אגב־כך את שיאו העולמי ב־6 ס"מ – 86.74 מ'. שתי המדליות האחרות בקבוע זה נפלו אף הן בידי הסובייטים.

השיא העולמי השני נפל אף הוא בחיקה של ברה"מ בזכותה של מרינה סטפנובה, שרצה 400 מ' משוכות בזמן של 53.32 ש' ושיפרה את שיאה ב־28 מאיות השניה.

שניה הגיעה שיאנית־העולם הקודמת, סבינה בוש ממזרח־גרמניה (53.80).

הייקה דרקסלר ממזרח־גרמניה השוותה פעם נוספת את שיאה של מריטה קוך, כשגמאה 200 מ' ב־21.71 ש' והקדימה את הצרפתיה כריסטין קאזיה (22.18) ואת בת־ארצה היילקה גלדיש (22.80).

הבריטים, המצליחים באור באליפות, נטלו שתי מדליות זהב נוספות. פטימה וייטבראד, ששיפרה במוקדמות את השיא העולמי בהטלת־כידון, נטלה גם את הזהב בהישג השני בטיבו – 76.32 מ'. וייטבראד הבטיחה את ניצחונה רק בהטלה האחרונה, והקדימה את שיאנית־העולם הקודמת, סבינה סליקה ממזרח־גרמניה (75.40).

רוג'ר בלאק ניצח בריצת 400 מ' בזמן 44.59 ש' לפני המזרח גרמנים תומאס שונלבה (44.80) ובתיאס שרזינג (45.10).

בקפיצה במוט נערך קרב סובייטי פרטי, כשסרגיי בובקה, שיאן העולמי, ניצח את אחיו ואסילי. שניהם קפצו לגובה 5.85 מ' והקדימו את הצרפתי כריסטין קולה (5.80).

בקפיצה לרוחק ניצח השיאן האירופי, הסובייטי רוברט אמיאן, כשניתר ל־8.41 מ'.

שיאנית העולם ב־100 מ' משוכות, הבולגריה יורדנקה דונקובה, ניצחה בריצה זו בזמן של 12.38 ש' והקדימה את האלופה הקודמת, קורנליה אושקנט ממזרח־גרמניה (12.43), ואת הסובייטית נטליה גריגורייבה (12.60).

בריצת 3000 מ' מכשולים ניצח האגן מלצר ממזרח־גרמניה. בקרב שבעה לנשים ניצחה הייקה דרמה ממזרח־גרמניה.

מי תוכתר כאלופה מאדריד או ברצלונה

מאת שמואל טל

ריאל מאדריד או ברצלונה, מי מהשתיים תוכתר בסוף העונה כאלופה? זוהי השאלה הנשאלת כיום בספרד ערב פתיחת משחקי הליגה בכדורגל שתיערך השנה במתכונת חדשה.

ברצלונה, שסיימה אשתקד במקום השני בפיגור ניכר אחרי ריאל תפתח ביום ראשון את העונה במשחק בית קל נגד רסינג. תהיה זו הזדמנות מצויינת לקהל החם של "ברסה" לבחון את שני חלוצי הרכש החדשים שנרכשו מהאי הבריטי – גארי לינקר האנגלי ומארק יוז הוולשי.

"ברסה" השקיעה כסף רב בשני אלה וניפתה בגללם שני כדורגלני על כברנד שוסטר המערב־גרמני וסטיב ארצ'יבלד הסקוטי מההרכב. רכש נוסף שעשה טרי ונבלס מאמנה האנגלי של נבחרת קטלוניה הוא שוער הנבחרת אנדוני זוביזרטה שנרכש מאתלטיק בילבאו והקשר רוברטו פרננדז.

אבל הרכש המאסיבי של ברצלונה לא מפחיד את האלופים ממאדריד שלא ידעו לשמוט הכתר בו זכו לאחר תקופה ארוכה. האחריות העיקרית תוטל על המאמן החדש, ההולנדי ליאו בינהאקר שעזב את הנבחרת הלאומית של ארצו לטובת ריאל. אגב בסך הכל התחלפו שמונה מאמנים מבין 18 בליגה הספרדית.

מבחינת הרכב לא יחולו במדי ריאל שינויים. צמד הזרים הוגו סאנצ'ז המקסיקאי וחורחה ואלדנו הארגנטינאי ימשיכו לשתף פעולה בהתקפה עם "הציד" אמיליו בוטרגניו ולהטיל חתיתם על הגנות היריב.

בהגנה ריאל ימשיך לככב הבין־לאומי "הקפטן" חוזה קאמצ'ו שהפגין יכולת טובה באליפות העולם במקסיקו.

העולה החדשה, ריאל מורסיה תציג את הרכש הטרי שלה, כוכב נבחרת מרוקו הקשר מוחמד סימותי. כוכבה של אלג'יריה לאקדר בלומי שאמור היה לשחק לצידו של סימותי זנח את הרעיון ונשאר בבית.

מרוקאי אחר שיופיע בליגה הספרדית הוא השוער המצטיין באדו זאכי שיגן על סערה של מיורקה ויצטרך להיות בשיאו כדי לספוג כמה שפחות שערים.

שני מקסיקאים בין־לאומיים נוספים ילבשו מדי קבוצות ספרדיות. הקשר מנואל נגרטה יחזק את אתלטיקו מדריד וחברו חבייר אגירה יופיע במדי אתלטיקו־בילבאו.

בבלגיה הדו־קרב בין אנדרלכט ובריז'

גם בבלגיה תתחיל העונה ביום ראשון. הקרב על האליפות יתנהל כמו אשתקד בין אנדרלכט ופ.צ בריז'. בעקרון אנדרלכט על שלל כוכביה עדיפה אולם אנחנו בארץ נחזיק אצבעות לבריז' בזכות רוני רוזנטל שלנו שיצטרך להפגין שם את יכולתו.

לצידו של רוזנטל יופיעו יאן קולמנס הוותיק והצעירים פרנקי ולינו ואודרר אלוסר, הדני בריל ההולנדי ואודריק.

באנדרלכט יככבו מוניריו, גרון אנדרסן, ורגרוט, יאנסן ושיפו. עזבו את הקבוצה מורטן אולסן ואירוין האנדרברג.

טניס

חיים ציון וחגית אוחיון הוכתרו אתמול כאלופי התחרות הלאומית בטניס לגילאי 18, שנערכה בירושלים, לזכר יוסי ויתני.

ציון גבר בגמר על ניר שטרן 3:6,1:6 ואוחיון ניצחה את סופי רפאל 0:6,1:6.

בגמר לגילאי 16 ניצח אוהד וייבנברג את יובל קרוצ'י 3:6,3:6 וענת ורון הכניעה את דנה כרמי 2:6,1:6. בגיל 14 גבר אבי פדלון על שלמה שמש 4:6,1:6 ויעל סגל ניצחה את מירי ודוס 3:6,3:6. בין גילאי 12 ניצח רקל סלקטר את עודד מן 3:6,4:6 ולימור גבאי גברה על גלית דינגר 6:7,1:6,7:5.

מנסדורף נוצח על־ידי לאקונט

הטניסאי הישראלי עמוס מנסדורף נוצח אתמול בסיבוב השלישי באליפות הפתוחה של ארה"ב בפלשינג מדו על־ידי הצרפתי אנרי לאקונט המדורג שמיני בעולם. מנסדורף זכה במערכה אחת והפסיד בשלוש אחרות. את העליה לסיבוב השלישי חגג מנסדורף בנצחון על המקסיקאי פרנצ'סקו מסייאל המדורג 52 בעולם, בשלוש מערכות 0:6, 0:6, 5:7.

● ג'ון מקנרו שוב היה בכותרות בפלשינג מדו כאשר נקנס יחד עם חברו למשחק הזוגות פיטר פלמינג ב־1000 דולר כל אחד על איחור להתייצב מול הצמד הדרום אפריקאי סטיין־ויסר בשמונה דקות.

כדורסל

פרשת רמת־גן: חמו אופטימי חפר פסימי

מאת משה כהן

שלושה שבועות לפני פתיחת משחקי הליגה הלאומית בכדורסל, עדיין לא ברור מה יהיה גורלה של הפועל ר"ג.

הדעות על כך חלוקות. אלברט חמו נשמע כהרגלו אופטימי. אמש הוא אמר: "אני מקווה שנתחיל להתאמן בסוף השבוע. סיוטי העבר ייעלמו".

בקשתו לפירוק הפועל ר"ג ובנייתה מחדש, תועלה לדיון ביום שלישי בבית המשפט המחוזי בת"א. עד אז מקוה חמו להשיג את הסכמת בעלי החובות. בינתיים מנסה חמו לאתר שני שחקנים זרים ומתאורר אחר.

לעומת חמו נשמע אמש רכז הכדורסל בהפועל, איתן חפר, פסימי. "נראה לי שלא תקום קבוצה. יש הרבה בעיות ושלושה שבועות לפני פתיחת הליגה לא נראה לי שניתן לעשות משהו", אמר חפר.

הפועל ת"א למחנה בסאסא

מאת משה כהן

קבוצת הפועל ת"א עומדת לצאת היום למחנה אימון בקיבוץ סאסא בגליל העליון. במשך שבוע יתאמנו ה"אדומים" לקראת טורניר בנזל, שייערך בכפר תבור בסוף השבוע.

עד אמש לא קיבלו ראשי הפועל ת"א כל הודעה מג'ק צימרמן, השוהה כבר שבוע בישראל. לטענתו הוא חתום על חוזה גם לעונה הקרובה.

ייתכן שהשבוע יגיע לארץ השחקן הזר השני של הקבוצה, שייבחר מבין ארבעה מועמדים.

ומכבי ת"א למסע בספרד

אלופת המדינה בכדורסל, מכבי ת"א, עומדת לסיים את הכנותיה לקראת יציאתה ביום רביעי למסע משחקים בספרד.

מכבי תיטול חלק בשלושה טורנירים, שיהוו עבודה הכנה אחרונה לקראת פתיחת משחקי הליגה הלאומית.

שביט חתם בהפועל חיפה

מאת יצחק ציבין

הרכז איתי שביט ימשיך לשחק גם העונה בקבוצת נעוריו, הפועל חיפה. בסוף השבוע הוא סיכם את תנאיו הכספיים עם הנהלת חיפה.

שביט, ששותף דקות ספורות במשחק קודם, יטול היום חלק במשחק קבוצתו נגד מכבי ת"א על הגביע לזכר יצחק כהנא.

אגדה בחייו ובמותו

(שבעה לזכרו של חיים גלובינסקי)

מאת מיכאל אלמוג

חיים גלובינסקי זכרונו לברכה, נולד בלודז' שבפולין בשנת 1902. בשנת 1920 עלה לארץ־ישראל. כאן עם עלייתו החל להיות פעיל בצבוריות הארץ־ישראלית. היה מראשוני חברת "סולל בונה" ומראשוני "הפועל". בכל דרך דאג לעזור לסניפי "הפועל". גם את עבודתו ב"סולל־בונה" "ניצל" לעזרה ל"הפועל" בחומרים לבניית מתקני־ספורט.

חיים הקדיש בראשית דרכו את מרבית פעילותו ל"הפועל" תל־אביב. אחר־כך, כאשר עבר לפעול במישור הארצי, דאג להתאגדות "הפועל" בכלל והיה בין מקימי ההתאחדות לכדורגל והוועד האולימפי בישראל.

אדם נבחן בפעולתו ובמעשיו בין ישיבה לישיבה. חיים לא הסתפק אף פעם ובשום מוסד רק בהשתתפות בישיבות. תמיד פעל באופן מעשי ליישום ולביצוע הדברים. זכור לי, שבראשית שנות החמישים צריכה היתה נבחרת ישראל בכדורגל לנסוע ליוגוסלאוויה וליוון להתמודדות מוקדמת על הגביע העולמי. בהתאחדות לא היה כסף לכיסוי הנסיעה (טוטו עוד לא היה בארץ). חיים נסע לכמה סניפים של בנק הפועלים וסידר הלואות בסך של 6200 לירות כדי לממן את הנסיעה ובלית־ברירה גם נתן ערבויות אישיות לבנקים.

עם פרוץ מלחמת העולם השניה, היה חיים בין ראשוני המתגייסים למלחמה בנאצים במסגרת הצבא הבריטי. חיים נפל בשבי הנאצי ויחד עם ד"ר אהרן וד"ר אלמוגי יבל"א, היו מנהיגות למאות החיילים היהודים הארץ־ישראליים שנפלו בשבי, העלו את מורל החיילים ודאגו להם במידת האפשר תוכנית ורוחנית בפעולות הווי וכו', עד שובם בשלום מהשבי.

עם שובו מהשבי חזר לפעילות בספורט ביתר שאת ופיתח במיוחד את הקשרים הבין־לאומיים. בנושא זה, כבנושאים אחרים, היה חיים ממש לאגדה. מה שהצליח להסדיר עם נציגים מהעולם הרחב על כוסית ויסקי, לא הצליחו אחרים להסדיר בעשרות־פגישות. תכונתו המיוחדת היתה ביצירת קשרים אישיים וכל זאת בצורה גאה, ללא התרפסות והתבטלות בפני הגוי.

האגדה חיים גלובינסקי, הפכה למוסד בפני עצמו ולכתובת לכל בעולם ובארץ.

האיש היה לוחם העשוי ללא חת. עם כל טוב לבו, חברותו והיותו חבר לכל אדם גדול וחשוב כקטן ופשוט, היה חיים עקשן במלחמתו למען הענין. חיים היה בעל נחישות ונחרצות באופן יוצא מגדר הרגיל, עד השיגו את המטרה למענה לחם. הוא היה "פייטר" אמיתי. הגם שהיה ידיד אמת ודואג לכל אגודות הספורט בכל הגוונים, לא שכח חיים אף־פעם את מקורותיו ב"הפועל" אשר בשמו ייצג באופן כללי וממלכתי את הספורט הישראלי.

בשנים האחרונות התמסר חיים באופן מיוחד לספורט ולספורט מועצת ההימורים. הוא ראה בזה את תמצית חייו, כי על־ידי ההימורים ניתן לסייע לקיום ולפתוח הספורט, וכאשר חיים מטפל, אזי הוא עושה זאת בכל נפשו ובכל מאודו, בהתמסרות ובהזדהות מלאה.

רצה ושאף עוד להגיע בחודש הבא לפורטוגל לכנס לציון 25 שנים לטוטו באירופה. זאת הפעם לא הצליח ולא יוכל כבר להגיע. נסתם הגולל. נסתיים הדף (בגימטריה 84) בהיסטוריה של הספורט הישראלי, הנקרא חיים גלובינסקי.

עוד רבות יסופר בודאי על האיש ומעשיו. אין קץ לספורים ולזיכרונות.

לג' שנים לוויתי את האיש בפעולתו. זכיתי גם, שביום האחרון בחייו לפעילותו היינו ביחד בכנסת לאשור תקציב מועצת ההימורים. החזרתיו אחר־כך לתל־אביב, כי זאת הפעם הסכים בקשי לא לנהוג לבד ברכבו ולהילוות אלי.

אני בטוח, ומקוה שהמוסדות הספורט בישראל ידעו להנציח את חיים גלובינסקי בצורה לה הוא ראוי.

هكذا من الأصل

❀ הוועידה ה־ט"ו של תנובה אקספורט ❀

מאת ניסן פרידמן

הוועידה הט"ו של תנובה אקספורט, שתיפתח מחר בערב בכפר המכביה, תציין גם 50 שנה לייסודה. כאשר תשיר להקת „מגפיים" בטקס הפתיחה, יוכלו צירי הוועידה להצטרף לשירה בתחושת סיפוק ורווחה – המאזן של תנובה אקספורט בשנים האחרונות חיובי בהחלט.

באי הוועידה הקודמת, בשנת 1982, הציבו שני יעדים עיקריים בפני הנהלת תנובה אקספורט. האחד – לפעול למען העלאת התמורה מהשיווקים בחו"ל ובארץ, תוך העלאת הכמויות המשווקות ומחירי המכירה. השני – לייעל את המערכת בתנובה תוך הסכון, הורדת עלויות הגדלת הפדיון והתפוקה של ההון ושל העובד.

הנושא הראשון נחל הצלחה מסויימת בלבד, אולם היעד השני הושג מעל המצופה. באופן שהפליא אף את חברי ההנהלה בעצמם. סה"כ העלויות המוחלטות בתנובה אקספורט ירדו מרמת שיא של 57.5 מיליוני דולר בעונת 1982/83 לרמה של 40.5 מיליון דולר בעונת 1985/86 (כלומר, ירידה של 30 אחוזים); כמו כן, חלה ירידה מעלות כוללת של 87 דולר לטון ברוטו ל־73.6 דולר לטון ברוטו ב־1985/86, על אף נסיגה של 10 אחוזים ביבול בין 85/6 ל־84/5.

אם הוועידה הקודמת ציינה את הסיסמה: „לעצור את עליית ההוצאות" יכולה הוועידה הנוכחית להצביע על ירידת הוצאות ריאלית של כ־25 אחוזים. תנובה אקספורט צמצמה את כוח האדם שלה ב־21 אחוזים (130 איש) ואת מצבת הרכב בכ־25 אחוזים.

בתנובה אקספורט 500 עובדים קבועים, אולם במשך העונה מועסקים כ־3000 עובדים. המחזור השנתי של יצרני פרי־ההדר במסגרת תנובה אקספורט נע בין 110 ל־140 מיליון דולר ואף־על־פי־כן לא רבים יודעים מי היא ומה היא תנובה אקספורט.

בניגוד לדעה רווחת, אין היא חברה נגזרת בצורה כלשהי מתנובה, אלא אגודה שיתופית חקלאית בבעלות כ־5,000 מגדלים חברי ההתיישבות העובדת, תנועת המושבים והתנועות הקיבוציות. רובם מעבדים את פרדסיהם בעצמם, ובזה ייחודם. האגודה הזו היא חלק מהקואופרציה היצרנית של חברת העובדים, ומשימתה היא ייצוא הדרים.

לרשות תנובה אקספורט 150,000 דונם מתוך כלל שטחי ההדרים בארץ, כ־330 אלף דונם. כמות הייצור כ־650 אלף טון מתוך כ־1.4 מיליון טון של כלל מגדלי ההדרים.

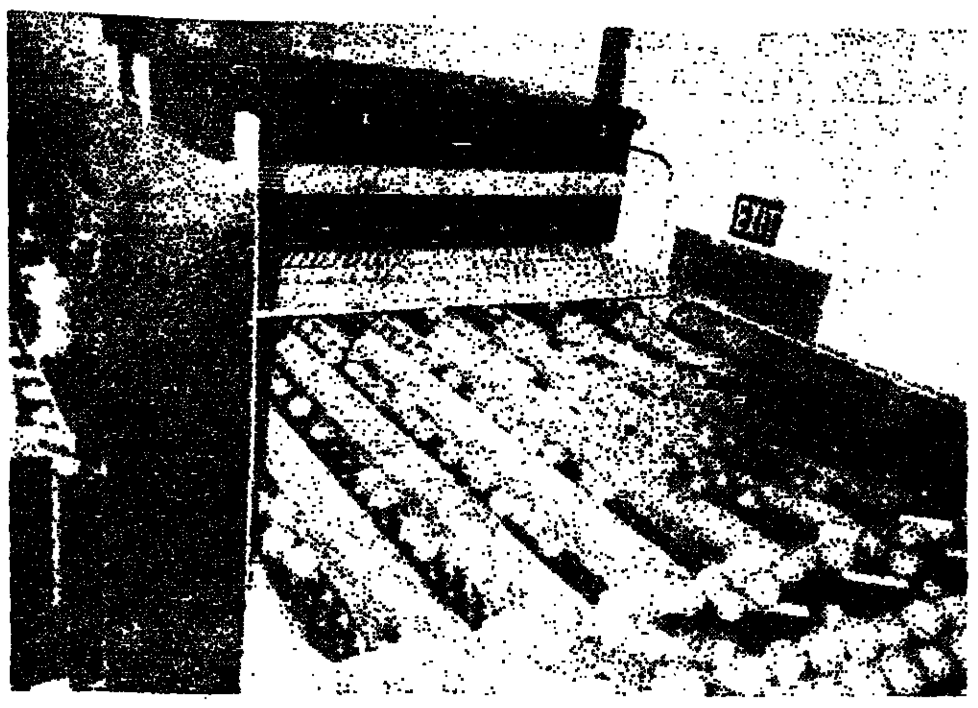

תנובה אקספורט משווקת כ־45 אחוזים מכלל ההדרים במדינה, אולם חלקה בזנים הדורשים מגיע לכדי 70–80 אחוזים.

ועידת האגודה בת 800 הצירים מתכנסת אחת לארבע שנים ובוחרת מועצה בת 86 חברים ו־15 חברי הנהלה. אולם צוות הניהול הקבוע של האגודה מצטמצם לשלושה אנשים בלבד: המנכ"ל משה רבינוביץ ממושב תגור, והסמנכ"לים שלמה אריאלי מקיבוץ גבעת חיים וראובן בוטבול ממושב תאשור.

השלושה מציינים בסיפוק כי בנושא בתי האריזה חלו לאחרונה שינויים מרחיקי־לכת. רוב בתי האריזה הועתקו לעיירות פיתוח כמו שדרות, אופקים, נתיבות, קריית־שמונה, בית־שאן ושלומי. למעשה, קרוב ל־50 אחוזים מהפרדסנות של תנובה אקספורט פרושה בדרום ובצפון הארץ, ולא בדומה לפרישה של שאר מגדלי ההדרים באזורי השרון והשפלה במרכז הארץ.

בבתי האריזה כבר שולטו מכונות מודרניות, כמו מכונה לבירור פוטו־אלקטרית ממוחשבת, שבאמצעותה עושות היום שש מבררות את מלאכתן של ארבעים מבררות עד לפני שנה.

במבט לעתיד מציבים לעצמם חברי הנהלת האגודה שלוש מטלות עיקריות:

לתנובה אקספורט

לוועידה הט"ו

שאו ברכות חמות

להצלחה ולפוריות בדיוניכם

חברת כרמל מערכות מיכלים בע"מ

יצרני אריזות מקרטון גלי

מיכלי כרמל – חיפה

פלארו מיכלים בע"מ – חולון

מיקרוקרטון ● מולטיקרטון – כרמיאל

לתנובה אקספורט

לרגל ועידתכם ה־ט"ו

שלוחות ברכותינו הנאמנות

לדיונים פוריים

ולהצלחה בהמשך הדרך

תחבורה

אגודה שיתופית מרכזית לשרותים בחקלאות בע"מ

הגליל העליון בע"מ	התנועה בע"מ
עמק הירדן בע"מ	חוף אשדוד – משרד להובלה
בית־שאן–חרוד בע"מ	הנגב בע"מ
התבור בע"מ	עמק חפר בע"מ
גליל מערבי בע"מ	עין השופט מפעל ההובלה

לתנובה אקספורט

בהתכנס הוועידה ה־ט"ו

שלוחות מיטב ברכותינו

לפיתוח ושגשוג

עלו והצליחו!!

המועצה לשיווק

פרי הדר

לתנובה אקספורט

שלוחות ברכותינו הנאמנות

ואיחולינו להצלחה

לרגל הוועידה ה־ט"ו

כה־לחי!

עובדי והנהלת

פרי תנובה בע"מ

לתנובה אקספורט

לרגל ועידתכם ה־ט"ו

קבלו ברכותינו הנאמנות

להצלחה ופיתוח

אגן יצרני כימיקלים

בע"מ

למושב

מרכז תובלה למושבים אגודה חקלאית שיתופית מרכזית של מושבי עובדים בע"מ

שולח ברכה נאמנה

לתנובה אקספורט

לרגל הוועידה הט"ו

איחולינו לדיונים פוריים

איתכם לאורך השנים

★ למושב מרחבי ★ נהגי למושב

★ מובילי תענך ★ למושב הצפון

★ למושב מבואות ירושלים ★ למושב הגליל

★ למושב אזורי גת ★ המפתח

לתנובה אקספורט

במלאת לכם יובל שנים

ולרגל הוועידה ה־ט"ו

שאו ברכות נאמנות

מהשותפים לעשיה בפרדסים

בתקווה לשנים טובות יותר

הדרי נגב לכיש

אגודה לעיבוד, פיקוח והדרכה בפרדסי הנגב ולכיש

בית תנועת המושבים באר־שבע

לתנובה אקספורט

לרגל ועידתכם ה־ט"ו

שאו ברכות

לשגשוג ופריחה

לבון (וייס) אברהם ובניו

כפר ורבורג

לתנובה אקספורט

לוועידתכם

מיטב הברכות

לדיונים והחלטות פוריים

המשביר המרכזי

לתנובה אקספורט

המתכנסת לוועידתה הט"ו

שאו ברכה חמה

להמשך שגשוג ופיתוח

לכו מחיל אל חיל!

ברושר (חימיקלים) בע"מ

ת.ד. 723 כפר סבא 44108

טל' 052־35063, 052־26285

נתיבי הנגב

אגודה שיתופית להובלות בע"מ

שולחת ברכה חמה

לתנובה אקספורט

לרגל הוועידה ה־ט"ו

חדד רחמים

מנהל האגודה

לתנובה אקספורט

לוועידתכם ה־ט"ו

ובמלאת לכם 50 שנה

שאו ברכה חמה

משקי העובד הציוני

חברה כלכלית בע"מ

לתנובה אקספורט

לרגל הוועידה ה־ט"ו

קבלו מיטב הברכות

והאיחולים להצלחה ושגשוג

מושבי החיכון

ארגון קניות

תל־אביב, רח' דובנוב 9

לתנובה אקספורט

לרגל ועידתכם ה־ט"ו

שלוחות מיטב ברכותינו

עלו והצליחו!

א.מ.י.ן. משאבות

ירושלמי אשר – נסימיאן מרדכי

שיפוץ והספקה של כל סוגי משאבות המים

רח' חומה ומגדל 28, ת"א, טל' 03־337264

ברכות

לתנובה אקספורט

לרגל הוועידה ה־ט"ו

כה־לחי!

עזרה

אגודה שיתופית לשרותי נקיון, שמירה ואחזקה בת"א בע"מ

לתנובה אקספורט

שלוחה ברכת כה־לחי

לרגל הוועידה ה־ט"ו

גלים חברה לתעשיות ולמסחר בע"מ

מקבוצת

גורדון גז וכימיקלים בע"מ

ת.ד. 1589 תל־אביב, טל' 03־254412/3

לתנובה אקספורט

ברכת

הצלחה ושגשוג

לרגל הוועידה ה־ט"ו

ביח"ר רימון בע"מ

גבעת ברנר

לתנובה אקספורט

לרגל הוועידה ה־ט"ו

שאו ברכותינו הנאמנות

להצלחה פיתוח ושגשוג

עמיר

חברה להספקה

של התאחדות האכרים

בישראל בע"מ

רח' מטלון 66

תל־אביב, טל' 03־375030

ברכות

לתנובה אקספורט

לרגל הוועידה ה־ט"ו

איחולינו להצלחה ולפוריות בדיוניכם

יוסף וולף ושות' בע"מ (רציף)

ייצור טפסים רציפים למחשבים

משרדים רח' הסדר 3, תל־אביב 67060 מפעל: אזור התעשיה החדש, שדרות 80100

ת.ד. 9027 תל־אביב 61090, טלפון 338967, ת.ד. 6, שדרות 80150, טלפון 051־98282

טלקס: TLX: 341473 WOLF IL

בשיווק על־ידי גיוון והתאמת זנים לתנאי האקלים באזורי הארץ השונים, ועל־ידי החדרת זני הדרים חדשים כמו אשכוליות אדומות, פומליות (הצלבה של פומלה ואשכולית) ופומלות. פרדסנים של האגודה עוסקים בסיוע למחקר בתחנות הישוב.

2. התאמת בתי האריזה והפיכתם לאוטומטיים ומודרניים כחלק מנושא ההתייעלות. כבר עתה הצטמצם כוח־האדם בבתי האריזה בשני־שליש. צוות של משמרת כולל עד 40 איש לעומת 120 עובדים בעבר.

3. שיפור השיווק על־ידי החדרת פרי־ההדר מישראל לשווקים שוליים, אתת הדרכים – לשפר ללא הרף את המוצר המוגש לקונה, לעניין ולגרות אותו על־ידי מוצר חדש ואטרקטיבי.

ההערכה היא כי בשלוש השנים הבאות יגדל ייצוא ההדרים ב־550 אלף טון ל־700 אלף טון. יש להערכה זו חשיבות משום שענף ההדרים הוא אחד הענפים הכלכליים הבולטים המועילים במדינה. הוא מגיע 1.4 מיליון טון ותורם לאוצר המדינה 400 מיליון דולר בעל ערך מוסף גבוה.

חשיבות הענף למשק ניכרת גם בכך שהוא עתיד כוח־אדם ומספק עבודה ל־40 אלף מפרנסים. הוא מספק חומר גלם לתעשיית ההדרים, תעסוקה רבה למפעלי חומרי אריזה, למובילים ולנמלים, אך מעל לכל, יש לפרדסנות ולפיזורה בכל רחבי הארץ ערך התיישבותי ומדיני, אשר מחייבים התייחסות לאומית כוללת.

הנהלת האגודה טוענת כי למרות חשיבות הענף, נדחו חלק מבקשות הסיוע הרבות שהופנו לממשלה בשעות מצוקה.

לקראת הועידה הט"ו [illegible] של האגודה, פונים הצירים לממשלה, לגורמים המשווקים ולכל המגדלים לעשות יד אחת לייצוב ענף ההדרים, ולנקוט בכל הפעולות המתבקשות כדי לחזק את תשתיתו החקלאית, הערכית והכלכלית, ולהשיב לו את מעמדו הנכון.

הועידה תציין בהערכה את הפעולות שנקטה הנהלת תנובה אקספורט בנושא הייעול. פעילות זו הביאה לסגירת חמישה בתי־אריזה ולצמצום נוספים רבים. הועידה תתבע מההנהלה את הדברים הבאים:

1. להמשיך ולמכן את בתי האריזה המרכזיים בתנובה במטרה להעלות את פריון ההון והעבודה.

2. להמשיך ולצמצם את מספר בתי־האריזה העודפים מבלי לפגוע ביעילות המערכת ובתועלת הפרדסנים.

3. להתמיד בייעול המערכות במרכז ובמחלקות השירות.

הועידה תציין את עובדת יישום ההחלטה לרכוש ולהקים מפעל לעיבוד פרי־הדר. כמו כן תציין את תרומתו של המפעל להעלאת מחירי הפרי לתעשיה, אך תדגיש במיוחד את תנאי הרכישה הקשים ותתבע מהנהלת תנובה לשקוד ולהתמיד בשיפור הניהול והייצור במפעל, להעלות את יעילותו המקצועית ולהגדיל את רווחיו.

לפי ממצאים ומסקנות של האגודה עולה שסה"כ השעות ששימשו את כלל פעילותה בבתי האריזה ירד מרמת שיא מוחלטת של 3,511,000 שעות עבודה בשנת 1981/82 ל־2,619,000 שעות בשנת 1985/86. הירידה הזו בשיעור של 24.4 אחוזים מבטאת המשך רצוף של המגמה שהחלה בשנת 1982/83.

במונחים כספיים ההישג לא פחות מרשים – מחמת עלויות במונחים דולריים של 17.4 מיליוני דולר, חלה ירידה לכ־13.4 מיליון דולר בשנת 1985/86.

העברת האחריות לרכישה חומרי אריזה וחומרים שונים מהמועצה לשיווק פרי הדר לקבלנים בראשות תנובה אקספורט, איפשרה ללמוד, לנתח ולהפיק לקחים.

מחלקת הרכש בתנובה שהתייצבה בראש הגופים הקבלניים, ניצלה את היתרונות ואת אפיוני השוק ולחצה בהצלחה בשני כיוונים עיקריים: שינוי המגמה הרציפה של עליית מחירים, תוך התאמתם לערכים ריאליים; שינוי תנאי וצורת הרכישה במטרה להגיע למלאים אופטימליים.

חג היובל הוא הזמן להעלות על גס את חזונם ופועלם של המייסדים. המפעל האדיר החל כקואופרטיב קטן ב־1936. במאזנים של התקופה מוצאים שבעונת 1929/30 שווקו לאנגליה 14,366 תיבות ארוזות ואילו בעונת 1934/5 שיווקה חברת "הית" 231,000 תיבות ארוזות.

באותן שנים נטעו ישובי העובדים בארץ שטחי הדרים גדולים. בשנת 1932 הוקמה בעזרת המרכז החקלאי "אגודת העובדים מגדלי ההדר". המשקים שהקימו מוסד עצמאי לשיווק תוצרתם – תנובה – לא השלימו עם העובדה שפרי ההדר ישווק על ידי חברת "הית", וכה היתה תנובה שותפה בלבד.

ב־8 ביולי 1935 הוחלט להקים קואופרטיב בשם תנובה אקספורט שיטפל בייצוא. החלטה זו נתקבלה פה אחד ובמאי 1936 הוחלה העבודה הרשמית. בעונתה הראשונה שיווקה תנובה אקספורט 278,000 תיבות שמוטי, 125,000 אשכוליות, 1,542 לימונים, 93 תיבות פומלו ובסה"כ 403,431 תיבות. הקואופרטיבים באנגליה קיבלו 51.6 אחוזים מכמות זו.

לאחר מלחמת השחרור היו במדינה, לפי חישובי משרד החקלאות, כ־136,000 דונם פרדסים, שמהם 38,000 דונם מן הרכוש הנטוש. במשקי תנובה היו בשנה ההיא 17,518 דונם פרדסים.

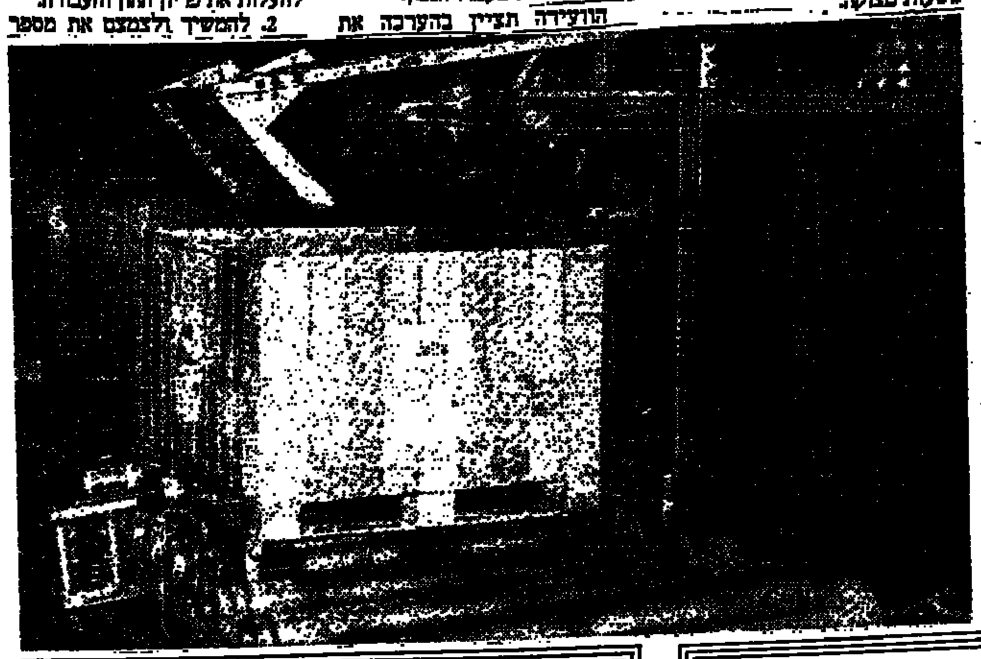

לתנובה אקספורט
לועידתכם ה־ט"ו
שאו ברכות חמות לדיונים מוצלחים
משרד להובלה של
נהגי חדרה בע"מ
הובלות מכל הסוגים לכל רחבי הארץ
רח' הנשיא 56 חדרה טל' 063-22565

לתנובה אקספורט ומנהליה
מיטב הברכות והאיחולים
פמול בע"מ
פלאימפורט בע"מ
לוכסמבורג כימי

לתנובה אקספורט
ביום חגה
ברכות
בית יכין

לתנובה אקספורט
לועידתה ה־ט"ו
וליובלה ה־50
מיטב הברכות והאיחולים
אגודת פרדס
(נוסדה בשנת תר"ס) בע"מ
ותיקת הקואופרטיבים
החקלאיים בארץ ישראל

מיטב הברכות
לתנובה אקספורט
לרגל הועידה הט"ו
לכו מחיל אל חיל!
תרסים בע"מ
יצרני וספקי חמרי הדברה חקלאיים וביתיים
טל' 03-9223785

לתנובה אקספורט
לחג היובל
ולועידה הט"ו
ברכות ואיחולים להמשך שגשוג
מוצרי סייפ־פק בע"מ
יצרני דונג זיודר וחמרי חיטוי
ת.ד. 44, כפר סבא, טל' 052-23817

לתנובה אקספורט
המתכנסת לועידה ה־ט"ו
שלוחה ברכה נאמנה
להמשך פיתוח ושגשוג
עלו והצליחו!
פלד דותן בע"מ
מפעלי מתכת
כפר יונה, ת.ד. 17 אזור התעשיה 40300
טל. 053-88117, 053-86801

מיטב הברכות
לתנובה אקספורט
לרגל הועידה ה־ט"ו
להצלחה בהמשך הדרך
בורגדף תעשיות בע"מ
יצור והדפסת מדבקות ותויות בכל הגדלים והסוגים
שד' רוטשילד 77 תל־אביב, טל' 285187, 03-290854

לתנובה אקספורט
לועידתכם ה־ט"ו
שאו ברכה
להמשך שגשוג ופריחה
דקא פלסט בע"מ
יצור פרופילים מפי.וי.סי. קשיח
טל' 03-727565

לתנובה אקספורט
ברכות לועידתכם ה־ט"ו
הגבירו חיל!
ראם בע"מ
יצרני מנועי גיד
ומנועי מהירות מדגם "קופף"

לתנובה אקספורט
לרגל ועידתכם ה־ט"ו
שאו מיטב ברכותינו
להצלחה ופיתוח
י.מ.א. עין המפרץ
יצור מוצרי אריזה
טל' 04-919731

להנהלה ולעובדי
תנובה אקספורט
לועידתכם ה־ט"ו
שאו ברכה חמה
להמשך הדרך
חרש מתכת בכפר סבא

לתנובה אקספורט
לועידתכם ה־ט"ו
ולרגל מלאת לכם יובל שנים
שאו ברכה
סע שא בע"מ
חברה כללית להובלה בישראל

לתנובה אקספורט
בועידתכם ה־ט"ו
שאו ברכותינו הכנות
מפעל קרת חרשים בע"מ
קונסטרוקציות ומסגרות כללית
מבני תעשיה וחקלאות
אזור התעשיה א' הוד השרון, טל' 052-38284-5

ברכות
לתנובה אקספורט
לרגל הועידה ה־ט"ו
המשיכו בתנופה בדרככם הברוכה
מרץ השרון
ארגון נהגי כפר־סבא
רח' התע"ש אזור התעשיה כפר־סבא
טל. 052-448184 052-448546

לתנובה אקספורט
לרגל הועידה ה־ט"ו
שלוחות ברכותינו הנאמנות
לדיונים פוריים ומוצלחים
ארגון נהגי תל־מונד בע"מ
מרכז מסחרי תל־מונד
טל' 052-61040/1

לתנובה אקספורט
לדגל הועידה ה־ט"ו
שלוחות
מיטב ברכותינו
הגבירו חיל!
מובילי הוד השרון בע"מ

לתנובה אקספורט
לועידתכם ה־ט"ו
שאו ברכה
הגרעין בע"מ
הספקה לחקלאות: זרעים, חומרי הדברה,
מערכות ותכנון השקיה, יבוא ושיווק מוצרי מזון.
ת"א, רח' קרליבך 11, טל' 03-296631-5
אור יהודה, אזור התעשיה הישן, טל' 03-349735-9

לתנובה אקספורט
שלוחות מיטב ברכותינו
לרגל הועידה ה־ט"ו
לכו מחיל אל חיל!
אשלים
ביח"ר לסיכות חיבור ומכשירי אריזה
קיבוץ בית קמה, טל' 057-961027
משרד בת"א, טל' 03-612985

לתנובה אקספורט
שלוחה ברכה חמה
לרגל הועידה ה־ט"ו
צבי (הופמן)
ציוד מכני וציוד למוסכים בע"מ
★ ציוד מכני
★ ציוד למוסכים
★ ציוד לצביעה
★ גנרטורים לריתוך ולמאור
★ טרנספורמטורים לריתוך
דרך פתח־תקוה 5 ת"א 66181 טל' 613680, 613508

לתנובה אקספורט
לרגל ועידתכם ה־ט"ו
שאו ברכה
להמשך הצלחה ופיתוח
מוצרי אריה בלוטין
יצור משאבות ללחץ גבוה ומרססים
ת.ד. 4089 אזור התעשיה (הישן) רמת אליהו, ראשל"צ
75140, טל' 03-9611307

לתנובה אקספורט
לועידתכם ה־ט"ו
שאו ברכה נאמנה
להמשך דרככם הברוכה
פזכים בע"מ
יצרני חמרי הדברה לחקלאות
אבן גבירול 74 ת"א, טל' 03-267161

לתנובה אקספורט
שאו ברכה
לועידתכם ה־ט"ו
איחולינו לדיונים פוריים
מונוליט בע"מ
ת"א, סמטת בית השואבה 18, טל' 03-622571

לתנובה אקספורט
לועידתכם ה־ט"ו
שלוחה ברכתנו החמה
הגבירו חיל!
מוסך שלמה קלעי (דוגטקה) בע"מ
רח' טברסקי 7 תל אביב,
טל' 03-331912, 03-332345

לתנובה אקספורט
מיטב הברכות
לועידתכם הט"ו
כה־לחי!
מוסך המכונן בע"מ
מוסך מורשה
למכוניות וולבו ורנו,
טל' 03-267554, 03-259808

לתנובה אקספורט
לועידתה ולחגה
שלוחות ברכותינו החמות
ב.מ. אוריון ושות' בע"מ
★ ציוד צביעה והתזה
★ ציוד להדבקה חמה
רח' כצנלסון 17 גבעתיים, טל' 03-310563, 03-319931

לתנובה אקספורט
לועידתכם ה־ט"ו
שאו ברכת
כה־לחי
ח ץ
קואופרטיב להובלת משאות בע"מ
הובלה כללית
רח' הגדוד העברי 10 רמלה
טל' 08-229286

לתנובה אקספורט
שאו ברכות
לועידתכם ה־ט"ו
לכו מחיל אל חיל!
ברזל מקצועי, פחים, עגול,
צינורות, פרופילים וטרנסמיסיות.
רח' אילת 48-44 ת.ד. 917 תל־אביב 61008
טל' 831281 (5 קווים)

هكذا من الأصل

בזכות הפלוראליזם במחול

שיחה עם איוון מרקו, מנהלה האמנותי של להקת המחול ההונגרי „גיור" העומדת לבקר בארץ

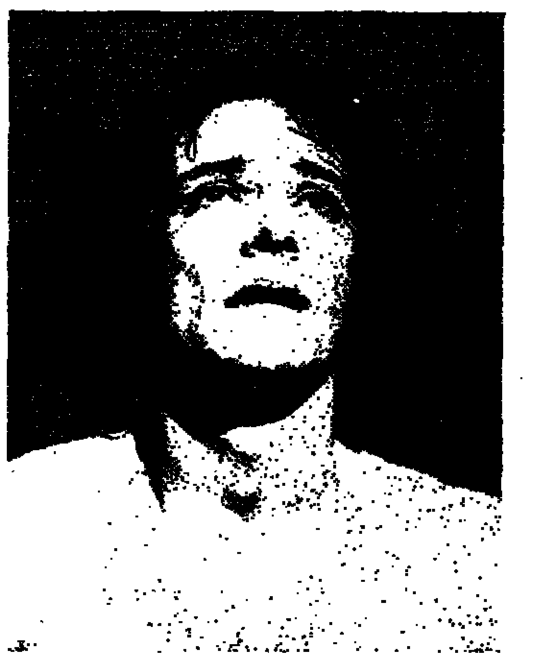

מאת מירי פז

בעוד כחודש נוכל לראות בישראל את הסנונית הראשונה של המחול ההונגרי, להקת „גיור", הנקראת על שם העיר בה היא פועלת, עיר שדה קטנה. הרפרטואר שנבחר להצגה בישראל מייצג רק חלק מעבודותיה של הלהקה; הוא גם אינו תעודת הזהות המלאה של איוון מרקו, הכוריאוגרף והמנהל האמנותי. „אני עושה דברים הרבה יותר פרועים", הוא מעיד על עצמו. מרקו מקווה שלאחר התוכנית הראשונה יוכל ציבור אוהבי המחול בישראל לראות מיגוון מקיף ומייצג יותר של עבודותיו. מרקו ולהקתו ישובו לכאן בשימחה, אם יוזמנו. הביקור הנוכחי הוא תוצאה של מגעים ממושכים שהחלו לפני שלוש שנים.

מרקו, בן 41, נולד בבודפשט. לדבריו החל לרקוד בגיל שלוש ומאז לא הפסיק. „נולדתי עם 'המחלה' הזאת, אהבת המחול. כבר כילד רציתי לרקוד 'ולהמציא' ריקודים משלי. בגיל 11 התחלתי ללמוד במכון הבאלט וסיימתי כשהייתי בן 20".

כתלמיד מצטיין הוזמן למבחנים בבאלט האופרה של בודפשט וזכה להוזה עבודה למשך חמש שנים. באופרה הכיר את רעייתו ג'ודית גומבאר, מעצבת תפאורה ותלבושות. אשתו היא האחראית, לדבריו, להחלטתו לנסות את מזלו כלהקת באלט המאה ה־20 של מוריס בז'אר ולהוסיף להתפתחותו, כאמן שהכיר עד אז רק את המחול הקלאסי הטהור, סיגנונות חדשים. „אני חב לבז'אר הרבה מתפיסת העולם שלי על מחול. אך אחרי שבע שנים כסולן בלהקתו, הרגשתי שאני רוצה להביע את עצמי לא רק כמבצע רעיונות של אחרים. רציתי לרקוד את הרעיונות שלי".

בז'אר לא קיבל את התפטרותו בעין יפה. לא התקבל על דעתו שסולן בכיר הרוקד במרכזי התרבות בעולם ירצה לנטוש להקה מבוססת לטובת הקמת להקה חדשה בעיר קטנה שאיש לא שמע עליה. מרקו אינו מצר על ההחלטה. „היה לי מזל. מצאתי קבוצת אנשים מסורה, נלהבת. רצינו ליצור כיחד משהו חדש".

בהונגריה נראה סגנונה של להקת „גיור" יוצא דופן. „אין לנו הרבה להקות מחול מודרניות. אנחנו חשופים אמנם לביקורים של להקות מחול המביאות רפרטואר בדזמננו אך זו לא החדשנות שאפשר לפגוש כיום בפסטיבלים למחול בעולם. ההשפעות שאנחנו עשויים לקבל מן המחול ההונגרי הן אלו של הקלאסיקה הטהורה ושל להקות הפולקלור שלנו שהן, אגב, מצויינות. זה לא משהו סטאטי שרק משמר מסורות מימים עברו, יש בסגנון עבודתן של להקות הפולקלור ההונגריות שימוש ביסודות דרמטיים, המבדילים אותן מלהקות דומות במזרח אירופה".

לצופים במערב נראה סגנונה של להקת „גיור" אקזוטי ושונה. מרקו עצמו מתקשה להגדיר את סגנון הלהקה. „אני חשוף לכל הזרמים במחול. איני מאמץ סגנון מסויים בשלמות. יש יוצרים שאני מרגיש קרוב אליהם במיוחד. אני עשוי לחלוק, למשל, על איכויות עבודותיו המאוחרות של אלווין איילי, אך הכוריאוגרפיה שלו „רבליישנס" היא עדיין בעיני יצירת מופת. אני מרגיש קרוב גם לפינה באוש, לפילובולוס'. בכלל אני אוהב רקדנים, כוריאוגרפים, כל מי שקשור לעולם המחול. אולי משום שאני יודע בכמה קשיים כרוך המקצוע הזה וכמה קצרים חייו של רקדן. אני פלוראליסט: הייתי רוצה לראות בלהקת המחול שלנו את כל הזרמים, חדשים כישנים, בלי שנהיה מתייגים".

בעיקר מוצארט

התזמורת הקאמרית הישראלית תזניח בעונה הקרובה את המוסיקה הישראלית המקורית לטובת „פסטיבל אמאדיאוס"

מאת ישראל דליות

התזמורת הקאמרית הישראלית תזניח, בעונה הקרובה, בצורה ניכרת, את המוסיקה הישראלית המקורית. מצב מדאיג המתרחש בתזמורת, השוקדת, בדרך כלל, על טיפוח המוסיקה הישראלית.

המנצח יואב תלמי, המנהל המוסיקלי של התזמורת מסביר: „בגלל ריבוי תכניות מוצארט בעונה הבאה צומצמו במקצת, לעונה זו בלבד, מספר תכניות בסידרה המרכזית שלנו „קולות וגוונים". לכן לא נמצא לדאבוני מקום, הפעם, למלחינים ישראלים".

התזמורת חוזרת השבוע מסיור קונצרטים קצר בדרום־אפריקה, בניצוח סידני הארט, כאורחת הקהילות היהודיות שם. כבר ביום חמישי השבוע תתחיל את העונה החדשה, בניצוח יואב תלמי, בתכנית ראשונה מתוך תשע תכניות בסדרות הסתיו (ספטמבר) והאביב (אפריל הבא) של „פסטיבל אמאדיאוס", בת"א ובירושלים, למנויים ולקהל הרחב, שבמסגרתו יבוצעו בעת ובעונה אחת הקונצ'רטות לפסנתר ולתזמורת וכן שבע סימפוניות ודיברטימנטו מאת מוצארט.

מוצארט, כמובן, מושך ומלהיב יותר מאשר מלחינים בארץ. תלמי מספר שבמבצע המוצארטיאני המיוחד ישתתפו 14 מטובי הפסנתרנים בחו"ל ובארץ. אורחים – פיליפ אנטרמון (הפסנתרן והמנצח הצרפתי הנודע, מנהלה המוסיקלי של התזמורת הקאמרית הווינאית), אינגריד הבלר, מלקולם פרייגר, קלוד פרנק, אקיקו סבה, ז'אן־ברנרד פומייה וישראלים – ותיקים ומדור התלמידים הצעירים והמוכשרים: פניה זלצמן, אריה ורדי, יוסף קליבשטיין, ארנן ויזל, רויטל חכמוב, שלמה שמיטוב, אוהד בקארי, דניאל גורטלר.

התזמורת תחזור על „פסטיבל אמאדיאוס" גם בשש ערים גדולות בגרמניה המערבית (בספטמבר־אוקטובר השנה ובמאי הבא), תשע פעמים בכל עיר, עם תכניות זהות לאלה בארץ. כמה מהסולנים יתחלפו מסיבות טכניות של תיאום זמנים.

נוסף על 21 קונצ'רטות לפסנתר של מוצארט, כוללת העונה המגוונת גמן אירועים מקהלתיים מעוררי עניין. התזמורת תארח במארס הבא את מקהלת „נערי וינה" המפורסמת (ביצירות מאת באך, בטהובן וברוקנר), המקהלה משטוטגארט (באוראטוריה „בלשאצאר" מאת הנדל – בדצמבר־ינואר), „הארלדי־גלפ" האנגלית, בניצוח ג'ון אולדיס (באוראטוריה „שלמה" מאת הנדל – בפברואר הבא). בנובמבר תועלה מחדש האופרה „נישואי פיגארו" של מוצארט (בבימוי מלא) ובינואר הבא תבוצע, בבימוי מלא ובניצוח ליאור שמבדל, האופרה „עלייתה ונפילתה של העיר מהגוני", פרי עבודתם המשותפת של המלחין קורט וייל והמחזאי והמשורר ברטולד ברכט.

התזמורת הישראלית תארח, בסיום העונה, את „התזמורת הקאמרית הסקוטית" (מהטובות מסוגה במערב־אירופה) ואת המנצח הפיני הצעיר יוקה־פסקה סאראסטה.

תלמי עצמו ימצא זמן בהפוגות במהלך העונה להמשיך בהופעותיו כמנצח אורח, בשווייץ (עם תזמורת „סן האלה" בציריך), בנורווגיה (עם הפילהרמונית של אוסלו – בסימפוניה השמינית של ברוקנר) ובשמונה ערים שונות בארה"ב.

בעוד כחודשיים עומד לצאת לאור תקליט חדש של „הקאמרית הישראלית" (בהפקת חברת „סלדק" מהמבורג המתמחה בסכניקת הקלטה חדישות) עם שתי יצירות: „ליל הוד" לכלי קשת מאת ארנולד שנברג ו„זכרונות מפלורנץ" (בגרסה התזמורתית) מאת צ'ייקובסקי.

יש רק לקוות שבעונה הבאה (1987/88) תצליח התזמורת לשבץ שוב כמה יצירות מובחרות שחוברו על ידי מלחינים ישראלים.

בחודש הבא תעלה על בימת „בית ליסין" בתל אביב ההצגה **„יצרים"**, מאת **ויליאם מאסטרוסימון**, בבימוי **עמית גזית**. המחזה מעלה שאלות חברתיות ואישיות, בתחום חופש הפרט ומעמד האשה בחברה בעזרת סיפור על גבר צעיר, החודר לדירתה של נערה, ומתגלה כאנס מסוכן. הצעירה מצליחה להתגבר על הבחור, לפצוע אותו ולכלוא אותו, ואז מצטרפות לדירתה שתי ידידות המפתיעות אותה בדיעותיהן.
את הנוסח העברי להצגה כתבה **מרים קיני** ומשתתפים בה (בתמונה): **שרי צוריאל, אסתי קוסוביצקי, עירית פרנק ועמוס לביא.**

משכן בין־לאומי לאמנות ילדים

בסוף החודש הבא ייחנך, באוסלו שבנורווגיה, מוזיאון בין־לאומי חדש ומקורי: משכן לאמנות ילדים, בציור ובמוסיקה. מקום הנועד לתערוכות של ציורי ילדים מהעולם כולו. במוזיאון ייתקיימו קונצרטים של יצירות מאת מלחינים ילדים בהשתתפות מבצעים צעירים. היוזם והמייסד הוא **רפאל גולדין**, במאי סרטים וסופר יהודי מבריה״המועצות שהשתקע לפני כמה שנים בנורווגיה. גולדין אירגן תערוכות מוצלחות של ציורי ילדים (לפי נושאים) שהוצגו בארצות רבות, כציגי ישראל, בקונצרט הפתיחה החגיגי, שיתקיים באולם הקונצרטים המפואר באוסלו יהיו: **ברכה קול** (חלילית) **ושלו עדאל** (צ'מבלו) – צעירים בני 18 בוגרי בתי ספר ישראלים במגמה מוסיקלית, המשתלמים כיום בהולנד. יצטרף אליהם **עודד שור**, מנהל בית־הספר התיכון שליד האקדמיה למוסיקה ע״ש רובין בירושלים, כראש המשלחת הישראלית לחנוכת המוזיאון. בית היתר ישמע בקונצרט עיבוד חדש של „הללויה", הפזמון הישראלי שזכה באירוויזיון.

ישראל דליות

לקראת שידור

הופעתו המתועדת האחרונה של ג'ון לנון; הערב ב„עד פופ"

שנות השישים הסתיימו עם בוא שנות השבעים, אך רוחם חיה עוד עשר שנים, עד שאחד צ'פמן רצח אותה. ב־8 בדצמבר 1980 הוא מילא אותה בעופרת והיא, הרות, מתה. „עליך לחיות/עליך לאהוב, עליך להיות מישהו עליך לדחוף/ אבל זה כה קשה, זה ממש קשה/ לעיתים אני מרגיש שאני מתייאש" הוא שר בתקליט הראשון שקניתי לעצמי בחיים. לא יודע אם זה לכבוד 46 שנים פחות חודש ושבוע להולדתו או לכבוד שש שנים פחות שלושה חודשים ושבוע למותו, אבל הערב תוקדש תכנית „עד פופ" להופעה מתועדת אחרונה של ג'ון לנון ב־1972. הפעם האחרונה בה עלה במה היתה ב־1974 לביצוע שלושה שירים עם אלטון ג'ון ב„מדיסון סקוור גארדן". הדיוקים ההיסטוריים לא כל כך חשובים. ההזדמנות לפגישה מחודשת עם חבר ותיק מרגשת הרבה יותר.

אמיר רותם

„ביצוע מושלם" – בכותרת זו סיכם עתון הולנדי את הופעת **תזמורת הנוער העירונית של לוד** בפסטיבל הבין־לאומי, שנערך באחרונה בעיר פורמרנד בהשתתפות תזמורות נוער משמונה מדינות. המנצח **נחמן יריב** השכיל לבנות רפרטואר מגוון, שכלל מוסיקה קלאסית לצד שירים ישראליים, מוסיקה חסידית לצד מארשים ושירים מתוך מחזות־זמר. השילוב הזה התקבל במחיאות־כפיים סוערות, והתזמורת נקראה שוב ושוב לבמה כדי לתת לתת הדרנים למאות הצופים. המבקרים בעתונות ההולנדית שיבחו במיוחד את נגן הטרומבון בן ה־17, **איתן ליברמן**, שניגן סולו את שירו של ולדימיר קוסמה, „עלי קיץ".
במהלך שהותה בהולנד קיימה התזמורת חמישה קונצרטים, חלקם בעיירת הדייגים מרקן. מיפגש מיוחד הזדמן לנגנים מלוד עם תזמורת סימפונית מבולגריה, שנטלה אף היא חלק בפסטיבל. המארגנים חששו, אמנם, מההופעה המשותפת של שתי התזמורות על במה אחת, אולם הבולגרים לא הערימו קשיים ואף קיימו קשרים טובים עם הישראלים מחוץ לתחומי הפסטיבל.
התזמורת מלוד מונה 47 נגנים גילאי 18–13. בפרוייקט המוסיקלי בעיר פעילים כ־500 נגנים, חלקם בתוך מסגרת הלימודים הרגילה בשני בתי ספר יסודיים. מצטייני הפרוייקט מנגנים, על־פי קצב התקדמותם, בשני ההרכבים היצוגיים של התזמורת.
היתה זו ההופעה השניה של התזמורת בפסטיבל היוקרתי בפורמרנד, הנערך מדי ארבע שנים, על־פי הזמנה מיוחדת מטעם הוועדה המארגנת.

ברוך דגון

אלכוהוליסט מסומם, חולה נפש, מתבודד, מבריק ומוכשר

רוברט סמית, מנהיג להקת ה„קיור"

מאת אמיר רותם

רוברט סמית עולה על במת ה„האמרסמית פאלאס". השיער החלק, הארוך, צבוע שחור ומסתיר את פניו. כשאלה מתגלים, רואים שהוא מסמן בליפסטיק את פיו ואת עיניו. ככל שנמשכת ההופעה, הצבע ניגר על פניו ומשווה לו צורה מפלצתית. קישוט ילדותי הופך למראה זוועה. ממש כמו המוסיקה של ה„קיור", הלהקה שהיא רוברט סמית. 1976, עליית הפאנק התערבה ברקע האינטלקטואלי של סמית, לול טולהרסט ומייק דמפסי, תלמידי תיכון מקראולי, בעת שניסו לשחק בכלי הנגינה שלהם. שילוב שבא לידי ביטוי שנתיים מאוחר יותר עם צאת הסינגל הראשון שלהם „הורגים ערבי" (שמילותיו הושפעו מ„הזר" של קאמי). השם, ללא שום קשר עם תוכן השיר, עורר עליהם זעם של קבוצות מיעוטים ואמנים עמוסי „מודעות" שראו בשם צירוף מילים פוגעני.

אהבתו הגדולה של סמית היא חילופי תפקידים, בניית אמיתות פיקטיביות. „הרבה ממשחקי התפקידים האלה הם אמיתיים במידה מסויימת", אמר בראיון. „צילמתי סרט וידאו בשבוע שעבר. השארתי את המצלמה בפינת החדר. אחרי כמה זמן אתה שוכח שהיא שם. נחרדתי להיווכח בכמות הזבל שאנו אומרים זה לזו. זה כמו לשבת ולהקשיב למקרים מנטאליים חמורים." הניסוי נערך, אגב, עם חברתו לחיים מזה שנים, מארי. התדמית האהובה על סמית היא של המטורף. הדמות העוברת בדרך כלל בעיתונות הבריטית היא של אלכוהוליסט מסומם, חולה נפש, מתבודד, מבריק ומוכשר. יש בחלק מההגדרות לא מעט מהאמת.

„פגשתי כמה אנשים שהיו אובססיביים ביחסם למוסיקה ואובססיביים ביחסם אלי. אבל אילמלא אני, הם ודאי היו מתייחסים כך לדת; הם פשוט זקוקים למשהו להיתלות בו. אין לי דרך לעזור לאנשים האלה."

לתת כסף לכנסיה או לתת כסף ל„קיור". מה ההבדל?

„אין הבדל. אתה זוכה לאותה מידה של סעד משניהם... פגשתי פעם את האפיפיור. לא את הנוכחי, בערך לפני שלושה אפיפיורים. הייתי די צעיר, זה היה בסנט פיטר בזמן מיסה, נשאו אותו על גבי כסא ואני חטפתי את ידו...סברין (סטיב סברין, מ„סוזי והבנשיז" איתו הקים את „הכפפה", הרכב שהחזיק מעמד חודשיים והפיק תקליט אריך נגן) היה פעם במוסד מסויים ברומא שם שירתו אותו נזירות. הוא חשב שאלה נזירות אמיתיות אבל אני לא האמנתי לו. על כל מקרה, כל הנזירות הן גנבות." המקום הטוב ביותר לפגוש נזירות, אומר סמית, הוא בשדה התעופה. אתה יושב שם שעה ורואה מאות נזירות באות והולכות. „הן תמיד מתרוצצות יחד ויש להן תמיד תקליטים בשקיות."

הידעת, שואל אותו המראיין, שמדונה חושבת שנזירות הן סקסיות?

„מה מדונה יודעת? אני שונא אותה. היא נראית כאילו היא מסריחה."

האיש שמאחורי ההצלחה של ה„קיור" הוא אמרגנם כריס פארי. פארי ראה את „אקדחי המיך" בהופעה בבירמינגהאם וקיווה להחתים אותם בחברת „פולידור" בה עבד. החברה סירבה. הוא ראה את ה„ג'אם" בהופעה בלונדון ב־77' והחתים אותם מיד. כאשר נחתה על שולחנו קלטת ובה ביצועי הבכורה של „קיור", המליץ מיד על ההחתמה. סירוב ההנהלה הוליך אותו לצעדו הבא: עזיבת החברה והקמת חברת תקליטים עצמאית. פארי מימן והפיק את התקליטון הראשון של ה„קיור". השיר הוא גם השיר הפותח באלבום שיצא כעת בארץ ובו סקירה מלאה של הצדדים הפותחים של התקליטונים שהלהקה הוציאה מאז.

סמית מודה שמספר הפעמים בהם צרך אל.אס.די. לא כל כך גדול. אלכוהול, לעומת זאת, הוא צורך בכמויות גדולות. „אתה משתכר בסיבות שונות. אתה יכול להשתכר בנסיבות חברתיות או לבד ולשקוע ברכאון. אנשים כמו דילן תומאס שתו לשם ההנאה שבזה. שתיה היא פעילות של פנאי. אם להשתמש בתומאס כדוגמא, והוא הרג את עצמו בעזרת השתיה, הוא עשה זאת פשוט בגלל הכיף. אני לא בטוח אם זה כך בדרגות מתקדמות יותר של התמכרות. אני משער שהוא שתה משלוש סיבות: הראשונה, היא הכיף, השניה כיוון שאתה הופך לכמעט מיתי, אתה הופך לשתיין אגדי, וזהו רעיון שאפשר להתמכר אליו, והסיבה השלישית היא שבשלבים המתקדמים כבר אין לך הרבה ברירה. אני קרוב מאוד להיות אלכוהוליסט בשלב הזה. לא היה לילה אחד בשנה האחרונה בו לא השתכרתי. אני משער שזוהי הצהרה די עגומה."

„אני מאוד מודע לכל זה. הכל בדרך כלל גם לידי ביטוי בפני. אני עוצר מול השתקפות שלי בחלון ראווה, או רואה צילום שלי וחושב 'אלוהים, אני כל כך שמן ובבגיל', אז אני מפסיק לאכול ומפצה את עצמי בשתיה. לפחות אני לא שיכור מקצועי כמו טום וייטס."

על השורשים שלו בהרבות הפאנק אומר סמית: „כל הפאנקיסטים היו אמנים בעלי מודעות" ומוליך רשימה מרשימה של הדגמות אישיות של רוח המרד. בגרמניה נעצר על שנהפס משתין על קיר של בר מקסיקני, בפאריס על התנהגות אלימה, ובהולנד שהה כמה שעות מאחורי הסורגים לאחר שנתפס על החוף ברוטרדאם במצב של „השיפה בלתי הולמת".

בסופו של דבר סמית הוא לא נורא כפי שאפשר לחשוב. וגם אם כן, זה באמת לא משנה כל עוד הוא מצליח להנהיג את ההרכבים המתחלפים של ה„קיור" אל חופי מבטחים. בכל זאת ה„קיור" לא הוזמנו, למשל, להופיע ב„לייב איד". „לא הוזמנו וגם אילו הוזמנו לא היינו מופיעים. אנחנו לא מוכרים מספיק תקליטים כדי להיות כנים. אני חושב שהמבצע הביא הרבה טוב, הצד הדפוק בעסק הזה הוא אחד ממגמות הפרט. באותו שיעור שלתו האנשים, היה הסכום מוכפל ויותר מזה. ההופעה עצמה היתה אחת מתכניות הטלוויזיה המשעממות ביותר שראיתי מעודי. פרדי מרקיורי היה בסדר, אבל החלק הטוב ביותר היה כי זה היה כל כך מביך. זה היה כל כך רע ומשפיל שזה היה נפלא; הם היו מבריקים, זה היה כל כך רע."

סמית עמל על כתיבת ספר סיפורים קצרים המבצא בשנים האחרונות בשלב בו לכל הסיפורים יש שמות. הוא כתב מוסיקה לבאלט שלא יבוצע לעולם, ביוזמ הכוריאוגרף ברח. בשלב זה מספיק שיכתוב שירים. אם הוא יודע לעשות תוך גיוס אותה הרווח הרס בה הוא מתאר את חייו. מענגו.

התקליט

ראיתי את **רוברט סמית** בארץ עם **סוזי והבנשיז** וראיתי אותו בלונדון עם ה„קיור". אלה שני אנשים שונים. בתפקיד הגיטוריסט של סוזי, סמית פשוט עומד שם, נראה כאילו כרגע ניתר מעל הגדר של המוסד הסגור ומענה את הגיטרה עד אוב דם. כשהוא נותן לקהל את התרופה של ה„קיור", וסמית הוא מרכז הארוע אז, הוא לא מפסיק לזוז, להתפתל. למכור,למכור. התקליט החדש של ה„קיור", שיצא עתה בארץ („ה'קיור'. **עומדים על החוף. הסינגלים**" 1־239 829, תוצרת פונוקול), ובו אוסף יקר ערך המעניק מבט רטרוספקטיבי של יצירה בשנים היותר מעניינות מאז שההיפים מתו ממנת יתר, הוא מוצר חובה. לא אוסף מקרי אלא מקבץ מלא של סינגלים, כלומר השירים שהלהקה (סמית) עמדה מאחוריהם כמייצגים. יציאת התקליט בהדפסה מקומית היא חגיגה. העטיפה הדלה שהדפיסו לכבוד המאורע היא עלבון.